

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI

FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI

ȘCOALA DOCTORALĂ "PSIHODIAGNOSTIC ȘI INTERVENȚII PSIHOLOGICE

VALIDATE ȘTIINȚIFIC"

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**RELAȚIA DINTRE ADVERSITĂȚILE DIN COPILĂRIE ȘI AFECTIVITATEA
POZITIVĂ: O ABORDARE PRIN PRISMA REGLĂRII EMOȚIILOR POZITIVE**

AUTOR: DOCTORAND STOIA MARIA

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC: PROF. UNIV. DR. AURORA SZENTAGOTAI-TĂTAR

CLUJ-NAPOCA

2025

MULȚUMIRI

Aș dori să îmi exprim recunoștința sinceră față de coordonatorul științific al acestei lucrări, Prof. Univ. Dr. Aurora Szentágotai-Tătar, pentru îndrumarea neprețuită, feedback-ul valoros și sprijinul constant pe parcursul întregii mele călătorii în cadrul programului de doctorat. Devotamentul profund față de cercetare și curiozitatea nelimitată pentru domeniu au fost surse continue de inspirație din partea dânzei. Aș dori, de asemenea, să îi mulțumesc domnului profesor universitar Andrei C. Miu, pentru mentoratul și îndrumarea lui expertă în timpul programului de doctorat. În plus, aș dori să îmi exprim recunoștința membrilor comisiei de îndrumare care au împărtășit cu generozitate din propria lor experiență și mi-au oferit perspective și sfaturi valoroase. Sunt profund recunoscătoare tuturor membrilor Departamentului de Psihologie Clinică și Psihoterapie pentru oportunitățile de învățare formative pe care mi le-au oferit și pentru mediul călduros și suportiv pe care l-au creat pe parcursul programului doctoral. Această călătorie nu ar fi fost aceeași fără colegii și prietenii apropiați din școala doctorală, a căror camaraderie, încurajare și experiențe împărtășite au făcut procesul mai semnificativ și mai plăcut. Nu în ultimul rând aș vrea să mulțumesc familiei și prietenilor mei pentru sprijinul și răbdarea lor necondiționată pe parcursul programului de doctorat.

Note:

- (1) Prin aceasta se certifică de către Stoia Maria următoarele:
 - (a) Această teză include contribuția originală a drd. Stoia Maria;
 - (b) Părți ale tezei au fost deja acceptate ori trimise spre publicare; cit[rile adecvate pentru aceste publicații au fost incluse în teză. Alți autori au fost incluși în publicații dacă au avut contribuții semnificative (contribuția lor a fost detaliată clar în notele de subsol ale tezei);
 - (c) Teza a fost redactată conform standardelor de scriere academică (de exemplu, autorul a folosit adnotări și citări științifice adecvate în textul tezei). Întregul text al tezei și rezumatul acesteia a fost scris de către Stoia Maria, care își asumă întreaga responsabilitate pentru redactarea academică.

Rezultatele prezentei teze au fost publicate sau se află în proces de publicare după cum urmează:

A. Articol acceptat:

- **Stoia, M.,** Oltean L.E., Szentágotai-Tătar, A. (2025). Childhood Maltreatment, Psychopathology Symptoms, and Life Satisfaction: Exploring the mediating roles of Prioritizing Positivity and Positive Affect. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, (IF:1.1)

B. Articol sub revizuire:

- **Stoia, M.,** Balázsi, R., Crișan, Ș., Miu, A.C., Szentágotai-Tătar, A (2025). Blunted Positive Affect Bridges Childhood Adversity and Psychopathology: A Meta-Analytic

Structural Equation Modeling Study. *Nature Mental Health*.

<https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-6064566/v1>

C. Articol publicat care nu face parte din teză:

- Crișan, Ș., **Stoia, M.**, Predescu, E., Miu, A. C., & Szentágotai-Tătar, A. (2023). The association between adverse childhood events and cluster C personality disorders: A meta-analysis. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 30(6), 1193–1214.
<https://doi.org/10.1002/cpp.2856> (IF:3.2)

CUPRINS

CAPITOLUL I. FUNDAMENTARE TEORETICĂ.....	5
1.1. Relevanța și Impactul Cercetării.....	10
CAPITOLUL II. OBIECTIVE ȘI METODOLOGIE GENERALĂ	11
CAPITOLUL III. CERCETARE ORIGINALĂ.....	13
3.1. Rolul de Mediator al Afectivității Pozitive în Relația dintre Adversitățile din Copilărie și Psihopatologie: Un Studiu Meta-Analitic de Modelare a Ecuațiilor Structurale.....	13
3.1.1. Introducere	13
3.1.2. Metode	14
3.1.3. Rezultate	17
3.1.4. Discuții.....	20
3.2. Maltratarea în Copilărie și Reglarea Emoțiilor Pozitive în Viața de zi cu zi: Un Studiu de Eșantionare a Experienței	21
3.2.1. Introducere	21
3.2.2. Metode	23
3.2.3. Rezultate	25
3.2.4. Discuții.....	27
3.3. Rolul Experiențelor Timpurii de Viață asupra Capacității de Savurare: Un Studiu Experimental	29
3.3.1. Introducere	29
3.3.2. Metode	31
3.3.3. Rezultate	33
3.3.4. Discuții.....	36
3.4. Maltratarea în Copilărie, Psihopatologia și Satisfacția cu Viața: Explorarea Rolurilor Mediatoare ale Prioritizării Pozitivității și Afectivității Pozitive	38
3.4.1. Introducere	38
3.4.2. Metode	40
3.4.3. Rezultate	41
3.4.4. Discuții.....	43
CAPITOLUL IV. CONCLUZII GENERALE ȘI DISCUȚII.....	45
4.1. Implicații Teoretice și Metodologice	46
4.2. Implicații Clinice	49
4.3. Limite și Direcții Viitoare.....	50
REFERINȚE	52

CAPITOLUL I. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Adversitățile din copilărie (AC) cuprind un spectru larg de evenimente stresante sau cu potențial traumatic care au loc în timpul copilăriei și adolescenței (până la vârsta de 18 ani) (Felitti et al., 1998; Reuben et al., 2016). Ele fac referire la experiențele negative de mediu care deviază de la norma așteptată și care necesită eforturi substanțiale de adaptare din partea unui copil normal (McLaughlin, 2016). Aceste experiențe includ maltratarea, disfuncționalitățile din mediul familial și alte experiențe potențial traumatice.

Studiile epidemiologice au indicat că aproximativ 40-60% din populația generală raportează că a suferit cel puțin un eveniment advers în copilărie și aproximativ 10-20% au raportat că au suferit mai mult de trei astfel de evenimente (Crouch et al., 2019; Fanslow et al., 2021; Green et al., 2010; Kessler et al., 2010; Madigan et al., 2023; Merrick et al., 2018). Cu toate acestea, aceste estimări ar trebui interpretate cu prudență, având în vedere faptul că AC pot fi subraportate în cadrul studiilor din cauza unei serii de factori (a se vedea Baldwin et al., 2019).

Un corp substanțial de review-uri sistematice și meta-analize au asociat în mod consecvent AC cu un risc mai mare de-a lungul vieții de a dezvolta psihopatologie (Abate et al., 2024; Hughes et al., 2017; M. Li et al., 2016; Lipsky et al., 2022; McKay et al., 2022). Un review de tip umbrelă, care a inclus 68 de review-uri sistematice și meta-analize, oferă dovezi convingătoare că AC cresc semnificativ riscul de tulburări mintale comune (de exemplu, depresie, anxietate) și suicid, indicând în mod constant o creștere de cel puțin două ori a riscului (Sahle et al., 2022). Asocierea dintre AC și psihopatologie rămâne constantă indiferent de statutul socioeconomic, sex sau vârsta expunerii la evenimentul advers (Kessler et al., 2010; Sahle et al., 2022). În conformitate cu review-ul umbrelă a lui Kim și Royle (2024), efectul cumulativ al mai multor AC amplifică riscul de tulburări de sănătate mintală, subliniind importanța efectelor sinergice ale AC asupra problemelor de sănătate mintală.

O serie de cercetări au indicat că AC nu este asociată doar cu un risc crescut de psihopatologie, ci și cu o persistență și o severitate sporite ale tulburărilor de sănătate mintală odată ce acestea se manifestă, precum și cu un răspuns redus la tratament și o evoluție nefavorabilă a bolii (McLaughlin et al., 2010a; McLaughlin et al., 2010b; Nanni et al., 2012). În plus, AC prezice rate mai mari de comorbiditate a tulburărilor de sănătate mintală și a simptomatologiei (Chen, 2024; Hovens et al., 2012; Widom et al., 2007), aspect care poate să aducă complicații în evoluția tulburării.

Impactul AC asupra tulburărilor psihice specifice a fost investigat în detaliu. În special, datele meta-analitice au arătat asocieri între AC și depresie (M. R. Infurna et al., 2016; Nelson et al., 2017), anxietate (J. Liu et al., 2023; H. Zhang et al., 2023), psihoză (Varese et al., 2012), tulburare bipolară (Palmier-Claus et al., 2016), tulburări alimentare (Molendijk et al., 2017), tulburări de consum de substanțe (Grummitt et al., 2022), tulburare de stres post-traumatic (Rameckers et al., 2021), și tulburări de personalitate (Crișan et al., 2023; Moreira et al., 2020; Porter et al., 2020). Reflectând acest tipar al rezultatelor, AC sunt, de asemenea, asociate cu o

gamă largă de tulburări mintale în studiile care au inclus exclusiv eşantioane de copii și adolescenți. (Bernardes et al., 2020; Docherty et al., 2018; Jaffee, 2017).

În ultimii ani, un număr tot mai mare de cercetări a început să investigheze impactul negativ al AC asupra funcționării pozitive a sănătății mintale (Stevenson, 2024). O mare atenție a fost acordată stării de bine psihologice și componentelor sale. Într-o meta-analiză recentă s-a constatat că există o asociere moderată între AC și un nivel mai scăzut de bunăstare hedonică (afectivitate pozitivă mai scăzută, afectivitate negativă mai ridicată; depresie, anxietate) (Yeo et al., 2024). Rezultate similare au fost găsite și în cazul bunăstării euidaimonice (de exemplu, sentimentul de sens, măiestria personală).

În plus, Nair și colab. (2024) au arătat că AC este asociată cu niveluri mai scăzute atât de fericire, cât și de satisfacție în viață la adulții tineri. Acest tipar de rezultate rămâne constant și atunci când sunt luate în considerare mai multe tipuri de AC (L. Wang et al., 2022). Mai mult decât atât, studiile care utilizează măsuri prospective indică, de asemenea, că AC prezice negativ fericirea și satisfacția cu viața la vârsta adultă, chiar și atunci când se controlează pentru factorii socioeconomi (T. I. Herrenkohl et al., 2012; Mosley-Johnson et al., 2019). Având în vedere aceste constatări preliminare, se pare că AC are un impact negativ asupra stării de bine hedonice indiferent de etapa vieții, genul și conextul cultural (Yeo et al., 2024).

Având în vedere prevalența ridicată a AC (Madigan et al., 2023) și costurile detriementale pe care le au asupra sănătății mintale și stării de bine (Gilbert et al., 2009), studiile recente au pus un accent mai mare pe investigarea mecanismelor psihologice care leagă AC și psihopatologia (Hales et al., 2023; McCrory et al., 2017; McLaughlin et al., 2019, 2020). Progresul în acest domeniu are implicații importante pentru îmbunătățirea intervențiilor de prevenție și a celor terapeutice destinate acestei populații vulnerabile (Gee, 2022; Kirlic et al., 2020). Câteva mecanisme au primit o susținere substanțială în literatură, precum reglarea emoțională (Miu et al., 2022), schemele cognitive dezadaptive (Pilkington et al., 2021; Zhao et al., colab., 2022) și procesarea recompensei (Kasperek et al., 2023; Oltean et al., 2022). Mai recent, s-a început examinarea mecanismelor aparținând psihologiei pozitive, cum ar fi auto-compasiunea (pentru un review, a se vedea Zhang et al., 2023) și recunoștința (pentru un review, a se vedea Zhu et al., 2024). Cu toate acestea, alți factori din psihologia pozitivă rămân în mare măsură neexplorați, justificând investigații suplimentare pentru a înțelege mai bine rolul lor ca mecanisme potențiale în relația dintre AC și sănătatea mintală.

Afectivitatea pozitivă (AP) se referă la un spectru de stări emoționale care indică o interacțiune plăcută cu mediul înconjurător. La un nivel dimensional, AP poate fi definită ca trăsătură sau ca stare (Watson, 1988). AP este un element cheie al stării de bine subiective, contribuind la căutarea hedonică a fericirii și a stării de bine generale (Kesebir & Diener, 2008). O emoție pozitivă apare atunci când AP este relaționată cu un anumit obiect, eveniment sau interpretare cognitivă, ceea ce o face mai complexă și particulară (Russell, 2003). Pornind de la acest aspect, emoțiile pozitive pot fi definite ca răspunsuri tranzitorii, multi-sistemice (cognitive,

comportamentale, fiziologice, subiective) la evaluarea favorabilă a circumstanțelor actuale de viață (Fredrickson & Cohn, 2008).

Teoria *broaden-and-build* a lui Fredrickson privind emoțiile pozitive presupune că acestea largesc repertoriile gând-acțiune de moment ale oamenilor și determină acțiuni care construiesc, în timp, resurse personale durabile (Fredrickson, 1998, 2001, 2013). Teoria presupune că, spre deosebire de focalizarea îngustă a emoțiilor negative, emoțiile pozitive extind repertoriile de cogniții și comportamente, promovând adaptabilitatea, flexibilitatea și deschiderea către noi experiențe. Studiile de laborator arată că emoțiile pozitive largesc atenția și percepția, sporesc creativitatea prin promovarea flexibilității conceptuale și extind repertoriile gând-acțiune (Fredrickson & Branigan, 2005; Rowe et al., 2007). A doua ipoteză a teoriei *broaden-and-build* presupune că extinderea repertoriilor cognitive și comportamentale legate de emoțiile pozitive ajută la construirea unor resurse personale biopsihosociale de durată, esențiale pentru generarea și menținerea stării de bine și creșterii personale în timp (Fredrickson, 2001, 2013). Persoanele cu un nivel mai ridicat al AP tind să fie mai sigure de sine, proactive și creative și demonstrează o mai mare flexibilitate cognitivă, abilități de rezolvare a problemelor și competențe socială mai bune, contribuind la succesul pe care îl au în toate domeniile vieții (Lyubomirsky et al., 2005).

În lumina literaturii recente, AP este propus ca un posibil mecanism explicativ ce aparține stării de bine și funcționării pozitive, care ar putea sta la baza relației dintre AC și sănătatea mintală. Pentru început, meta-analiza efectuată de Lavi și colab. (2019) a arătat că copiii maltratați prezintă niveluri semnificativ mai scăzute de AP comparativ cu copiii nemaltratați. Interesant este faptul că în cazul AP scăzute s-a înregistrat cea mai mare diferență între copiii maltratați și cei nemaltratați, ceea ce sugerează că hiporeactivitatea la emoțiile pozitive dezvoltate de copiii expuși la adversitate poate să fie un factor de vulnerabilitate semnificativ pentru psihopatologie mai târziu în viață.

Mai multe studii transversale au arătat că AC se asociază cu niveluri mai scăzute de AP atât în copilărie și adolescență (Arslan, 2018; Riley et al., 2020), cât și la vârsta adultă (e.g., Xiang et al., 2021; Etter et al., 2013). Unele cercetări au constatat că un număr mai mare de AC (de exemplu, MC, mediu familial disfuncțional) la care indivizii au fost expuși corelează negativ cu AP, sugerând un potențial efect cumulativ (Bradley et al., 2013; Turiano et al., 2017). O serie de studii a investigat influența AC asupra AP de moment prin utilizarea tehnicii de eșantionare a experienței. Acestea sugerează în mod colectiv că AC, în special MC, este asociat în mod constant cu niveluri mai scăzute de AP pe tot parcursul zilei atât la eșantioanele sănătoase (F. J. Infurna et al., 2015, 2023), cât și la cele clinice (Brick et al., 2021; Dokuz et al., 2022). Similar cu studiile despre AP ca stare, AC sunt asociate cu niveluri mai scăzute de emoționalitate pozitivă/AP ca trăsătură atât la populațiile sănătoase (Frewen et al., 2012) cât și la populațiile clinice (Kaspersen et al., 2021). Per ansamblu, dovezile cumulate sugerează că AC sunt asociate cu o persistență și o cronicitate accentuate a deficitelor AP în timp. În ceea ce privește diferențierea emoțiilor, unele studii au constatat existența unei asocieri negative între AC și câteva emoții discrete, cum ar fi mândria (Q. Li & Xiang, 2020), bucuria (Frewen et al., 2012) și recunoștința (Zhu et al., 2024). Luate împreună, aceste rezultate indică, în mod consistent, o

legătură între AC și AP redusă pe parcursul etapelor de dezvoltare și în categorii distincte ale AC și AP. Cu toate acestea, este important de remarcat faptul că nu toate studiile au identificat acest tipar de rezultate, literatura referitoare la relația dintre aceste două constructe fiind eterogenă (Iffland et al., 2014; Pole et al., 2007).

În ultimele decenii, reglarea emoțională (RE) a devenit un construct central în cercetarea stărilor afective și un indicator cheie al sănătății mintale (Gross, 2024). Un volum considerabil de cercetări a evidențiat o asociere robustă între AC și RE (Dvir et al., 2014; Gruhn & Compas, 2020; Lavi et al., 2019), însă mai puține studii s-au concentrat asupra RE a emoțiilor pozitive (Goncharenko et al., 2021), indicând o lacună majoră în literatură existentă. Considerăm că RE a emoțiilor pozitive reprezintă un factor valoros de luat în calcul atunci când încercăm să explicăm de ce persoanele cu un istoric de AC sunt mai predispuse să experimenteze niveluri mai scăzute ale AP.

Reglarea emoțională se referă la procesele prin care o persoană influențează ce emoții are, când le are și cum le trăiește sau le exprimă (Gross, 1998, p.275). RE a emoțiilor pozitive implică obiective și strategii de reglare distincte datorită caracteristicilor și funcțiilor lor unice.

Savurarea este una dintre cele mai frecvent studiate strategii de reglare ascendentă a emoțiilor pozitive și a fost definită ca "capacitatea de a acorda atenție, de a oferi apreciere și de a mări intensitatea experiențelor pozitive din viața cuiva" (Bryant & Veroff, 2007, p. 9). Aceasta face referire nu doar la acordarea atenției și aprecierea evenimentelor pozitive prezente, ci și a celor trecute și viitoare (Bryant, 2003). Ruminația pozitivă (RP) este o fațetă a savurării și este definită ca "tendința de a răspunde stărilor afective pozitive cu gânduri recurente despre calitățile pozitive ale sinelui, experiența afectivă pozitivă și circumstanțele favorabile ale vieții" (Feldman et al., 2008, p. 509). În mod opus, atenuarea este definită prin "tendința de a răspunde la starea de dispoziție pozitivă prin strategii mentale menite să reducă intensitatea și durata acestora (Feldman et al., 2008, p. 509). Studii mai recente au investigat o strategie de amplificare numită prioritizarea pozitivității (PP) care este definită ca o tendință comportamentală prin care indivizii își structurează în mod intenționat activitățile și mediile zilnice pentru a facilita trăirea emoțiilor pozitive care apar în mod natural (Catalino et al., 2014).

Cercetări extinse susțin existența unei legături pozitive între savurare și AP, evidențiind rolul savurării ca strategie eficientă de reglare emoțională (pentru o sinteză, vezi Bryant, 2021). Studiile care s-au concentrat în mod specific asupra RP au evidențiat, de asemenea, o relație pozitivă puternică cu AP, în timp ce atenuarea se corelează cu niveluri mai scăzute ale AP (pentru o sinteză, vezi K. E. Gilbert et al., 2013). În cele din urmă, cercetările existente au indicat o asociere pozitivă între PP și AP (Catalino et al., 2014).

Dovezile privind asocierea dintre AC și reglarea emoțională pozitivă sunt limitate și inconcludente. Kiefer și colab. (2023) au arătat că AC prezic pozitiv atenuarea, dar nu și RP. Un tipar similar de rezultate a fost găsit și de Stone și Sylvester (2025). Cu toate acestea, Ion și colaboratorii (2023) au găsit o asociere negativă între MC și savurarea de moment, în studiul lor de jurnal zilnic. În ceea ce privește PP, nu există până în prezent studii care să fi examinat relația acesteia cu AC.

În ultimele decenii, rolul AP disfuncționale în psihopatologie a primit o atenție sporită (Gruber et al., 2019). În special, s-a constatat că un nivel redus de AP se corelează puternic și constant cu depresia, atât la nivel de trăsătură (Watson et al., 1988), cât și la nivel de stare (Bylsma et al., 2011). Datele provenite din studii longitudinale arată că nivelurile scăzute de AP prezic simptome depresive mai ridicate în timp, sugerând că o AP atenuată poate reprezenta un factor de risc pentru depresie (pentru o sinteză, vezi Khazanov & Ruscio, 2016). Un tipar similar de rezultate a fost identificat și în cazul anxietății (Gilbert, 2012; Khazanov & Ruscio, 2016). Deficitele globale în experimentarea AP sunt o caracteristică a tulburării de stres posttraumatic (PTSD), iar numeroase studii au arătat că persoanele cu simptome de PTSD raportează niveluri mai scăzute de emoții pozitive comparativ cu grupurile de control sănătoase (Pugach et al., 2023; Simons et al., 2021). Aceste constatări sugerează că o AP atenuată ar putea funcționa ca marker clinic pentru anumite tulburări mintale (precum depresia și PTSD) și ar putea acționa ca factor de risc transdiagnostic pentru psihopatologie, în sens mai larg.

Din ce în ce mai multe dovezi evidențiază reglarea deficitară a emoțiilor pozitive ca un potențial factor de risc pentru psihopatologie (pentru sinteze, vezi Carl et al., 2013; Vanderlind et al., 2020). De exemplu, o meta-analiză recentă a arătat că atenuarea este asociată pozitiv cu depresia atât transversal, cât și prospectiv (Bean et al., 2022). În plus, diminuarea se corelează pozitiv cu simptomele de anxietate (Eisner et al., 2009; Malivoire et al., 2022) și cu PTSD (Boelen, 2021; Wolkenstein et al., 2022).

Deși atenuarea a fost asociată mai constant cu psihopatologia, mai puține studii au identificat o asociere negativă cu RP, savurarea și PP (Carl et al., 2013; Vanderlind et al., 2020). Este de remarcat faptul că nivelurile mai scăzute ale RP habituale sunt asociate cu simptome depresive crescute în timp, evidențiind potențialul impact de durată al acestei strategii (Bijttebier et al., 2012; S. Nelis et al., 2015). Unele cercetări au indicat, de asemenea, o relație negativă între RP și simptomele de PTSD (Lenferink et al., 2018; Wolkenstein et al., 2022). Eisner și colegii (2009) au arătat că savurarea, măsurată prin SBI, este invers asociată cu simptomele de depresie și anxietate. În cele din urmă, un număr redus de studii au arătat că PP prezice niveluri mai scăzute de simptome depresive (Catalino et al., 2014; Humphrey et al., 2022). Luate împreună, aceste dovezi sugerează că, deși strategiile adaptative de reglare a emoțiilor pozitive pot avea o influență mai redusă în ceea ce privește debutul și severitatea psihopatologiei comparativ cu atenuarea, acestea nu ar trebui să fie ignorate ca un potențial factor de risc.

Doar câteva studii au investigat rolul de mecanism al AP și RE a emoțiilor pozitive pentru asocierea dintre AC și sănătatea mintală. De exemplu, un studiu recent a arătat că AP mai scăzută are un rol de mediere în relația dintre MC și satisfacția cu viața, sugerând că AP redusă ar putea fi un mecanism explicativ prin care MC afectează satisfacția cu viața la vârsta adultă (Xiang et al., 2021). În plus, neglijarea în copilărie a fost asociată cu un nivel mai ridicat al simptomelor depresive prin intermediul unei recunoștințe diminuate (Wu et al., 2018). Au fost identificate doar două studii care au investigat rolul de mecanism al RE deficitare a emoțiilor pozitive în asocierea dintre AC și sănătatea mintală. Kiefer și colegii (2023) au constatat că atenuarea, dar nu și RP, mediază relația dintre MC și simptomele PTSD. Stone și Sylvester

(2025) au replicat aceste rezultate asupra simptomelor depresive. Aceste descoperiri sugerează că atenuarea AP și RE deficitară a emoțiilor pozitive pot contribui la o mai bună înțelegere a impactului AC asupra sănătății mintale, deși sunt necesare cercetări suplimentare în această direcție.

1.1. Relevanța și Impactul Cercetării

Teza prezintă a urmărit să investigheze asocierea dintre AC și AP și să exploreze rolul RE a emoțiilor pozitive în conturarea acestei relații. De asemenea, a fost luat în considerare modul în care interacțiunea dintre aceste variabile poate influența psihopatologia și starea de bine. Secțiunea de mai jos prezintă principalele contribuții pe care această teză își propune să le elaboreze.

Cercetări extinse au fost întreprinse pentru a identifica mecanismele subiacente care leagă AC de psihopatologie, în efortul de a ghida dezvoltarea unor intervenții preventive și terapeutice mai eficiente. AP disfuncțională, în special AP diminuată, a fost propusă ca un posibil mecanism, având în vedere influența sa negativă asupra sănătății mintale. Totuși, dovezile privind relația dintre AC și AP sunt mixte, iar rolul de mediator al AP a primit un sprijin empiric limitat. Prin urmare, este esențială clarificarea asocierii dintre AC și AP și elucidarea rolului de mecanism al AP în relația dintre AC și psihopatologie. Dacă acest rol este susținut empiric, AP atenuată ar putea fi considerată un factor de risc relevant pentru psihopatologie în contextul expunerii la AC. În ceea ce privește implicațiile clinice, acest rezultat ar oferi o justificare convingătoare pentru includerea AP ca țintă în intervențiile terapeutice destinate reducerii psihopatologiei la persoanele cu un istoric de AC. Într-o sinteză recentă, Craske și colaboratorii (2024) susțin integrarea strategiilor centrate pe AP în tratamentele pentru depresie, anxietate și traumă, subliniind că AP diminuată reprezintă un factor de risc transdiagnostic și o caracteristică centrală a tulburărilor precum depresia și PTSD. În plus, aceasta poate persista chiar și după remiterea simptomelor negative și prezice cronicizarea, recăderea și un răspuns slab la tratament. Intervențiile standard eșuează frecvent în a restabili eficient AP, limitând astfel recuperarea completă. În mod promițător, intervențiile emergente care vizează direct AP au demonstrat eficiență în reducerea psihopatologiei și în creșterea stării de bine (Craske et al., 2019, 2023, 2024). Având în vedere dovezile prezentate de Craske și colaboratorii (2024), prezenta teză poate oferi o bază teoretică pentru integrarea unor intervenții care vizează AP diminuată în tratamentele psihologice adresate persoanelor cu un istoric de AC. Acest aspect este cu atât mai relevant cu cât AC a fost asociată cu un răspuns redus la tratament și cu o evoluție nefavorabilă a tulburărilor (Nanni et al., 2012; Toth et al., 2020).

Un pas important în înțelegerea și clarificarea relației dintre AC și AP este investigarea rolului reglării emoțiilor pozitive. Explorând dacă și cum influențează AC modul în care este reglată AP, am putea identifica căi specifice care explică nivelurile reduse de AP observate la persoanele expuse la AC. Deși rezultatele recente privind AC și reglarea emoțiilor pozitive sunt promițătoare (Kiefer et al., 2023; Stone & Sylvester, 2025), literatura actuală rămâne limitată ca amplitudine și profunzime. De exemplu, majoritatea studiilor existente sunt transversale și se

bazează pe modele corelaționale. În plus, anumite strategii de reglare emoțională sunt insuficient explorate sau complet absente din cercetările empirice actuale, ceea ce justifică investigații suplimentare.

Având în vedere că RE disfuncțională a emoțiilor pozitive servește ca potențial factor de risc pentru psihopatologie (Carl et al., 2013; Vanderlind et al., 2020), este esențial să se îmbunătățească înțelegerea teoretică a relației sale cu AC. O astfel de extindere teoretică ar susține, de asemenea, testarea empirică a intervențiilor psihologice care vizează promovarea strategiilor de reglare emoțională adaptative și reducerea celor dezadaptative, în special în rândul persoanelor cu un istoric de AC. Studii clinice emergente arată rezultate promițătoare privind intervențiile care ținesc strategiile adaptative de reglare a emoțiilor pozitive (de exemplu, savurarea) pentru a crește AP și a reduce simptomele psihopatologice (Craske et al., 2019; Kumar et al., 2024; LaFreniere & Newman, 2023), dar domeniul rămâne în stadiile sale incipiente și nu a luat încă în considerare în mod adecvat influența istoricului de AC.

CAPITOLUL II. OBIECTIVE ȘI METODOLOGIE GENERALĂ

Teza curentă a urmărit să investigheze relațiile dintre evenimentele adverse din copilărie, afectivitatea pozitivă și reglarea emoțiilor pozitive. Bazându-ne pe literatura de specialitate prezentată și pe lacunele observate, ne-am propus să abordăm două seturi de întrebări, cuprinzând mai multe obiective prezentate mai jos.

Primul set de întrebări se referă la căile directe și indirecte dintre AC, AP și psihopatologie. Mai exact, am întrebat următoarele: Sunt AC și AP asociate semnificativ și, dacă da, AP mediază relația dintre AC și psihopatologie? Pentru a răspunde acestor întrebări de cercetare, am formulat următoarele obiective: (1) să analizăm sistematic dovezile empirice existente privind variabilele de interes, (2) să cuantificăm puterea și direcția asocierilor dintre AC, AP și psihopatologie, (3) să testăm și să estimăm efectul indirect al AC asupra psihopatologiei prin AP și (4) să investigăm potențiali moderatorii care pot influența aceste asocieri. Pentru a îndeplini aceste obiective, am realizat o meta-analiză și review sistematic ce utilizează modelare structurală meta-analitică într-o singură etapă (OSMASEM), care ne-a permis să examinăm efectele directe și indirecte ale modelului de mediere și să explorăm sursele de eterogenitate ale studiilor incluse (adică potențialele efecte moderatoare).

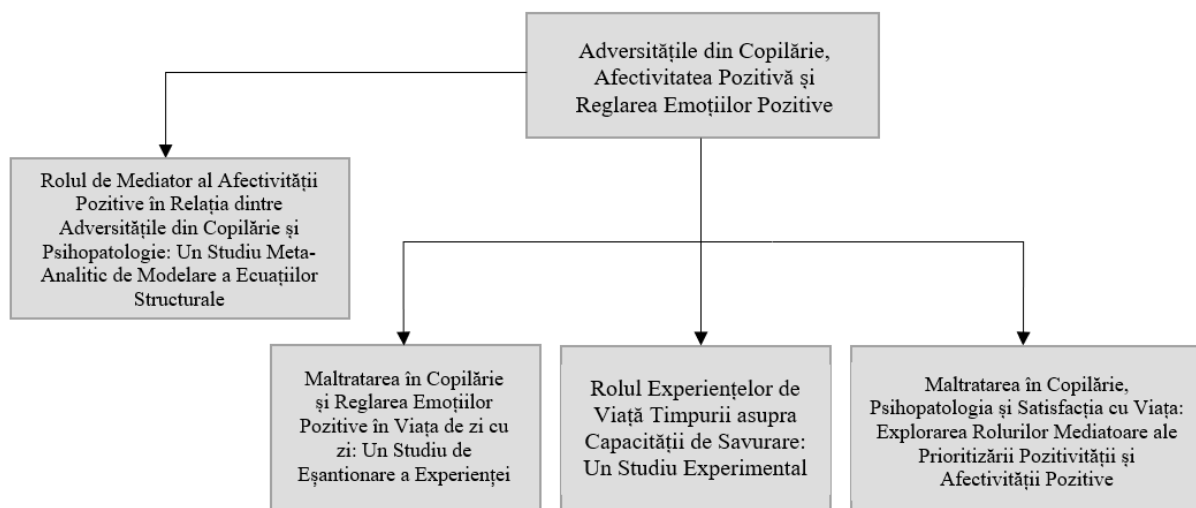
Al doilea set de întrebări s-a axat pe rolul RE a emoțiilor pozitive (anume, ruminația pozitivă, atenuarea, savurarea și prioritizarea pozitivității) în relația dintre AC și AP luând în considerare, de asemenea, potențialele lor implicații asupra sănătății mintale. Prin urmare, am întrebat în mod specific următoarele: (1) Sunt AC asociate utilizării spontane a strategiilor de reglare a emoțiilor pozitive? (2) Influențează AC capacitatea de savurare? și (3) Este AC asociată prioritizării pozitivității și, dacă da, poate aceasta explica parțial legătura dintre AC și sănătatea mintală? Pentru a răspunde la prima întrebare, am formulat următoarele obiective: (1) să investigăm asocierea dintre AC și AP de moment; (2) să investigăm asocierea dintre AC și reglarea adaptativă spontană a emoțiilor pozitive (ruminația pozitivă); (3) să investigăm

asocierea dintre AC și reglarea dezadaptativă spontană a emoțiilor pozitive (atenuarea); (4) să investigăm asocierea dintre reglarea spontană a emoțiilor pozitive și AP de moment. Pentru a atinge aceste obiective, am realizat un studiu bazat pe metoda eșantionării experienței, care ne-a permis să examinăm atât nivelul mediu, cât și variabilitatea variabilelor criteriu. În ceea ce privește a doua întrebare, obiectivul nostru principal a fost de a examina efectul moderator al AC asupra eficienței savurării. În plus, am analizat efectul moderator al altor doi factori: experiențele pozitive din copilărie și savurarea ca trăsătură. Pentru a atinge aceste obiective, am realizat un studiu experimental inter-subiecți, care a presupus aplicarea unei strategii de savurare, ghidată explicit, în contextul expunerii la imagini pozitive. Scopul strategiei a fost de a crește AP, astfel încât am măsurat răspunsul emoțional la fiecare imagine inclusă. În cele din urmă, pentru a răspunde celei de-a treia întrebări, am subliniat următoarele obiective: (1) să investigăm asocierile dintre AC, prioritizarea pozitivității, AP, simptomele psihopatologice și satisfacția cu viața și (2) să testăm rolul mediator al PP și AP pentru asocierile dintre AC și sănătatea mintală. Pentru a îndeplini aceste obiective, am realizat un studiu transversal care a utilizat un design de mediere secvențială/serială.

Prezenta teză extinde literatura existentă prin aprofundarea înțelegerii interacțiunii dintre AC, AP și sănătatea mintală, oferind totodată perspective asupra rolului reglării emoțiilor pozitive în cadrul acestor asocieri. În plus, am utilizat o abordare metodologică diversificată, care a permis o examinare complexă și nuanțată a variabilelor de interes.

Figura 1.

Structura schematică a tezei

CAPITOLUL III. CERCETARE ORIGINALĂ

3.1. Rolul de Mediator al Afectivității Pozitive în Relația dintre Adversitățile din Copilărie și Psihopatologie: Un Studiu Meta-Analitic de Modelare a Ecuatiilor Structurale¹

3.1.1. Introducere

Adversitățile din copilărie (AC) au fost asociate extensiv cu tulburările mintale comune (Grummitt et al., 2022; Sahle et al., 2022). În ultimele decenii, cercetările s-au concentrat tot mai mult pe identificarea mecanismelor psihologice care stau la baza acestei asocieri (McCrary et al., 2017; McLaughlin et al., 2020), în speranța de a identifica ținte specifice pentru următoarea generație de intervenții preventive și terapeutice (Gee, 2022; Kirlic et al., 2020). Rolul afectivității pozitive (AP) disfuncționale în relația dintre AC și sănătatea mintală a fost relativ puțin explorat, iar dovezile existente sunt eterogene, dispersate în studii care au evaluat AP ca variabilă secundară și care s-au concentrat adesea pe relații univariate între AC și AP sau între AP și psihopatologie.

Se consideră că AC împiedică dezvoltarea AP prin expunerea la medii în care amenințarea este omniprezentă (de exemplu, abuzul parental, violența domestică) sau acută și severă (de exemplu, evenimente traumatiche), iar oportunitățile pentru experiențe plăcute sunt limitate (de exemplu, neglijarea parentală) (Dennison & McLaughlin, 2019). Adaptarea la aceste medii presupune prioritizarea detectării amenințării în detrimentul căutării recompenselor, ceea ce duce la niveluri mai ridicate de NA și mai scăzute de AP. Dovezi extinse indică faptul că o creștere a NA și o reducere a AP sunt asociate cu psihopatologia (Carl et al., 2013; Vanderlind et al., 2020), iar efectele lor sunt independente (Naragon-Gainey et al., 2018). Conform teoriei „broaden-and-build” (Fredrickson, 1998, 2013), AP este asociată cu efecte benefice asupra cogniției și flexibilității comportamentale, promovând explorarea altor experiențe pozitive. Prin aceste cicluri auto-susținute („spirale ascendente”), AP contribuie la construirea resurselor personale și susține reziliența. Aceste efecte benefice ale AP au fost susținute de numeroase cercetări (Fredrickson, 2013; Garland et al., 2010) și susțin ipoteza conform căreia AC pot crește riscul de psihopatologie prin împiedicarea dezvoltării AP și a spiralelor pozitive asociate.

Meta-analize recente au indicat că AC sunt constant asociate cu o AP atenuată pe parcursul vieții, așa cum reiese din expresiile comportamentale ale AP (Lavi et al., 2019),

Acest articol se află în prezent în proces de revizuire:

¹Stoia, M., Balázs, R., Crișan, Ș., Miu, A.C., Szentágotai-Tătar, A (2025). Blunted Positive Affect Bridges Childhood Adversity and Psychopathology: A Meta-Analytic Structural Equation Modeling Study. *Nature Mental Health*. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-6064566/v1>

Autorii Maria Stoia, Andrei Miu și Aurora Szentágotai-Tătar au conceput studiul și au redactat protocolul. Autorii Maria Stoia și Ștefania Crișan au realizat căutările bibliografice și au furnizat sinteze ale studiilor anterioare. Analiza statistică a fost realizată de autorul Robert Balázs. Autorii Maria Stoia și Andrei Miu au redactat prima versiune a manuscrisului, iar toți autorii au contribuit la versiunea finală și au aprobat-o.

bunăstarea hedonică (Yeo et al., 2024), nivelurile de recunoștință (Zhu et al., 2024) și procesarea recompensei (Oltean, Șoflău, et al., 2022; Ruge et al., 2024). Aceste procese afectate ale AP amintesc de cele observate în depresie (de exemplu, Vanderlind et al., 2020) și în alte tulburări mintale (Gilbert, 2012), însă susținerea cantitativă directă a rolului de mediator al AP în relația dintre AC și psihopatologie lipsește în prezent. Studiul de față a utilizat o abordare meta-analitică de modelare prin ecuații structurale (MASEM) (Cheung, 2015; Jak, 2015) pentru a examina căile directe și indirecte dintre AC, AP și psihopatologie.

3.1.2. Metode

3.1.2.1. Strategia de căutare

Protocolul pentru această meta-analiză a urmat ghidul PRISMA (Page et al., 2021) și a fost preînregistrat pe Prospero (CRD42022308811). Au fost realizate căutări sistematice în PubMed, Web of Science, Scopus și PsycInfo. Căutarea s-a realizat prin îmbinarea unor cuvinte cheie legate de AC (de exemplu, abuzul în copilărie, neglijarea, mediu familial disfuncțional, evenimentele traumatice) și AP (de exemplu, emoții pozitive, starea de bine, fericirea).

3.1.2.2. Selectarea studiilor

Doi sau mai mulți autori au evaluat independent toate studiile. Studiile au fost incluse dacă au îndeplinit următoarele criterii: (1) realizate pe oameni; (2) au raportat date empirice; (3) au evaluat AC folosind auto-raportare, alte raportări sau documente oficiale; și (4) au evaluat AP folosind auto-raportare sau măsuri observaționale. Evaluări ale fericirii și stării de bine au fost incluse numai atunci când instrumentele s-au axat în principal pe experiența AP, asigurând alinierea conceptuală cu constructul nostru. Studiile au fost excluse dacă acestea: (1) au evaluat numai constructele conexe (de exemplu, caracteristicile parentale, cum ar fi istoricul matern de abuz) sau evenimentele stresante tipice (de exemplu, începerea școlii); (2) au evaluat numai markerii fiziologici ai AP (de ex, oxitocină); (3) au măsurat constructe precum fericirea sau starea de bine care nu s-au axat exclusiv pe experiența emoțională hedonică; (4) nu au raportat datele de baseline în studiile experimentale; (5) au măsurat emoțiile pozitive prin evaluarea utilizării cuvintelor de emoție pozitivă sau utilizarea termenilor; (6) au măsurat emoțiile pozitive "răuvoitoare" (de exemplu, bucuria derivată din agresiune); (7) au inclus pacienți cu psihoză; sau (8) au folosit un eșantion care a fost deja inclus într-un alt studiu din analiză. În plus, am decis să excludem studiile care raportează ρ lui Spearman, având în vedere că acesta tinde să aibă proprietăți statistice diferite în comparație cu r -ul lui Pearson (Hunter & Schmidt, 2004).

3.1.2.3. Principalele Constructe și Măsurători

3.1.2.3.1. Adversitățile din copilărie

Măsurătorile AC din acest studiu au cuprins o gamă largă de experiențe, inclusiv maltratarea în copilărie și alte forme de adversitate din copilărie (de exemplu, mediul familial disfuncțional, adversitățile la nivel de comunitate, evenimentele traumatiche). Deoarece AC se petrec adesea împreună (Broekhof et al., 2022; Lacey & Minnis, 2020), și pentru a evita încălcarea ipotezei de independență în meta-analiză (Borenstein et al., 2021), am agregat dimensiunile efectului pentru mai multe ACEs atunci când a fost aplicabil.

3.1.2.3.2. Afectivitatea Pozitivă

Această categorie include două constructe majore: experiența și comportamentul (Lavi et al., 2019). Răspunsurile fiziologice au fost excluse, deoarece sunt slab corelate cu experiența emoțională și manifestările comportamentale (Mauss et al., 2005). Experiența AP a fost evaluată, în general, prin intermediul scalelor care măsurau AP globală, emoții pozitive discrete specifice (de exemplu, recunoștință, mândrie) și componentele emoționale pozitive ale fericirii și ale stării de bine subiective. Au fost luate în considerare atât AP ca stare, cât și ca trăsătură, în acord cu cercetările care sugerează că afectivitatea poate fi atât situațională (de exemplu, „Cum te simți astăzi?”), cât și dispozițională (de exemplu, „Cum te simți în general?”) (Watson, 1988). Manifestările comportamentale ale AP, precum expresiile faciale observabile, acțiunile sau reacțiile, au fost de asemenea incluse, în concordanță cu cercetările anterioare (Lavi et al., 2019).

3.1.2.3.3. Psihopatologia

Măsurătorile ce au vizat psihopatologia au inclus simptome de internalizare (de exemplu, anxietate, depresie, PTSD) și simptome de externalizare (de exemplu, consumul de substanțe, comportament antisocial sau agresiv). Acestea au fost evaluate prin chestionare și interviuri clinice, utilizând auto-raportare sau raportare de la alte persoane (de exemplu, părinți sau profesori).

3.1.2.4. Extragerea Datelor

Datele au fost extrase și codificate independent de către primul și al treilea autor, obținându-se un acord inter-rater de 93,91%. Datele extrase au permis calcularea mărimilor efectului pentru fiecare studiu. Am extras corelațiile Pearson între ACE și AP, AP și psihopatologie, și ACE și psihopatologie. Atunci când a fost necesar, corelațiile au fost calculate din date alternative (de exemplu, diferențele medii între grupurile definite de ACEs sau psihopatologie). În unele cazuri, coeficienții de regresie standardizați au fost convertiți în corelații utilizând formula furnizată de Peterson și Brown (2005). Au fost înregistrate informații descriptive suplimentare, inclusiv dimensiunea eșantionului, vârsta participanților, distribuția pe

sexe, designul studiului (transversal sau longitudinal), tipul eșantionului (clinic, non-clinic sau mixt) și țara în care a fost efectuat studiul.

3.1.2.5. Meta-analiza

Efectele directe și indirecte ale modelului de mediere parțială, precum și posibilele efecte de moderator, au fost estimate folosind o meta-analiză cu efecte aleatoare prin modelarea meta-analitică cu ecuații structurale într-o singură etapă, bazată pe corelații (OSMASEM) (Jak & Cheung, 2020). OSMASEM integrează meta-analiza cu modelarea prin ecuații structurale pentru a estima relațiile dintre variabile în cadrul mai multor studii, luând în considerare variabilitatea de eșantionare. În această abordare, coeficienții de corelație Pearson r reprezintă mărimile efectului meta-analizate pentru asocierile dintre AC, AP și psihopatologie. Heterogenitatea, care reflectă proporția din varianța totală atribuită diferențelor între studii, a fost evaluată utilizând indicatorul statistic I^2 (Lipsey & Wilson, 2001). Parametrii modelului au fost evaluați în funcție de semnificația statistică și de estimările mărimii efectului. Efectelele directe și indirecte au fost examinate utilizând intervale de încredere bazate pe probabilitate de 95%, care oferă estimări robuste ale incertitudinii parametrilor (Jak & Cheung, 2022). Efectul indirect a fost calculat ca produs al efectelor directe corespunzătoare, conform practicilor comune de analiză a medierii (Cheung, 2015).

Variabilele moderator au fost examinate una câte una în cadrul OSMASEM pentru a explora sursele de eterogenitate. Moderatorii testați au inclus (1) tipul de AC (maltratare în copilărie vs. alte AC); (2) tipul de AP (fericire și stare de bine vs. emoții pozitive); (3) tipul de măsură AP (comportamentală vs. auto-raportare); (4) referința temporală pentru măsurile AP (general vs. prezent vs. perioade mai lungi de timp); (5) tipul de măsurătoare AC (interviu vs. chestionar); (6) grupul de vârstă (adulți vs. copii și adolescenți); (7) statusul clinic al eșantionului (non-clinic vs. clinic; non-clinic vs. mixt); (8) tipul de măsurătoare a psihopatologiei (chestionar de auto-raportare și alte raportări vs. interviu clinic); (9) tipul de psihopatologie (internalizare vs. externalizare); (10) designul studiului (transversal vs. longitudinal); și (11) calitatea clasificată pe fiecare dintre cele nouă criterii (vezi Calitatea studiului). Parametrii modelului au fost regresați pe fiecare variabilă moderator pentru a determina influența acestora asupra varianței mărimilor efectului între studii (Jak & Cheung, 2018).

Bias-ul de publicare a fost evaluat prin inspectarea vizuală a asimetriei funnel plot pentru fiecare corelație. Metoda trim-and-fill a lui Duval și Tweedie (Duval & Tweedie, 2000) a fost utilizată pentru a ajusta potențialele bias-uri de publicare. În plus, testele de regresie ale lui Egger (1997) au fost efectuate pentru a detecta potențiale erori. Toate analizele OSMASEM au fost efectuate utilizând pachetul metaSEM în R (Jak et al., 2021), care facilitează modelarea meta-analitică a ecuațiilor structurale. Datele lipsă au fost gestionate prin full information maximum likelihood (FIML), care utilizează toate datele disponibile pentru a produce estimări obiective ale parametrilor, presupunând că datele lipsesc aleatoriu (Jak & Cheung, 2020). Au fost realizate analize ale bias-ului publicare și analize statistice pentru outliers utilizând comanda "influence" din pachetul metafor din R (Viechtbauer, 2010).

3.1.2.6. Calitatea studiilor

Calitatea studiilor a fost evaluată utilizând criteriile elaborate de Thornberry și colab. (2012) care includ (1) reprezentativitatea eșantionului; (2) includerea participanților cu și fără un istoric al AC; (3) eforturile de a confirma absența AC în grupul de control; (4) evaluarea AC utilizând raportări din surse multiple; (5) utilizarea de măsuri AC validate; și (6) utilizarea de măsuri AP validate. În plus, în conformitate cu Miu et al. (2022), au fost evaluate două criterii suplimentare legate de statutul clinic: (7) includerea atât a participanților non-clinici, cât și a celor clinici; și (8) eforturile de a confirma absența psihopatologiei în grupul non-clinic. În plus, un criteriu de calitate suplimentar a abordat practica dihotomizării scorurilor AC continue, deoarece această abordare poate duce la o pierdere semnificativă de informații, la o putere statistică redusă și la un risc crescut de rezultate fals-pozitive (Altman & Royston, 2006).

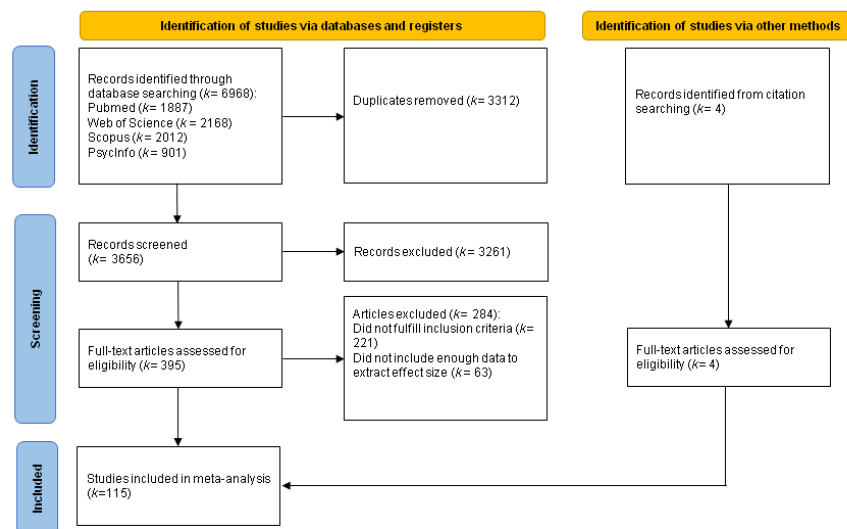
3.1.3. Rezultate

3.1.3.1. Rezultatele căutării

Diagrama flow PRISMA (Fig. 1) descrie procesul de selecție. Căutarea în bazele de date a produs 6968 de înregistrări. În urma eliminării duplicatelor ($k = 3312$), a eliminării studiilor care nu erau eligibile ($k = 3261$) și a adăugării a 4 studii identificate prin căutarea citărilor, 399 de articole au fost reținute pentru analiza textului integral. O sută cincisprezece studii au fost incluse în analiză (total $N = 305848$), după ce am exclus studiile care nu au îndeplinit criteriile de includere ($k = 221$) sau care nu au inclus suficiente date pentru a extrage mărimea efectului, chiar și după contactarea autorilor respectivi pentru a obține datele necesare ($k = 63$).

Figura 1

Diagrama flow PRISMA care descrie rezultatele căutării și procesul de selecție.

3.1.3.2. Descrierea studiilor incluse

O sută cincisprezece studii au raportat date privind relația dintre AC și AP, 57 au raportat date privind relația dintre AC și psihopatologie, iar 47 au raportat date privind relația dintre AP și psihopatologie. Pentru o descriere a studiilor, a se vedea Tabelul 1 din corpul principal al tezei. Majoritatea studiilor s-au axat pe afectele pozitive globale (AP; $k = 86$), mai puține pe fericire / stare de bine ($k = 14$), recunoștință ($k = 9$), bucurie / veselie ($k = 4$) și mândrie ($k = 2$). AP a fost măsurată în principal prin experiență subiectivă ($k = 101$) și mai puțin prin evaluări comportamentale ($k = 14$). Evaluările au vizat AP în momentul prezent ($k = 36$), AP generale ($k = 32$) sau AP pe o perioadă mai lungă de timp (de exemplu, săptămâna trecută; $k = 30$), în timp ce unele nu au specificat un interval de timp ($k = 16$). Majoritatea studiilor s-au axat pe maltratarea în copilărie ($k = 63$), restul examinând alte experiențe adverse din copilărie ($k = 52$). Eșantioanele de adulți au fost mai frecvente ($k = 81$) decât eșantioanele de copii sau adolescenți ($k = 34$).

3.1.3.3. Analiza outlierilor

Graficul Galbraith (a se vedea figura suplimentară 1 din corpul principal al tezei) a sugerat că un studiu, care a raportat o corelație neobișnuit de mare între ACE și AP ($r = -0.99$), a fost un studiu de tip outlier. Acest studiu a fost exclus din analizele ulterioare, ceea ce a dus la o scădere ușoară a corelației generale dintre AC și AP (a se vedea tabelele suplimentare 1 și 2 din corpul principal al tezei pentru corelațiile medii și modelul structural înainte de eliminarea studiului de tip outlier).

3.1.3.4. Statistici descriptive

Tabelul 2 prezintă statisticile descriptive pentru fiecare corelație meta-analitică de tip random-effects, inclusiv coeficienții de eterogenitate, numărul de studii și numărul de participanți. Consistent cu așteptările noastre, corelația dintre AP și psihopatologie a fost semnificativă (cu o dimensiune medie a efectului), iar corelațiile între ACE și psihopatologie și între AC și AP au fost, de asemenea, semnificative (ambele cu dimensiuni mici ale efectului). Heterogenitatea a fost semnificativă ($\chi^2[215] = 3797.47$, $p < 0.001$) și ridicată (toate $I^2 > 94\%$) pentru toate corelațiile meta-analitice.

Tabelul 2

Statistici descriptive pentru fiecare corelație

Perechea constructelor	Corelația medie	SE	τ	I^2	k	n
AC – AP	-0.12	0.01	0.01	94.80%	114	305848
AC – psihopatologie	0.19	0.01	0.01	94.16%	57	257565
AP – psihopatologie	-0.28	0.02	0.02	97.60%	47	26956

Notă. Abrevieri: AC, adversități din copilărie; AP, afect pozitiv.

3.1.3.5. Model structural

Având în vedere că modelul a fost saturat, ajustarea modelului a fost perfectă. Tabelul 3 prezintă coeficienții estimați pentru căi, care au fost toți semnificativi ($p < 0.001$). După cum era de așteptat, efectul indirect a fost semnificativ: $\beta = 0,03$, 95% CI [0,02, 0,04].

Tabelul 3

Coeficienți de cale din modelul structural

Path	Beta	ES	LLCI	ULCI
AC – AP	-0.12	0.01	-0.14	-0.09
AC – psihopatologie	0.15	0.01	0.12	0.19
AP – psihopatologie	-0.26	0.02	-0.31	-0.20

Notă. Abrevieri: AC, adversități din copilărie; AP, afect pozitiv.

3.1.3.6. Moderatorii în modelul structural

Am identificat mai mulți moderatorii semnificativi: tipul de AC, tipul de măsurătoare AP, timpul de referință pentru măsurile AP, tipul de psihopatologie, validitatea măsurătorilor AC și validitatea măsurătorilor AP. Pentru toți acești moderatorii, au existat dovezi că cel puțin una dintre căi a fost semnificativ diferită între subgrupurile de studii comparate (pentru detalii, a se vedea Tabelul 4 din corpul principal al tezei). Moderatorii au explicat între 6.7% și 51.7% din varianța corelațiilor (a se vedea coeficienții R^2 din tabelul suplimentar 3 din corpul principal al tezei). Ceilalți moderatorii care au fost examinați nu au fost semnificativi (a se vedea Tabelul suplimentar 4 din corpul principal al tezei).

3.1.3.7. Biasul de publicare

Am rulat analiza trim-and-fill și testul lui Egger pentru fiecare set de corelații. În urma acestora, în setul de date privind corelația dintre AC și AP nu a fost imputat niciun studiu, iar testul lui Egger nu a fost semnificativ (panta $\beta = 0.02$; 95% CI: -0.19, 0.22; $p = 0.17$). Pentru corelația dintre AC și psihopatologie au fost imputate 8 studii, iar testul lui Egger a fost, de asemenea, semnificativ (pantă $\beta = -0.44$; 95% CI: -0.78, -0.10; $p < 0.01$). Corelația a scăzut ($r = 0.16$; 95% CI: 0.11, 0.21), dar a rămas semnificativă. Niciun studiu nu a fost imputat în setul de date privind corelația dintre AP și psihopatologie, iar testul lui Egger nu a fost semnificativ (panta $\beta = 0.21$; 95% CI: -0.80, 1.22; $p = 0.31$).

3.1.3.8. Calitatea studiilor

Cinci criterii au fost îndeplinite de majoritatea studiilor (a se vedea Tabelul suplimentar 5 din corpul principal al tezei): includerea participanților cu și fără AC (95,61% din studii au îndeplinit acest criteriu); încercări de confirmare a absenței AC (95.61%); participanți prezumați non-clinici incluși în eșantion (92.98%); utilizarea de măsurători validate ale AC (85.08%); utilizarea de măsurători validate ale AP (83.33%). În schimb, majoritatea studiilor nu au îndeplinit celelalte patru criterii (a se vedea Tabelul suplimentar 3): informatori multipli utilizați pentru a evalua ACEs (9.64% din studii au îndeplinit acest criteriu); încercări de a confirma absența psihopatologiei în grupul non-clinic (13.15%); dihotomizarea scorurilor AC (26.32%); și utilizarea de eșantioane reprezentative (27.19%).

3.1.4. Discuții

Această meta-analiză a găsit dovezi consistente că AP este unul dintre mecanismele care stau la baza asocierii dintre AC și psihopatologie. Constatarea că AP reprezintă o parte din asocierea dintre AC și psihopatologie se aliniază cu teoria broaden-and-build (Fredrickson, 2013), conform căreia AP diminuată apare ca o adaptare la un nivel redus de recompense în medii adverse și persistă prin privarea persoanelor de "spiralele ascendente" care ar susține în mod normal AP (Garland et al., 2010). În timp, AP scăzut –simultan cu AN ridicat– crește vulnerabilitatea la tulburări mintale (Vanderlind et al., 2020), iar această meta-analiză oferă un suport convingător pentru acest mecanism în contextul AC. În plus, modelul de corelații observate sugerează că AP explică doar o parte din efectul indirect.

Acest studiu a indicat, de asemenea, că dovezile anterioare privind ACEs, AP și psihopatologia sunt caracterizate de o eterogenitate ridicată. Prin analize cuprinzătoare ale moderatorilor, am identificat mai multe caracteristici ale studiului care au influențat cel puțin una dintre căile din model și pot explica astfel eterogenitatea. De exemplu, am constatat că studiile care s-au axat pe alte ACE decât maltratare au raportat corelații mai modeste între ACE și psihopatologie (dar și corelații mai mari între ACE și AP) în comparație cu cele care s-au axat exclusiv pe maltratare. Acest lucru este în acord cu dovezile anterioare care arată că AC-urile „convenționale” sunt asociate în mod constant cu riscuri pentru sănătate, dar și cu sugestiile conform cărora extinderea focalizării asupra altor tipuri de AC (de exemplu, violența din comunitate, bullyingul) ar putea surprinde o varianță suplimentară (Cronholm et al., 2015).

Concentrarea pe emoțiile pozitive, mai degrabă decât pe indicatori mai globali, cum ar fi fericirea și starea de bine, a fost asociată cu corelații mai mici între AC și AP, dar corelații mai mari între AC și psihopatologie. Acest tipar poate reflecta un compromis între acoperirea și profunzimea măsurilor de AP: o focalizare îngustă asupra emoțiilor pozitive poate aduce claritate asupra unor mecanisme psihologice, dar riscă să limiteze capacitatea de a surprinde întreaga varianță relevantă pentru înțelegerea impactului asupra sănătății (Pressman & Cohen, 2005).

Utilizarea auto-raportării, mai degrabă decât a măsurătorilor comportamentale ale AP, a fost relaționată cu corelații mai slabe între AP și psihopatologie, susținând ideea că aceste

metode capturează aspecte distincte ale emoției (Mauss et al., 2005). Măsurătorile AC validate au fost asociate cu corelații AC-psihiopatologie mai mari, dar corelații AC-AP mai slabe. Alți factori moderatori, deși cu influență redusă, includ: momentul de măsurare AP (prezent > general), vârsta participanților (copii / adolescenți > adulți), tipul de psihiopatologie (externalizare > internalizare) și validitatea măsurătorii AP (validată < nevalidată). Aceste constatări evidențiază necesitatea unor abordări multi-metodă validate în cercetările viitoare privind ACEs, AP și psihiopatologia. În ceea ce privește calitatea studiilor, majoritatea studiilor au inclus participanți cu și fără ACs și au utilizat măsurători validate. Totuși, limitările au inclus absența mai multor surse de informare, statusul clinic neconfirmat în eșantioanele generale și recrutarea nereprezentativă. De asemenea, s-a evidențiat un bias de publicare în corelațiile dintre AC și psihiopatologie, estimările corectate indicând efecte mai mici. Unele analize de moderare au fost constrânse de dimensiunile reduse ale subgrupurilor.

Acest studiu are implicații clinice semnificative, indicând faptul că AP ar putea constitui o țintă relevantă pentru reducerea psihiopatologiei la persoanele cu un istoric de AC. În plus, aceste rezultate pot contribui la rafinarea evaluării riscului, prin identificarea unei AP atenuate ca posibil marker al vulnerabilității crescute la psihiopatologie în urma expunerii la AC. Rezultatele au, de asemenea, implicații pentru politicile publice, sugerând că promovarea AP în rândul copiilor și adolescenților ar putea contribui la reducerea riscurilor pe termen lung asupra sănătății mintale asociate cu AC.

3.2. Maltratarea în Copilărie și Reglarea Emoțiilor Pozitive în Viața de zi cu zi: Un Studiu de Eșantionare a Experienței

3.2.1. Introducere

Maltratarea în copilărie (MC) reprezintă o formă severă și prevalentă de adversitate, care include atât abuzul, cât și neglijarea, și care are loc în timpul copilăriei și adolescenței sau în perioada de creștere (Bernstein et al., 2003; Felitti et al., 1998).

Studiile epidemiologice arată că CM reprezintă o problemă la nivel global, cu rate de prevalență la nivel mondial cuprinse între 12,7% și 36,3%, în funcție de tipul de maltratare (pentru o sinteză, vezi Stoltenborgh et al., 2015). Cercetările extinse au arătat în mod constant că CM este asociată cu un risc crescut, pe tot parcursul vieții și transdiagnostic, de apariție a tulburărilor psihiatrice (de exemplu, Green et al., 2010). În plus, un număr tot mai mare de studii indică faptul că CM este asociată și cu niveluri mai scăzute a stării de bine, indiferent de gen, context cultural sau etapă de dezvoltare (pentru o sinteză, vezi Yeo et al., 2024).

În lumina literaturii recente, AP disfuncțională (i.e., AP diminuate) este tot mai des investigată ca un posibil mecanism implicat în bunăstare și funcționare pozitivă, care ar putea sta la baza relației dintre MC și sănătatea mintală (de exemplu, Lavi et al., 2019; Xiang et al., 2021). Rolul AP atenuate în psihiopatologie este bine documentat (Khazanov & Ruscio, 2016; Watson & Naragon-Gainey, 2010) și prezintă o relevanță semnificativă pentru intervențiile psihologice (Craske et al., 2024).

Reglarea emoțională (RE), definită ca încercarea de a modula frecvența și intensitatea emoțiilor (Gross, 1998), a primit susținere consistentă în ceea ce privește rolul său de mecanism în relația dintre MC și psihopatologie (pentru o sinteză, vezi Miu et al., 2022). Totuși, există puține dovezi privind asocierea dintre MC și reglarea emoțiilor pozitive în mod specific (Goncharenko et al., 2021). În studiul de față, ne vom concentra în mod special pe două strategii de RE pozitivă: ruminația pozitivă (RP) și atenuarea. Deși ambele sunt strategii cognitive centrate pe răspuns, ele diferă prin focalizare: RP pune accentul pe interpretări pozitive (de exemplu, amplificarea și prelungirea emoțiilor pozitive), în timp ce atenuarea se axează pe interpretări negative ale AP (de exemplu, minimalizarea sau respingerea emoțiilor pozitive).

Din cunoștințele noastre, doar două studii au investigat relația dintre MC și atât utilizarea habituală a RP, cât și a atenuării. Mai precis, s-a constatat că MC prezice pozitiv atenuarea, dar nu și RP (Kiefer et al., 2023; Stone & Sylvester, 2025). În plus, atenuarea a mediat relația dintre MC și PTSD (Kiefer et al., 2023), respectiv simptomele depresive (Stone & Sylvester, 2025). Deși aceste constatări preliminare sunt promițătoare, sunt necesare cercetări suplimentare pentru a clarifica relația dintre MC și RP și pentru a extinde înțelegerea modului în care MC influențează RE pozitivă dincolo de utilizarea habituală a strategiilor.

Metoda eșantionării experienței (ESM) reprezintă o tehnică alternativă de evaluare a disfuncționalității și dereglării afective asociate psihopatologiei (de exemplu, Myin-Germeys et al., 2018). Cercetări mai recente au susținut că investigarea indicatorilor de variabilitate, pe lângă valorile medii, este deosebit de relevantă, deoarece aceștia pot evidenția asocieri unice cu factorii de risc (Bann et al., 2022) și pot identifica tipare de instabilitate în reactivitatea și reglarea emoțională care pot contribui la vulnerabilitatea psihologică (Blanke et al., 2020; Lamers et al., 2018; Nelson et al., 2020; Schoevers et al., 2021).

Un număr tot mai mare de cercetări a investigat influența MC asupra AP momentane utilizând metoda ESM. Unele studii au arătat că MC este asociată cu niveluri medii mai scăzute de AP pe parcursul zilei (de exemplu, F. J. Infurna et al., 2015), în timp ce altele nu au reușit să reproducă acest tipar de rezultate (de exemplu, Teicher et al., 2015). În ceea ce privește variabilitatea AP, dovezile sunt de asemenea mixte, studiile raportând rezultate contradictorii. De exemplu, unele cercetări au asociat MC cu o variabilitate crescută a AP (de exemplu, Kuzminskaite et al., 2024), în timp ce alte investigații nu au confirmat această direcție a rezultatelor (de exemplu, Ion et al., 2023).

Valorificând potențialul metodei ESM, un număr tot mai mare de studii a investigat utilizarea spontană a reglării pozitive a emoțiilor în viața de zi cu zi, evidențiind asocieri distincte cu AP. În mod notabil, majoritatea studiilor au demonstrat în mod constant o legătură pozitivă între RP și AP (de exemplu, Li et al., 2017), însă rezultatele privind relația dintre atenuare și AP au fost mai mixte, unele studii nereușind să identifice o asociere semnificativă (de exemplu, Griffith et al., 2023). După cunoștințele noastre, doar un singur studiu a explorat relația dintre MC și strategiile momentane de RE pozitivă (Ion et al., 2023). Autorii au analizat în mod specific savurarea și au constatat că MC este asociată cu niveluri mai scăzute de savurare la nivel inter-individual, ceea ce indică faptul că persoanele cu niveluri mai ridicate de MC raportează o

utilizare redusă a savurării. Totuși, nu au identificat o legătură între MC și variabilitatea savurării. Deși aceste rezultate oferă perspective preliminare, lipsa cercetărilor privind relația dintre MC și strategiile momentane de RE pozitivă (de exemplu, RP, atenuare) evidențiază necesitatea unor investigații suplimentare.

3.2.1.2. Studiul prezent

Pornind de la literatura existentă și lacunele identificate în cercetare, studiul de față își propune să investigheze asocierile dintre MC și AP de moment, pe de o parte, și RE pozitivă de moment (i.e., RP și atenuare), pe de altă parte. În acord cu studii și recomandări recente (de exemplu, Bann et al., 2022), ne-am concentrat atât asupra nivelurilor medii, cât și asupra variabilității (i.e., inter- și intra-individual) celor trei variabile principale analizate (AP, RP și atenuare) în relație cu MC. În plus, am examinat și legătura dintre RE pozitivă și media, respectiv variabilitatea AP.

3.2.2. Metode

3.2.2.1. Participanți

Un total de 133 de participanți au fost recrutați din comunitate prin postarea de anunțuri pe diverse platforme de social media (Facebook, Instagram). Treizeci și patru de participanți au renunțat înainte de începerea procedurii ESM și unsprezece au renunțat în timpul acesteia. Prin urmare, eșantionul final a fost format din 88 de participanți (85.22% femei; vârsta $M = 33$, $SD = 11.54$, interval 19-66 ani). Recomandările actuale privind dimensiunea eșantionului pentru studiile ESM, sugerează o dimensiune a eșantionului de 83 de participanți pentru nivelul 2 (între indivizi) și 835 pentru nivelul 1 (intra-individ) (Gabriel et al., 2019). Eșantionul prezent este în concordanță cu cele utilizate în studiile ESM anterioare și depășește pragurile recomandate pentru inferențele de nivel 1 ($N = 4.400$) și nivel 2 ($N = 88$).

3.2.2.2. Instrumente

3.2.2.2.1. Variabile la nivel intra-personal

Emoțiile pozitive zilnice au fost evaluate folosind 6 itemi adaptați din scala larg utilizată și validată Positive and Negative Affect Schedule (PANAS; Watson et al., 1988), incluzând termeni precum bucurie, entuziasm și mândrie. În primul rând, participanții selectau ce emoție pozitivă (sau emoții pozitive) au resimțit de la ultimul *beep*, iar ulterior evaluau intensitatea respectivei emoții pe o scală Likert de la 1 = foarte puțin la 5 = extrem. Dacă niciuna dintre emoțiile listate nu era aplicabilă, participanții puteau selecta opțiunea „altă emoție pozitivă” și erau rugați să o specifice. Pentru a asigura validitatea, răspunsurile care indicau emoții în afara modelului circumplex propus de Russell (1980) au fost excluse. În final, dacă participanții nu au

resimțit nicio emoție pozitivă de la ultima notificare, chestionarul se încheia automat, iar răspunsul era înregistrat ca 0 (deloc).

Reglarea zilnică a emoțiilor pozitive a fost evaluată folosind chestionarul *Responses to Positive Affect* (RPA; Feldman et al., 2008), în concordanță cu studii anterioare care au utilizat un design ESM (Griffith et al., 2023; Vanderlind et al., 2022). RPA este o scală de auto-raportare alcătuită din 17 itemi și include trei subscale originale: ruminația pozitivă auto-focalizată (SF), ruminația pozitivă emoțional-focalizată (EF) și atenuarea. Deși scala a fost inițial concepută pentru a distinge între ruminația pozitivă SF și EF, cercetări recente indică faptul că o structură bifactorială oferă un model mai parcimonios (S. Nelis et al., 2016). În consecință, studiul de față a combinat subscalele SF și EF într-o singură dimensiune globală de ruminație pozitivă. Instrucțiunile și formularea itemilor au fost adaptate pentru a corespunde cadrului de moment specific metodei ESM.

3.2.2.2.2. Variabile la nivel inter-personal

Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF; Bernstein et al., 2003) a fost utilizat pentru a evalua cinci domenii ale maltratării survenite înainte de vârsta de 18 ani (neglijare emoțională și fizică, alături de abuz emoțional, fizic și sexual). Scala a demonstrat o consistență internă excelentă în eșantionul actual (alfa Cronbach = 0.93).

3.2.2.3. Procedură

La momentul înscrierii, participanții au oferit consimțământul informat în scris și au completat chestionarul CTQ. Ulterior, li s-a cerut să instaleze o aplicație mobilă numită M-path (Mestdag et al., 2023), utilizată pentru programarea și administrarea chestionarului ESM. Odată ce studiul a început, aplicația a trimis notificări participanților pentru a completa chestionarul ESM de cinci ori pe zi, timp de 10 zile consecutive, incluzând atât zile lucrătoare, cât și weekenduri. Notificările au fost trimise aleator în cadrul a cinci intervale orare distincte, pentru a asigura o distribuție uniformă pe parcursul zilei.

3.2.2.4. Analiza datelor

Matricea de corelații la nivel între participanți a fost realizată în Mplus (Muthén & Muthén, 2023). Analizele principale au fost efectuate utilizând MixWILD (Mixed-effects With Intensive Longitudinal Data; Dzubur et al., 2020), care aplică un model Mixed-effects Location Scale (MELS) într-o singură etapă pentru a estima simultan efectele unui predictor atât asupra mediei (locație), cât și asupra variabilității intra-individuale (scală) a variabilelor criteriu. Fiecare variabilă dependentă (i.e., AP, RP și atenuare) a fost modelată separat în analize distincte, iar MC a fost inclusă ca predictor al nivelului mediu și al variabilității fiecărui outcome.

În mod similar, am aplicat un model MELS pentru a evalua asocierile dintre strategiile de RE pozitivă (i.e., RP și atenuare) și AP (media și variabilitatea intra-individuală). Având în vedere că RP și atenuarea au fost măsurate în mod repetat, ambele au fost modelate ca predictorii variații în timp și au fost decompuse în componente inter-participant (niveluri medii) și intra-participant (fluctuații momentane), pentru a estima asocierile lor distincte cu variabila criteriu. Extensia random scale a modelului MELS a fost specificată pentru a permite variabilității intra-individuale să difere între participanți, acomodând astfel heterogenitatea variabilității AP în timp (Nordgren et al., 2020).

3.2.3. Rezultate

Media, abaterile standard, dimensiunea eșantioanelor și indicii de corelație Pearson ai variabilelor de studiu sunt prezentate în Tabelul 1. Rata generală de completare a chestionarului ESM a fost de 83%, iar rata medie de completare a fost de 85%. În 30% din intrări, participanții au raportat că nu au simțit niciun AP de la ultima notificare, astfel încât strategiile de reglare a emoțiilor pozitive nu au fost evaluate.

Tabelul 1

Matricea corelațiilor la nivel inter-participant

	Variable	N	M	AS	1	2	3	4
1.	MC	88	48.61	18.55	—			
2.	AP medie	3653	2.51	1.83	-.19	—		
3.	RP	2531	2.58	0.78	-.23*	.62**	—	
4.	Atenuare	2531	1.43	0.58	.31**	-.01	-.08	—

Notă. ** $p < .01$; * $p < .05$.

Rezultatele modelelor MELS care au inclus MC ca predictor sunt prezentate în tabelul 2. Constatările din modelele medii arată că MC a prezis în mod semnificativ niveluri mai scăzute de RP și niveluri mai ridicate de atenuare. MC a arătat o asociere negativă marginală cu AP ($p = 0.075$), apropiindu-se, dar fără a atinge semnificația statistică. Modelul varianței BP (inter-participant) arată că MC a prezis diferențe mai mari în variabilitatea atenuării între participanți. Aceasta înseamnă că nivelurile mai ridicate de MC au fost asociate cu o variabilitate mai mare a atenuării la nivelul inter-participant. Modelele de varianță BP pentru media AP și RP nu au fost semnificative. Conform modelelor de varianță WP (intra-participant), MC a prezis o variabilitate mai mare intra-participant a atenuării, și o variabilitate mai mică intra-participant a AP. Modelul de varianță WS pentru RP nu a atins semnificația statistică.

Tabelul 2

Estimări ale modelului Mixed-effects Location Scale pentru MC ca predictor al AP, RP și atenuării

Parametru	AP medie			RP			Atenuare		
	Estimare	ES	p	Estimare	SE	p	Estimare	ES	p
Model Medie									
Intercept	3.03**	.308	<.01	2.875	.187	<.01	1.071	.123	<.01
MC	-.011	.006	0.075	-.008*	.003	.021	.008**	.003	<.01
Model de varianță BP									
Intercept	-.36	.433	.406	-.508	.488	.298	-3.44**	.425	<.01
MC	.007	.008	.392	-.009	.01	.332	.033**	.008	<.01
Model de varianță WP									
Intercept	.964**	.069	<.01	-1.686	.076	<.01	-2.64**	.075	<.01
MC	-.003*	.001	.048	.002	.001	.13	.012**	.001	<.01

Notă. BP= inter-participant; WP= intra-participant; ES= eroarea standard; RP= ruminația pozitivă; AP= afectul pozitiv

**p < .01; *p < .05.

Rezultatele modelelor MELS care au inclus RP și atenuarea ca predictorii sunt prezentate în tabelul 3. RP la nivel BP a prezis niveluri medii mai ridicate de AP și o variabilitate mai scăzută a AP. Acest tipar de rezultate a fost similar în cazul RP la nivel WP. Atenuarea a prezis doar o variabilitate mai mare a AP la nivelul BP, în timp ce celelalte asocieri nu au atins semnificativitatea statistică.

Tabelul 3

Estimări ale modelului Mixed-Effects Location Scale cu parametri de scală variați pentru RP și atenuarea ca predictorii ai AP

Parametru	AP medie			AP varianța WP		
	Estimare	ES	p	Estimare	ES	p
Intercept	2.037**	.218	<.01	-.613	.332	.065
RP_BP	.648**	.068	<.01	-.373**	.105	<.01
RP_WP	.613**	.027	<.01	-.368**	.065	<.01
Atenuare_BP	-.078	.095	.416	.346*	.144	.016
Atenuare_WP	-.023	.035	.498	.023	.086	.793

Notă. BP= inter-participant; WP= intra-participant; ES= eroarea standard; RP= ruminația pozitivă; AP= afectul pozitiv

**p < .01; *p < .05.

3.2.4. Discuții

Studiul de față a investigat asocierile dintre MC și trei variabile criteriu principale: AP de moment și utilizarea spontană a RP și a atenuării. În plus, am examinat relația dintre strategiile de RE pozitivă și AP. Un aspect central al acestui studiu a fost accentul pus pe variabilitatea variabilelor *outcome* (atât inter-, cât și intra-individuale), dincolo de nivelurile medii, ceea ce a oferit o înțelegere mai nuanțată a asocierilor de interes.

Nu a reieșit o asociere semnificativă între MC și niveluri medii mai scăzute ale AP, deși rezultatul a fost aproape de semnificație statistică. Acest rezultat este în concordanță cu unele studii anterioare care au utilizat metoda ESM (de exemplu, Teicher et al., 2015). MC a prezis o variabilitate redusă la nivel intra-individual. Cu alte cuvinte, persoanele cu niveluri mai ridicate de MC au raportat un tipar mai stabil de AP pe parcursul celor 10 zile, comparativ cu persoanele cu niveluri mai scăzute. În acord cu rezultatele lui Kuzminskaitė și colaboratorilor (2024), acest rezultat poate sugera că acest grup vulnerabil prezintă un tipar restrictiv și estompat de afectivitate pozitivă, marcat de mai puține fluctuații emoționale pe parcursul zilei și de rigiditate emoțională (Maher et al., 2018).

Rezultatele modelelor MELS au indicat o asociere negativă semnificativă între MC și RP de moment, astfel încât niveluri mai ridicate de MC au fost asociate cu niveluri medii mai scăzute de RP inter-participanți. Spre deosebire de studiile transversale anterioare care nu au identificat această relație (Kiefer et al., 2023; Stone & Sylvester, 2025), utilizarea metodei de eșantionare a experienței în studiul actual pare să fi facilitat detectarea unei asocieri negative între MC și RP, evidențiind valoarea evaluărilor de moment în captarea unor reprezentări mai exacte și mai valide din punct de vedere ecologic ale RE pozitive în viața de zi cu zi (Myin-Germeys & Kuppens, 2021). Această constatare este în concordanță cu dovezi recente care arată că persoanele cu niveluri mai ridicate de MC se angajează mai puțin în savurarea de moment (Ion et al., 2023), un construct strâns legat de RP (Bryant, 2021). Este totuși important de menționat că Ion și colab. au evaluat savurarea printr-un singur item general, în timp ce studiul de față a utilizat o evaluare mai detaliată și comprehensivă a răspunsurilor cognitive specifice și caracteristice RP. Cercetări cumulative au asociat MC cu o receptivitate diminuată față de AP (Dennison & McLaughlin, 2019) și cu un concept de sine mai negativ (de exemplu, Melamed et al., 2024), ceea ce poate reduce, la rândul său, capacitatea sau motivația de angajare în RP. Similar rezultatelor lui Ion și colab. (2023) privind savurarea, MC nu a prezis variabilitatea RP (i.e., fluctuațiile în timp). Această constatare sugerează că persoanele expuse la maltratare timpurie prezintă tipare relativ stabile în utilizarea redusă a RP, ceea ce poate reflecta un angajament restrictiv și rigid față de această strategie de RE pozitivă.

Mai mult, MC a prezis niveluri medii mai ridicate de atenuare de moment. Această constatare este în concordanță cu studii transversale anterioare care au evidențiat o asociere similară între MC și utilizarea habituală a atenuării (Kiefer et al., 2023; Stone & Sylvester, 2025). Este de remarcat faptul că acest rezultat sugerează că efectul MC asupra atenuării nu se limitează la răspunsuri reglatoare habituale, ci se extinde și la încercările spontane, de moment,

de a diminua AP, evidențiind robustețea acestei asocieri. Cercetările existente sugerează că persoanele cu un istoric de MC pot experimenta interferență afectivă negativă ca răspuns la evenimente pozitive (DePierro et al., 2018). Acest fenomen implică apariția unor emoții negative precum rușinea, anxietatea sau vinovăția în situații care în mod obișnuit ar declanșa AP. Având în vedere lipsa strategiilor adaptive de reglare emoțională (J. Kim & Cicchetti, 2010), acești indivizi pot fi motivați să recurgă la atenuare pentru a diminua AP ca mijloc de reducere a incongruenței emoționale. În plus, MC a prezis o variabilitate crescută a atenuării la nivel inter-participant. Cu alte cuvinte, persoanele cu un istoric de MC diferă mai mult între ele în ceea ce privește gradul în care se angajează în atenuare. Această constatare sugerează că MC poate conduce la tipare distincte de atenuare. Modelul de varianță intra-individuală a indicat că participanții cu niveluri mai ridicate de MC au prezentat fluctuații mai mari ale răspunsurilor de atenuare în timp. Acest rezultat poate sugera că aceste persoane recurg la atenuare într-un mod mai dezorganizat, reflectând o instabilitate mai mare în eforturile lor de a regla descendent (*downregulate*) AP. Utilizarea haotică a atenuării observată aici poate reflecta o variabilitate dezadaptativă, în care reglarea este inconsistentă și aleatorie (Blanke et al., 2020; Elkjær et al., 2022).

În concordanță cu studii anterioare, RP a prezis niveluri mai ridicate de AP atât la nivel inter- cât și intra-subiect, subliniind rolul său ca strategie ascendentă (*upregulating*) de reglare a emoțiilor pozitive (de exemplu, Griffith et al., 2023). În plus, RP a fost asociată cu o variabilitate redusă a AP, sugerând că persoanele care se angajează mai frecvent în RP pot trăi emoții pozitive mai stabile și susținute în viața de zi cu zi. Contrar așteptărilor noastre, atenuarea nu a prezis nivelurile medii ale AP. Acest rezultat este în acord cu unele cercetări ESM anterioare care, de asemenea, nu au identificat o legătură robustă între atenuare și AP (Y. I. Li et al., 2017). Totuși, atenuarea a prezis o variabilitate crescută a AP. Această constatare poate reflecta un efect destabilizator al acestei strategii de reglare, prin care încercările de a suprima sau diminua AP conduc la experiențe emoționale inconsistente sau de scurtă durată (Elkjær et al., 2022; Hu & Tamir, 2025). Conform lui Grueber et al. (2013), o variabilitate ridicată a AP poate reprezenta un marker al dereglării emoționale, reflectând dificultăți în menținerea sau gestionarea eficientă a emoțiilor pozitive.

3.2.4.1. Limite și direcții viitoare

În ciuda rezultatelor noi ale acestui studiu, trebuie avute în vedere câteva limite. În primul rând, am utilizat o procedură de eșantionare de conveniență, care a restricționat diversitatea sociodemografică a eșantionului nostru; astfel, studii viitoare ar trebui să vizeze replicarea rezultatelor în populații mai diverse, pentru a crește gradul de generalizare. În al doilea rând, nu am luat în considerare severitatea sau cronicitatea MC în modelele noastre, factori care ar fi putut influența intensitatea sau natura asocierilor observate, posibil mascând tipare mai nuanțate de disfuncționalitate a AP și reglare deficitară a emoțiilor pozitive în funcție de gradul expunerii la maltratare (Kuzminskaite et al., 2024; Warmingham et al., 2023). Studii viitoare ar trebui să includă măsuri ale severității și cronicității MC, deoarece acest lucru ar putea clarifica

potențiale relații de tip doză–răspuns. În al treilea rând, nu am evaluat factorii situaționali care sunt relaționați afectului pozitiv, cum ar fi apariția sau contextul evenimentelor zilnice pozitive. Cercetări viitoare ar putea include factori situaționali, precum evenimentele pozitive zilnice, pentru a înțelege mai bine modul în care contextul influențează utilizarea și eficiența reglării emoțiilor pozitive, în special în rândul persoanelor cu istoric de MC. În al patrulea rând, am luat în considerare doar intensitatea AP în modelele noastre, fără a analiza alte dimensiuni precum frecvența sau specificitatea (de exemplu, emoții pozitive distincte precum bucuria sau recunoștința), care ar putea surprinde dinamici și tipare de reglare mai nuanțate ale AP (Diener, Larsen, et al., 1985). Investigațiile viitoare ar putea beneficia de o evaluare mai cuprinzătoare a AP. În cele din urmă, cercetările ulterioare ar putea investiga factori moderatori potențiali, cum ar fi simptomele afective și AP ca trăsătură, pentru a înțelege mai bine condițiile în care MC influențează AP de moment și strategiile spontane de reglare a emoțiilor pozitive (Carl et al., 2014; Hamilton et al., 2017).

3.2.4.2. Concluzii și Implicații

În ciuda acestor limitări, acest studiu prezintă o serie de contribuții semnificative. La nivel metodologic, utilizarea ESM ne-a permis să examinăm atât nivelurile medii, cât și variabilitatea AP și RE pozitive, oferind o perspectivă ecologică validă asupra modului în care aceste procese afective se desfășoară în viața de zi cu zi, în special în relație cu MC. Mai mult, am inclus o evaluare cuprinzătoare atât a RP, cât și a atenuării, ceea ce a permis o reprezentare mai nuanțată și mai precisă a acestor strategii distincte de reglare a emoțiilor pozitive. La nivel teoretic, acest studiu este primul care examinează relațiile dintre MC și RP de moment, respectiv atenuarea de moment. Studiul a evidențiat asocieri semnificative între MC și niveluri medii mai scăzute de RP, precum și niveluri medii mai ridicate și o variabilitate crescută în utilizarea atenuării. Aceste rezultate subliniază importanța luării în considerare a indicatorilor de variabilitate atunci când sunt investigate procesele afective de zi cu zi.

3.3. Rolul Experiențelor Timpurii de Viață asupra Capacității de Savurare: Un Studiu Experimental

3.3.1. Introducere

Savurarea este una dintre cele mai studiate strategii de amplificare a afectului pozitiv (AP) și a fost definită ca fiind „capacitatea de a acorda atenție, de a aprecia și de a intensifica experiențele pozitive din propria” (Bryant & Veroff, 2007, p. 9).

Cercetări ample au evidențiat rolul savurării în promovarea stării de bine și a funcționării pozitive (J. L. Smith & Bryant, 2017). Atât savurarea habituală (e.g., Bryant, 2003), cât și cea de moment (Growney et al., 2025) au fost asociate cu niveluri mai ridicate ale AP pe parcursul diferitelor etape de dezvoltare. Într-o sinteză teoretică, Smith și colab. (2014) au arătat că practicile și intervențiile centrate pe savurare sunt eficiente în creșterea fericirii și a AP.

În ciuda volumului considerabil de cercetări, există puține studii care au investigat savurarea ca strategie de reglare pentru amplificarea AP în condiții controlate de laborator. De exemplu, în studiul experimental realizat de Wilson și MacNamara (2021), participanții au raportat niveluri semnificativ mai ridicate de AP și activare atunci când li s-a cerut să savureze activ imagini pozitive sau neutre, comparativ cu situația în care au fost instruiți să privească pur și simplu imaginile. Un alt studiu realizat de aceiași autori (2024) a arătat că savurarea nu doar că intensifică răspunsurile emoționale (i.e., niveluri crescute de AP și activare) în timpul expunerii inițiale la imagini pozitive, dar se generalizează și la stimuli pozitivi nevăzuți anterior. În plus, un studiu recent a reprodus acest tipar de rezultate atunci când participanților li s-a cerut să savureze în răspuns la imagini mentale ale unor stimuli pozitivi sau neutri vizualizați anterior (Jackson et al., 2024). Aceste constatări sugerează că savurarea poate amplifica și susține în mod eficient AP, consolidând potențialul său de a promova starea de bine emoțională pe termen lung.

3.3.1.2. Moderatori potențiali

Un număr tot mai mare de lucrări s-au concentrat pe identificarea potențialilor factori individuali și contextuali care pot influența capacitatea indivizilor de a savura (pentru un review, a se vedea Bryant, 2021). Cu toate acestea, avem mai puține informații despre influența experiențelor de viață timpurii, cum ar fi maltratarea în copilărie sau experiențele pozitive din copilărie asupra capacității de savurare.

Cercetări recente sugerează că dezvoltarea capacității de savurare poate fi influențată de modelarea parentală a acestei strategii, existând dovezi că comportamentele de savurare ale părinților prezic în mod prospectiv tendințele de savurare ale copiilor și adolescenților (de exemplu, Moran et al., 2019). Răspunsurile parentale la AP a adolescentului, caracterizate fie prin savurare, fie prin atenuare, reprezintă predictorii semnificativi ai capacității copilului de a se angaja în savurare (de exemplu, S. Nelis et al., 2019). Părinții care își maltratează copiii manifestă mai puțină AP, mai puține comportamente congruente cu AP (de exemplu, afecțiune) și mai mult afect negativ și ostilitate față de copil (Lavi et al., 2021). De asemenea, aceștia prezintă o reglare emoțională deficitară, ceea ce poate contribui la modelarea unor strategii dezadaptative de reglare emoțională, precum atenuarea habituală (Lavi et al., 2021; Morelen et al., 2016). Având în vedere aceste constatări, este mai probabil ca persoanele cu un istoric de MC să fi fost private de siguranța emoțională și de oportunitățile de învățare necesare pentru dezvoltarea savurării prin modelare parentală, comparativ cu cele fără un astfel de istoric.

La polul opus al spectrului, experiențele benevolente sau pozitive din copilărie (EBC) se referă la experiențele favorabile din timpul copilăriei și adolescenței care pot duce la creșterea calității vieții și la o mai bună sănătate mintală la vârsta adultă (Han et al., 2023). Aceste experiențe cuprind elemente de sprijin emoțional și social, predictibilitate și relații interpersonale pozitive în interiorul și în afara mediului familial, care pot favoriza un sentiment de stabilitate, siguranță și creștere pozitivă în viața copilului (Narayan et al., 2023). La un nivel mai detaliat, s-a constatat că EBC prezic niveluri mai ridicate ale stării de bine emoționale (de exemplu, Shaw et al., 2023) și o reglare emoțională mai bună (de exemplu, Hanson et al., 2024). În contrast cu MC,

susținem că trăirea EBC ar fi putut facilita contexte avantajoase pentru experimentarea evenimentelor pozitive, pe care copilul le-ar fi putut observa și aprecia cu ajutorul modelării pozitive oferite de îngrijitori grijului și implicați. Astfel, EBC pot oferi o fundație fertilă pentru dezvoltarea și practicarea savurării, contribuind la consolidarea unor abilități de savurare care pot deveni mai stabile și durabile la vârsta adultă.

În cele din urmă, o altă variabilă potențială care ar putea influența efectul savurării este nivelul savurării ca trăsătură (i.e., tendința stabilă de angajare în convingeri și comportamente de savurare) pe care îl are o persoană. Cercetările sugerează că, deși persoanele cu un nivel mai ridicat de savurare ca trăsătură tind să beneficieze mai mult din punct de vedere emoțional de savurarea spontană în viața de zi cu zi (Jose et al., 2012), chiar și cei cu niveluri mai scăzute pot crește eficient emoțiile pozitive atunci când li se oferă ghidaj pentru a savura (Rosen & LaFreniere, 2023). Aceste rezultate indică faptul că strategiile de savurare pot amplifica AP indiferent de tendințele de savurare de bază.

Bazându-se pe literatura de specialitate prezentată, studiul actual își propune (1) să testeze eficiența savurării în creșterea AP într-un context de laborator și (2) să investigheze rolul moderator al MC, EBCs și savurării ca trăsătură pentru efectul potențial al savurării în creșterea AP.

3.3.2. Metode

Protocolul pentru acest studiu a fost preînregistrat în OSF (<https://osf.io/5mtxr>).

3.3.2.1. Participanți

Estimarea numărului de participanți a fost realizată utilizând G*Power (Faul et al., 2007), software care a indicat un necesar de 104 participanți pentru a obține o putere adecvată ($\geq .80$) pentru a detecta o dimensiune a efectului mică până la moderată ($f = .20$) cu un nivel de semnificație (α) de 0.05. Un total de 123 de participanți au fost recrutați din comunitate prin anunțuri postate pe diferite platforme de social media (Facebook, Instagram). Am exclus participanții 14 care nu au putut fi prezenți fizic pentru a finaliza sarcina de laborator și un participant care a abandonat în timpul experimentului din motive personale care nu au fost influențate de sarcină. Eșantionul final a fost format din 108 participanți cu vârste cuprinse între 18 și 70 de ani ($M = 26.03$, $SD = 8.57$), majoritatea acestora fiind femei (80.55%).

3.3.2.2. Instrumente

Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF; Bernstein et al., 2003) a fost utilizat pentru a evalua cinci domenii ale maltratării survenite înainte de vârsta de 18 ani (neglijare emoțională și fizică, alături de abuz emoțional, fizic și sexual). Scala a demonstrat o consistență internă excelentă în eșantionul actual (Cronbach's $\alpha = 0.93$).

Benevolent childhood experiences scale (BCEs; Narayan et al., 2018) este o scală de 10 itemi care identifică experiențelor pozitive din copilărie care apar în primii 18 ani de viață. Itemii

evaluează percepția siguranței relaționale și interne (, previzibilitatea și pozitivitatea în mediile de zi cu zi și sprijinul interpersonal. Itemii au fost evaluați dihotomic, participanții răspunzând "da" sau "nu" la fiecare întrebare. Un număr mai mare de răspunsuri afirmative reflectă niveluri mai ridicate de experiențe pozitive în copilărie. Scala a demonstrat o consistență internă acceptabilă în eșantionul actual (alfa Cronbach = 0.63).

Savoring Beliefs Inventory (SBI; Bryant et al., 2003) a fost utilizat pentru a evalua convingerile dispoziționale ale persoanelor cu privire la capacitatea lor de a savura experiențe pozitive. Participanții și-au evaluat acordul cu 12 afirmații formulate pozitiv și 12 afirmații formulate negativ folosind o scală de tip Likert cu 7 puncte (1 = "total dezacord", 7 = "total de acord"), pentru a evalua capacitatea auto-percepută de a aprecia experiențele pozitive. Scala a demonstrat o consistență internă excelentă în eșantionul prezent (alfa Cronbach = 0.92).

3.3.2.3. Procedură

La înregistrare, participanții și-au dat consimțământul informat în scris și au completat formularul sociodemografic, CTQ, BCEs și SBI printr-un formular online. Ulterior, fiecare participant a fost programat pentru sarcina de laborator. O procedură de randomizare generată aleator (adică randomizare simplă/nerestricționată) a fost utilizată pentru a distribui în mod egal participanții în grupul experimental (grupul SAV) sau în grupul de control (grupul View). Sarcina computerizată de vizualizare a imaginilor corespunzătoare fiecărui grup a fost proiectată și efectuată cu ajutorul pachetului software Psychopy2 (Peirce et al., 2019).

3.3.2.3.1. Stimuli

Treizeci de imagini pozitive au fost selectate din International Affective Picture System (IAPS; Lang et al., 2005), pe baza ratingurilor lor standardizate de valență din manualul de instrucțiuni. Acestea au variat în conținut (de exemplu, animale drăguțe, peisaje pitorești) și nivelul de activare (*arousal*). Scala de 9 puncte Self-Assessment Manikin (SAM; Bradley & Lang, 1994) a fost utilizată pentru a evalua valența și nivelul de activare după fiecare vizionare. Opțiunile de răspuns au variat de la 1 (extrem de nefericit și extrem de calm) la 9 (extrem de fericit și extrem de activat).

3.3.2.3.2. Sarcina Savor și View

Sarcina de savurare a fost o versiune modificată a celei elaborate de Wilson și MacNamara (2021). Participanții din grupul SAV au fost instruiți să amplifice și să prelungească emoțiile pozitive resimțite ca răspuns la imaginile prezentate. Înainte de a începe sarcina, participanților li s-au oferit instrucțiuni detaliate despre cum să aplice eficient strategia de savurare. Ulterior, au efectuat două probe de practică, în cadrul cărora au aplicat strategia asupra a două imagini pozitive distincte și au evaluat fiecare imagine folosind scalele de valență și activare din SAM. După fiecare probă de practică, experimentatorul a cerut feedback și a oferit exemple suplimentare despre cum poate fi aplicată strategia. Scripturile folosite pentru

instrucțiuni s-au bazat pe cele din studiul realizat de Wilson și MacNamara (2021). Participanții din grupul View (control) au fost rugați să vizualizeze imaginile în mod obișnuit, fără să încerce să modifice în vreun fel răspunsul lor emoțional. Am adaptat instrucțiunile utilizate de Wooten și colaboratorii (2022). Și aceștia au beneficiat de două probe de practică pentru a se familiariza cu sarcina.

Ambele sarcini au constat în treizeci de imagini împărțite în trei blocuri a câte zece trialuri fiecare. Înainte de fiecare bloc, cuvântul SAVUREAZĂ sau PRIVEȘTE era afișat, în funcție de condiție. Cuvintele apăreau cu text alb pe un fundal negru timp de 3 secunde, după care era afișată o cruce de fixare timp de 2 secunde, urmată de prezentarea unei imagini pozitive timp de 6 secunde. După afișarea imaginii, scalele SAM erau prezentate pentru completare, câte 5 secunde fiecare.

3.3.2.4. Analiza datelor

Statisticile descriptive și matricea de corelație Pearson a celor trei moderatori au fost calculate în SPSS. Pentru a examina efectul grupului (SAV vs Control) asupra valenței și arousalului, a fost utilizat un model liniar-mixt (LMM) datorită adecvării sale pentru designul de măsurători repetate utilizat în studiul prezent, în care fiecare participant a furnizat evaluări a 30 de imagini, incluzând atât valența, cât și arousalul, rezultând astfel o structură de date ierarhică (Meteyard & Davies, 2020). LMM a fost realizat în software-ul R (R Core Team, 2024). Modelul a fost ajustat utilizând estimarea Restricted Maximum Likelihood (REML), care oferă estimări imparțiale ale componentelor varianței și gestionează eficient datele neechilibrate (Meteyard & Davies, 2020). Pentru a examina dacă efectul grupului asupra valenței și arousalului a fost influențat de MC, EBC și, respectiv, de savurare ca trăsătură, s-au efectuat trei analize de moderare în cadrul LMM pentru a ține cont de fiecare moderator. Au fost efectuate analize exploratorii de pantă simplă pentru a examina relația dintre moderator și rezultatele studiului în cadrul fiecărui grup.

3.3.3. Rezultate

Mediile și abaterile standard pentru vârstă și variabilele de studiu sunt prezentate în tabelul 1. S-au observat corelații semnificative între toate variabilele moderatoare. MC a fost corelat negativ atât cu EBC ($r = -.72$), cât și cu savurarea ca trăsătură ($r = -.41$), în timp ce EBC și savurarea ca trăsătură au fost corelate pozitiv ($r = .35$).

Tabelul 1

Mediile și abaterile standard pentru variabilele studiului

Variabilele studiului	Grupuri	M	AS
Vârstă			
	Grupul SAV (N = 56)	25.89	7.69
	Grupul de Control (N = 52)	26.19	9.50

CTQ		45.25	16.05
BCEs		8.31	1.73
SBI		4.75	0.98
Arousal			
	Grupul SAV (N = 56)	6.11	2.33
	Grupul de Control (N = 52)	4.65	2.48
Valență			
	Grupul SAV (N = 56)	7.57	1.48
	Grupul de Control (N = 52)	6.55	1.83

Notă: CTQ= maltratare din copilărie; BCEs=experiențe pozitive din copilărie; SBI= savurarea ca trăsătură

Efectele fixe ale grupului asupra valenței și activării, obținute din analizele LMM, sunt raportate în Tabelul 2. Efectul grupului asupra activării a fost semnificativ, indicând că participanții din grupul SAV au raportat niveluri de activare semnificativ mai ridicate decât cei din grupul de control. Un efect similar a fost observat și pentru valență, participanții din grupul SAV raportând niveluri semnificativ mai mari de AP comparativ cu cei din grupul de control. Modelul LMM a explicat 8% din variabilitatea scorurilor de activare ($R^2 = 0.08$) și 9% din variabilitatea scorurilor de valență ($R^2 = 0.09$).

Tabelul 2

Efecte Fixe ale grupului asupra variabilelor dependente

	Estimare	ES	t-value	d	p
Arousal	1.45*	0.28	5.13	0.60	< .01
Valență	1.02*	0.14	6.86	0.61	< .01

* $p < .01$; $d = \text{Cohen's } d$

Niciun moderator (adică MC, EBC și savurarea ca trăsătură) nu a moderat semnificativ efectul grupului asupra activării (vezi Tabelul 3). MC a moderat semnificativ efectul grupului asupra valenței (vezi Figura 1). În mod similar, EBC au moderat semnificativ efectul grupului asupra valenței (vezi Figura 2). În schimb, savurarea ca trăsătură nu a moderat efectul grupului asupra valenței. Analizele de pantă simplă au arătat că EBC prezic semnificativ valența în grupul de control ($b = 0.21$; $ES = 0.08$, $p = 0.01$). Restul analizelor de pantă simplă nu au indicat rezultate semnificative.

Tabelul 3

Rolul moderator al MC, al ECB și a trăsăturii de savurare

Outcome	Predictor	b	ES	t-value	p
Arousal	Constant	5.42**	0.67	8.01	< .01

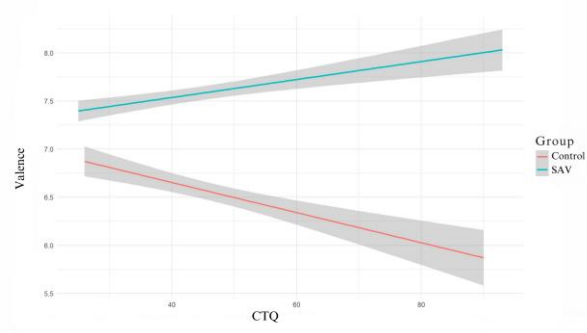
	Grup	0.44	0.87	0.50	0.61
	CTQ	-0.02	0.01	-1.18	0.23
	Grup X CTQ	0.02	0.02	1.22	0.22
Valență	Constant	7.28**	0.34	20.96	< .01
	Grup	-0.11	0.44	-0.26	0.79
	CTQ	-0.02*	< .01	-2.18	0.03
	Grup X CTQ	0.03**	< .01	2.69	< .01
Arousal	Constant	4.27**	1.11	3.83	< .01
	Grup	1.18	1.43	0.82	0.41
	BCEs	0.04	0.13	0.35	0.72
	Grup X BCEs	0.03	0.17	0.18	0.85
Valență	Constant	4.88**	0.56	8.66	< .01
	Grup	2.91**	0.72	4.01	< .01
	BCEs	0.20**	0.07	3	< .01
	Grup X BCEs	-0.23**	0.09	-2.67	< .01
Arousal	Constant	4.57**	0.26	17.69	< .01
	Grup	1.45**	0.36	4.03	< .01
	SBI	< .01	< .01	0.53	0.59
	Grup X SBI	< .01	0.01	0.05	0.95
Valență	Constant	6.40**	0.13	48.14	< .01
	Grup	1.05**	0.18	5.70	< .01
	SBI	< .01	< .01	1.85	0.06
	Grup X SBI	< -.01	< .01	-0.12	0.91

Notă: CTQ= maltratare din copilărie; BCEs= experiențe pozitive din copilărie; SBI= savurarea ca trăsătură

* $p < .05$; ** $p < .01$

Figura 1

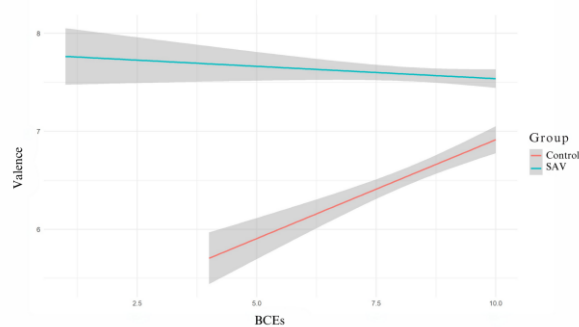
Efectul moderator al MC asupra valenței

Notă: CTQ= maltratarea din copilărie

Figura 2

Efectul moderator al EBC asupra valenței

Notă: BCEs= experiențe pozitive din copilărie

3.3.4. Discuții

Studiul prezent a urmărit să testeze eficiența savurării în amplificarea AP într-un context de laborator controlat. Rezultatele au arătat că participanții care au fost instruiți să aplice strategia de savurare în timp ce priveau imagini pozitive au raportat niveluri semnificativ mai ridicate de AP și activare, comparativ cu cei din grupul de control, care au fost instruiți să observe imaginile fără a modifica răspunsul emoțional. Aceste rezultate susțin ideea că savurarea amplifică în mod eficient AP și activarea și sunt în acord cu cercetări anterioare care au utilizat o metodologie similară (Jackson et al., 2024; Wilson & MacNamara, 2021, 2024).

În mod interesant, MC a moderat pozitiv efectul grupului asupra nivelului de AP. Mai exact, pentru participanții care au raportat niveluri ridicate de MC, nivelurile de AP au fost mai mari în grupul SAV comparativ cu grupul de control. Acest rezultat sugerează că amplificarea AP prin savurare poate fi deosebit de benefică pentru persoanele cu un istoric de MC. O explicație posibilă pentru acest rezultat ar putea proveni din constatările lui Croft și colaboratorilor (2014), care au arătat că depășirea adversităților din trecut este asociată cu un nivel mai ridicat de savurare în prezent. Acest fenomen ar putea rezulta din contrastul hedonic pozitiv dintre trecut și prezent, care sporește conștientizarea perceptivă a stimulilor pozitivi, făcându-i mai disponibili și mai salienți pentru savurare (Bryant & Smith, 2015). Totuși, având în vedere asocierea negativă observată între MC și savurarea trăsătură, ce contrazice constatările lui Croft și colaboratorilor, rezultatele noastre sugerează că este posibil ca persoanele cu un istoric de MC să nu savureze în mod obișnuit experiențele pozitive în viața de zi cu zi, dar pot totuși să își amplifice AP de moment prin savurare atunci când li se solicită explicit acest lucru.

Mai mult, este posibil să fi apărut un *floor effect* pentru participanții cu un istoric de MC. Mai exact, acest grup vulnerabil ar putea să nu dispună de convingeri și comportamente legate de savurare, de experiențe reușite de savurare (de exemplu, a se minuna de un apus de soare frumos) și, în general, de trăiri afective pozitive (Xiang et al., 2021), ceea ce, la rândul lor, a creat un spațiu pentru îmbunătățire și schimbare pozitivă, reflectat în niveluri mai ridicate de AP. Într-o notă similară, Hurley și Kwon (2013) au descoperit că savurarea are cel mai puternic efect în precizarea unor niveluri mai mari de AP și satisfacție în viață atunci când este asociată cu un număr mai redus de evenimente pozitive trăite pe parcursul a două săptămâni. Aceștia susțin că savurarea poate fi cea mai benefică atunci când oamenii nu se confruntă cu o abundență de evenimente pozitive, facilitând astfel o atenție și o apreciere sporită a puținelor evenimente pozitive pe care le experimentează. Pe baza acestor constatări, se pare că o abordare de tipul „mai puțin înseamnă mai mult” poate fi deosebit de avantajoasă pentru persoanele cu un istoric de MC în maximizarea beneficiilor strategiilor de savurare.

În contrast, EBC au moderat negativ efectul grupului asupra nivelului de AP. Mai precis, diferența dintre grupul SAV și grupul de control a scăzut pe măsură ce nivelul EBC a crescut. Această constatare sugerează că persoanele cu niveluri ridicate de EBC beneficiază mai puțin de strategia de savurare. Nivelurile ridicate de EBC pot fi asociate cu un efect de tip *ceiling*, care limitează potențialul savurării de a spori și mai mult AP. Cu alte cuvinte, persoanele cu o expunere crescută la EBC pot experimenta deja niveluri ridicate de trăiri emoționale pozitive

(Samji et al., 2024), lăsând un spațiu mai redus pentru îmbunătățiri suplimentare prin strategii de savurare. Mai mult, acest efect de *ceiling* ar putea reflecta ideea că persoanele cu niveluri ridicate de experiențe pozitive timpurii au internalizat deja strategii eficiente de reglare emoțională (Hanson et al., 2024), reducând astfel beneficiul suplimentar oferit de practicile de savurare. De asemenea, rezultatele analizei pantei arată că EBC au prezis semnificativ niveluri mai ridicate de AP în grupul de control, ceea ce sugerează că persoanele cu niveluri ridicate de EBC tind să recurgă în mod natural la savurare atunci când răspund la stimuli pozitivi.

În cele din urmă, savurarea ca trăsătură nu a moderat efectul grupului nici asupra nivelului de AP, nici asupra nivelului de activare. Mai precis, savurarea trăsătură nu a influențat eficiența strategiei de savurare în creșterea AP. Aceste rezultate sugerează că implementarea strategiilor de savurare într-un context ghidat nu depinde de nivelul preexistent de savurare ca trăsătură.

3.3.4.1. Limite și direcții viitoare

Deși acest studiu prezintă o serie de rezultate noi, ar trebui luate în considerare mai multe limite. În primul rând, am utilizat o procedură de eșantionare de conveniență, ceea ce a limitat diversitatea sociodemografică a eșantionului. În al doilea rând, nu am luat în considerare severitatea MC atunci când am analizat rolul său de moderator în relația dintre grup și AP. Studii anterioare au arătat că eficiența unei strategii adaptive de reglare emoțională sau a unei intervenții psihologice pozitive (e.g., recunoștința) poate varia în funcție de severitatea MC, indivizii care raportează niveluri mai ridicate beneficiind mai puțin (Oltean, Miu, et al., 2022). Studii viitoare ar trebui să testeze dacă savurarea este eficientă și pentru persoanele cu niveluri crescute de severitate a MC. În al treilea rând, nu am măsurat corelați neurologici ai savurării, bazându-ne exclusiv pe autoevaluări ale răspunsului emoțional. De exemplu, studii anterioare au arătat că participanții care aplică savurarea prezintă amplitudini crescute ale potențialului pozitiv târziu (LPP), ceea ce indică o atenție susținută și o amplificare a răspunsurilor emoționale pozitive (Wilson & MacNamara, 2021, 2024). Cercetări viitoare ar trebui să investigheze dacă MC și EBC influențează nivelurile LPP în timpul implementării savurării. În al patrulea rând, nu am luat în considerare strategiile specifice de savurare în care s-au angajat participanții (de exemplu, reflecție cognitivă, absorbție experiențială), întrucât instrucțiunile oferite au fost relativ generale. Cercetările viitoare ar putea beneficia de diferențierea strategiilor de savurare și de investigarea eficienței lor în creșterea AP în rândul persoanelor cu istoric de MC. În cele din urmă, validitatea ecologică limitată a designului experimental restricționează gradul în care concluziile privind eficiența savurării pot fi generalizate la contexte din viața reală. Studii viitoare ar putea extinde aplicabilitatea practică a strategiilor de savurare în sporirea AP prin examinarea impactului lor în contexte mai ecologice și mai diverse, în special în cazul persoanelor expuse adversităților timpurii.

3.3.4.2. Concluzii și Implicații

În ciuda acestor limite, studiul de față aduce câteva contribuții semnificative. La nivel metodologic, studiul nostru a utilizat un design intergrup, spre deosebire de majoritatea studiilor anterioare care au investigat savurarea ca strategie de reglare a emoțiilor pozitive prin designuri intragrup (e.g., Wilson & MacNamara, 2021). Prin replicarea constatărilor anterioare folosind o abordare metodologică diferită, studiul nostru oferă susținere suplimentară cercetărilor existente. Mai mult, acesta este primul studiu care investighează influența a doi predictorii ai experiențelor timpurii de viață (i.e., MC și EBC) asupra capacității de savurare de a crește AP într-un context de laborator. Rezultatele noastre indică faptul că persoanele cu niveluri mai ridicate de MC tind să beneficieze mai mult de pe urma savurării, în timp ce cele cu niveluri mai scăzute de EBC par să beneficieze mai puțin. Aceste rezultate oferă dovezi preliminare privind potențialele beneficii ale integrării intervențiilor bazate pe savurare în tratamentele destinate persoanelor expuse maltratării timpurii.

3.4. Maltratarea în Copilărie, Psihopatologia și Satisfacția cu Viața: Explorarea Rolurilor Mediatoare ale Prioritizării Pozitivității și Afectivității Pozitive ²

3.4.1. Introducere

O vastă literatură de specialitate a arătat în mod constant că MC este asociată cu un risc crescut, pe tot parcursul vieții și la nivel transdiagnostic, de a dezvolta tulburări psihice (e.g., Jaffee, 2017). Relația dintre MC și depresie a primit o atenție considerabilă, numeroase review-uri și meta-analize stabilind o asociere puternică și robustă între cele două (e.g., M. R. Infurna et al., 2016). În mod similar, datele meta-analitice au confirmat că MC crește semnificativ riscul general pentru tulburările de anxietate (e.g., Gardner et al., 2019). Notabil este că experimentarea mai multor tipuri de MC crește riscul de tulburări depresive și anxioase într-o măsură mai mare decât experimentarea unui singur tip de MC (Debowska et al., 2017; Moore et al., 2015).

Deși relația dintre MC și psihopatologie este bine documentată, asocierile sale cu indicatorii de sănătate mintală pozitivă, cum ar fi satisfacția față de viață, rămân mai puțin explorate. O meta-analiză recentă a arătat că MC se asociază moderat cu niveluri mai scăzute de satisfacție cu viața, acest efect fiind consistent pe parcursul etapelor de dezvoltare, al genului și al culturii (Yeo et al., 2024). Această asociere a fost confirmată și în studii care au utilizat

Acest studiu a fost acceptat pentru publicare.

² Stoia, M., Oltean L.E., Szentágotai-Tătar, A. (2025). Childhood Maltreatment, Psychopathology Symptoms, and Life Satisfaction: Exploring the mediating roles of Prioritizing Positivity and Positive Affect. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*

Toți autorii au contribuit la conceperea și proiectarea studiului. Colectarea și analiza datelor a fost realizată de Maria Stoia. Prima versiune a manuscrisului a fost redactată de Maria Stoia și revizuită și editată de Lia-Ecaterina Oltean și Aurora Szentágotai-Tătar. Toți autorii au citit și aprobat manuscrisul final..

eșantioane clinice, indiferent de severitatea simptomelor (Kolar et al., 2024; Monteleone et al., 2023).

Dincolo de studierea consecințelor negative ale MC asupra sănătății mintale, eforturile recente s-au concentrat pe descoperirea mecanismelor psihologice care stau la baza impactului MC asupra sănătății mintale (McCrory et al., 2017; McLaughlin et al., 2020). Câteva mecanisme au primit susținere empirică solidă, precum reglarea emoțională (Miu et al., 2022), iar cercetări mai recente au început să exploreze mecanisme din domeniul psihologiei pozitive (de exemplu, auto-compasiunea, recunoștința) (pentru o sinteză, vezi Stevenson, 2024). Totuși, alți factori psihologici pozitivi rămân în mare parte neexplorați, ceea ce justifică investigații suplimentare pentru a înțelege mai bine rolul lor potențial ca mecanisme în literatura privind MC. Având în vedere caracterul limitat și eterogen al studiilor existente, prioritizarea pozitivității și afectivitatea pozitivă ar putea reprezenta mecanisme candidate relevante pentru explicarea legăturii dintre MC și sănătatea mintală.

Prioritizarea pozitivității (PP) este o tendință comportamentală prin care indivizii își structurează în mod intenționat activitățile și mediul zilnic pentru a facilita apariția emoțiilor pozitive în mod natural (Catalino et al., 2014). Conform modelului extins al reglării emoționale propus de Gross (2015) și aplicării acestuia asupra emoțiilor pozitive de către Quoidbach și colab. (2015), PP poate fi considerată o strategie de reglare a emoțiilor pozitive prin selecția situațiilor, ghidată de un scop hedonic de reglare emoțională.

O legătură plauzibilă între MC și PP ar putea proveni din domeniul procesării recompensei. O meta-analiză recentă a arătat că MC este asociată cu perturbări în învățarea recompensei (adică abilitatea de a discrimina situațiile care prezic recompense) și în procesele de evaluare a recompensei (adică abilitatea de a estima probabilitatea și beneficiile potențiale ale recompenselor pe baza experienței anterioare) (Oltean, Șoflău, et al., 2022). Astfel, persoanele cu un istoric de MC ar putea avea dificultăți mai mari în a folosi PP deoarece: (1) le-ar fi greu să identifice și să selecteze activități care pot genera emoții pozitive și (2) ar avea dificultăți în anticiparea și valorizarea emoțiilor pozitive pe care o activitate le-ar putea produce. O altă legătură între aceste două variabile este susținută de cercetările din domeniul funcțiilor executive. Mai precis, MC este asociată cu deficite ale funcționării executive, care pot influența negativ procesele de planificare și rezolvare de probleme necesare pentru a prioritiza eficient pozitivitatea în viața de zi cu zi fără a neglija alte responsabilități (Rahapsari & Levita, 2024).

Studii transversale anterioare au arătat că PP prezice un nivel mai scăzut al simptomelor depresive (e.g., Catalino et al., 2014). Relația dintre PP și psihopatologie rămâne însă o arie insuficient explorată în literatura actuală, necesitând cercetări suplimentare. În schimb, numeroase studii au demonstrat o asociere pozitivă între PP și satisfacția cu viața în rândul eșantioanelor din populația generală (Russo-Netzer, 2019), a studenților (Datu & King, 2016) și a adolescenților (Russo-Netzer & Shoshani, 2020).

Un număr tot mai mare de dovezi sugerează că MC crește riscul de a trăi un afect pozitiv diminuat atât în copilărie, cât și la vârsta adultă. De exemplu, o meta-analiză recentă a arătat că, în comparație cu copiii nemaltratați, copiii maltratați prezintă niveluri semnificativ mai scăzute

de AP (Lavi et al., 2019). În studiile axate pe populații adulte, MC prezice niveluri mai scăzute de AP atât în eșantioane sănătoase (Arslan & Yıldırım, 2022), cât și clinice (Etter et al., 2013). Constatările ample indică faptul că AP diminuată este un corelat semnificativ al diferitelor forme de psihopatologie (pentru o sinteză, vezi Watson & Naragon-Gainey, 2010). Dovezile agregate din studii de tip review arată că AP diminuată este un predictor robust atât pentru depresie, cât și pentru anxietate, chiar și după controlarea valorilor *baseline* (Khazanov & Ruscio, 2016) și independent de afectivitatea negativă (AN) (Naragon-Gainey et al., 2018). În contrast, persoanele care experimentează frecvent și intens AP raportează o satisfacție mai mare cu viața, indiferent de absența AN (Cohn et al., 2009). Cu toate acestea, un studiu recent a arătat că AP scăzută mediază relația dintre MC și satisfacția cu viața, sugerând că AP diminuată ar putea reprezenta un mecanism de bază prin care MC influențează negativ satisfacția cu viața la vârsta adultă (Xiang et al., 2021).

Cercetările existente au indicat o asociere între PP și AP, susținând ideea că nivelurile mai ridicate de PP sunt într-adevăr corelate cu o AP crescută (Catalino et al., 2014; Datu & King, 2016). Asocieri similare au fost identificate și în cazul unor experiențe afective pozitive mai discrete (i.e., voioșie și recunoștință) (Burzynska-Tatjewska et al., 2022; Chiesi et al., 2023). De asemenea, PP este corelată cu fericirea subiectivă, măsurată ca autoevaluări globale ale propriei fericiri în raport cu ceilalți (e.g., Machlah & Zițba, 2021). În ciuda acestor date, există încă lacune semnificative în literatură care pot fi adresate. De exemplu, până în prezent nu există studii care să fi investigat predictorii din perioada timpurie a vieții pentru PP.

Pe baza literaturii prezentate, studiul actual își propune (1) să investigheze asocierile dintre MC, PP, AP, simptomele psihopatologice și satisfacția cu viața și (2) să testeze rolul de mediere al PP și AP pentru asocierile dintre MC și doi indicatori de sănătate mintală (adică simptomele psihopatologice și satisfacția cu viața).

3.4.2. Metode

3.4.2.1. Participanți

Un total de 268 de participanți au fost recrutați din comunitate prin anunțuri postate pe diverse platforme de social media (Facebook, Instagram). Participanții au avut vârste cuprinse între 18 și 66 de ani ($M = 31.9$, $SD = 10.6$), femeile reprezentând majoritatea (88.81%). După acordarea consimțământului informat, participanții au fost rugați să completeze un formular sociodemografic urmat de chestionare ale variabilelor de interes.

3.4.2.2. Instrumente

Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF; Bernstein et al., 2003) a fost utilizat pentru a evalua cinci domenii ale maltratării survenite înainte de vârsta de 18 ani (neglijare emoțională și fizică, alături de abuz emoțional, fizic și sexual).

Prioritizing positivity scale (PPS; Catalino et al., 2014) a fost utilizată pentru a evalua măsura în care participanții prioritizează implementarea experiențelor emoționale pozitive în

viața lor de zi cu zi. Un studiu psihometric recent realizat de autorul scalei a recomandat utilizarea unei versiuni revizuite cu cinci itemi ai PPS, întrucât un item a prezentat o încărcare factorială scăzută și divergență conceptuală față de ceilalți itemi (Catalino & Boulton, 2021).

Positive and Negative Affect Schedule-PA subscale (PANAS-PA; Watson et al., 1988) a fost folosită pentru a evalua AP (e.g., bucurie, entuziasm, mândrie).

Symptom Checklist-90-Revised (SCL-90-R; Derogatis, 1992) este un chestionar de autoevaluare alcătuit din 90 de itemi care măsoară nivelul de stres psihologic. Acest instrument include nouă scale subordonate; totuși, studiul de față s-a concentrat doar asupra scalelor de depresie și anxietate. Un scor global al psihopatologiei a fost calculat prin media aritmetică a celor două scale.

Satisfaction with Life Scale (SWLS; (Diener, Emmons, et al., 1985) a fost utilizată pentru a măsura satisfacția generală cu viața. Am folosit versiunea în limba română a scalei (Stevens et al., 2012), care a demonstrat o fidelitate satisfăcătoare.

3.4.2.3. Analiza datelor

Toate analizele statistice au fost realizate în SPSS. Am efectuat modele de mediere serială (Hayes, 2017) folosind proceduri de bootstrapping (5000 bootstrap) pentru a testa potențialul rol mediator al PP și AP în relația dintre MC și psihopatologie, pe de o parte, și satisfacția cu viața, pe de altă parte.

3.4.3. Rezultate

3.4.3.1. Corelații Pearson

S-au observat corelații semnificative între toate variabilele (a se vedea Tabelul 1). Așa cum era de așteptat, MC a fost corelat negativ cu PP, AP și satisfacția cu viața și corelat pozitiv cu simptomele psihopatologice. De asemenea, am găsit asocieri pozitive între PP, AP și satisfacția cu viața.

Tabelul 1

Matricea de corelații

	Variabilă	M	AS	1	2	3	4	5
1.	Maltratarea din copilărie	43.55	16.47	—				
2.	Prioritizarea pozitivității	6.43	1.76	-.253**	—			
3.	Afectivitatea pozitivă	35.44	6.55	-.181**	.368**	—		
4.	Psihopatologia	1.28	0.81	.301**	-.277**	-.418**	—	
5.	Satisfacția cu viața	24.41	6.88	-.376**	.513**	.500**	-.534**	—

Notă. ** $p < .01$.

3.4.3.2. Modelele de mediere

MC a prezis semnificativ simptomele psihopatologice ($b = .015$, $SE = .003$, 95% CI $[-.009; .021]$, $p < .001$) și PP ($b = -.027$, $SE = .006$, 95% CI $[-.040; -.015]$, $p < .001$), dar nu a prezis semnificativ AP ($b = -.037$, $SE = .023$, 95% CI $[-.083; .009]$, $p = .112$). Când PP și AP au fost incluse ca mediatori, efectul direct al MC asupra psihopatologiei a rămas semnificativ, dar redus ($b = .011$, $SE = .003$, 95% CI $[-.005; .016]$, $p < .001$), sugerând medierea parțială. Împreună, MC și ambii mediatori au prezis 23.5% din variația în psihopatologie ($F(3,264) = 26.96$, $p < .001$).

MC a prezis în mod semnificativ satisfacția cu viața ($b = -.157$, $SE = .024$, 95% CI $[-.204; -.111]$, $p < .001$) și PP ($b = -.027$, $SE = .006$, 95% CI $[-.040; -.015]$, $p < .001$), dar nu a prezis în mod semnificativ AP ($b = -.037$, $SE = .023$, 95% CI $[-.083; .009]$, $p = .112$). Când PP și AP au fost incluse ca mediatori, efectele directe ale MC asupra satisfacției cu viața au rămas semnificative, dar reduse ($b = -.097$, $SE = .020$, 95% CI $[-.137; -.057]$, $p < .001$), sugerând o mediere parțială. Împreună, MC și ambii mediatori au reprezentat 42.5% din variația satisfacției cu viața ($F(3,264) = 65.04$, $p < .001$).

În ceea ce privește efectele indirecte (vezi Tabelul 2), rezultatele au arătat că PP și AP au mediat secvențial relațiile dintre MC și atât simptomele de psihopatologie, cât și satisfacția cu viața. Efectul indirect total a fost mai puternic pentru satisfacția cu viața decât pentru psihopatologie, sugerând că acești mediatori explică o proporție mai mare din varianța satisfacției cu viața comparativ cu simptomele de psihopatologie. Dintre căile specifice, efectul indirect prin PP singur a fost semnificativ pentru ambele variabile outcome, însă mai pronunțat pentru satisfacția cu viața decât pentru psihopatologie. În schimb, AP singură nu a mediat semnificativ niciuna dintre relații, indicând rolul PP ca mediator precedent în această secvență. Cel mai notabil, calea de mediere în serie ($MC \rightarrow PP \rightarrow AP \rightarrow \text{sănătate mintală}$) a fost semnificativă în ambele modele, fiind din nou mai puternică pentru satisfacția cu viața decât pentru psihopatologie. Cu alte cuvinte, impactul MC asupra ambelor variabile criteriu este cel puțin parțial explicat prin efectul său asupra PP, care influențează ulterior AP.

Tabelul 2

Rezumatul efectelor indirecte (EI) în modelele de mediere serială

Calea	EI	ES	95% BCI ^a	
			<i>Inferior</i>	<i>Superior</i>
EI total^b	.004	.001	.002	.007
MC→PP→Psihopatologie	.001	.001	.0001	.003
MC→AP→Psihopatologie	.002	.001	-.001	.004
CM→PP→AP→Psihopatologie	.001	.001	.001	.003
EI total	-.060	.017	-.097	-.030
MC→PP→Satisfacția cu viața	-.035	.011	-.061	-.016
MC→AP→Satisfacția cu viața	-.013	.009	-.032	.005

MC→PP→AP→Satisfacția cu viața	-.012	.005	-.024	-.005
-------------------------------	-------	------	-------	-------

Notă. ^aBCI – 95% Intervalul de încredere 95% al efectului indirect derivat din 5000 de eșantioane bootstrap; ^bTotal IE = efectul indirect total al celor două variabile mediatore incluse în fiecare model (PP și AP)

3.4.4. Discuții

Studiul de față a investigat rolul mediator al PP și AP în relația dintre MC și doi indicatori ai sănătății mintale (adică simptome de psihopatologie și satisfacția cu viața). Așa cum era de așteptat, rezultatele noastre au evidențiat o asocierie semnificativă între MC și PP. Acest rezultat sugerează că alterările sistemului de recompensă asociate cu MC pot influența negativ selecția activităților plăcute pentru a fi integrate în viața cotidiană și anticiparea beneficiilor (adică emoțiile pozitive) generate de aceste activități, astfel posibil împiedicând implementarea PP (Novick et al., 2018). Mai mult, persoanele cu un istoric de MC sunt mai predispuse să întâmpine dificultăți în planificare și rezolvarea de probleme, ceea ce poate crea obstacole suplimentare în practicarea PP (Letkiewicz et al., 2021). Corelația negativă dintre MC și AP este în concordanță cu rezultatele care arată că MC este asociată cu o AP atenuată la vârsta adultă (Turiano et al., 2017). Cercetările anterioare au legat PP doar de simptome depresive (Machlah & Zięba, 2021). Rezultatele noastre au indicat o relație negativă între PP și distresul psihologic determinat atât de simptome depresive, cât și de simptome anxioase, aducând astfel o contribuție suplimentară la literatura de specialitate.

În concordanță cu așteptările noastre, modelul de mediere serială a fost susținut de datele obținute. Mai exact, efectul PP asupra simptomelor de psihopatologie, așa cum este prezis de MC, este parțial explicat prin nivelurile scăzute de AP. Această constatare sugerează că MC poate împiedica capacitatea PP de a amplifica AP, ceea ce, la rândul său, crește vulnerabilitatea la probleme de sănătate mintală. Există dovezi solide că MC subminează dezvoltarea strategiilor de reglare emoțională adaptativă (J. Kim & Cicchetti, 2010). Capacitățile de reglare pot fi suprasolicitate din cauza experiențelor timpurii de maltratare, ceea ce îngreunează implementarea procesului de PP și, implicit, reduce AP (Cloitre et al., 2005). AP diminuată este de mult timp documentată ca factor de risc pentru dezvoltarea tulburărilor psihice, în special depresie și anxietate (Stanton et al., 2016). Alternativ, acest tipar de rezultate poate sugera că persoanele cu un istoric de MC nu percep PP ca o strategie benefică sau fezabilă pentru a stimula AP, din cauza perturbărilor în procesarea recompensei și a funcționării executive. Drept urmare, acestea își limitează constant oportunitățile de a trăi emoții pozitive în contexte cotidiene. Pe de o parte, nu beneficiază de efectul de anulare pe care AP îl are asupra AN, ceea ce ar putea conduce în timp la simptome afective (Garland et al., 2010). Pe de altă parte, își restrâng repertoriul cognitiv și comportamental, ceea ce inhibă construirea rezilienței și a resurselor personale (de exemplu, strategii sănătoase de coping) care ar putea proteja împotriva psihopatologiei (Tugade & Fredrickson, 2004).

Conform așteptărilor noastre, datele susțin modelul propus de mediere serială care implică PP și AP drept mediatori între MC și satisfacția cu viața. Astfel, calea dintre niveluri scăzute de PP și niveluri scăzute de AP poate explica parțial relația dintre MC și satisfacția cu viața. Această constatare aduce o contribuție importantă, sugerând că posibila afectare a capacității de reglare a PP de a crește AP ar putea avea un efect negativ asupra satisfacției cu viața, dincolo de simptomele de psihopatologie. Conform teoriei „broaden-and-build”, o AP diminuată, rezultată dintr-o prioritarizare insuficientă a experiențelor pozitive în viața de zi cu zi, poate afecta procesele de construire a resurselor pozitive, cunoscute pentru rolul lor în generarea și menținerea satisfacției cu viața (Fredrickson & Joiner, 2002). În plus, experiența afectivă pozitivă reprezintă un indicator relevant al satisfacției cu viața, conform teoriei afectului-ca-informație (Clore et al., 2001). Prin urmare, dacă experiențele pozitive nu sunt prioritarizate, ceea ce duce la un nivel mai redus sau mai rar de AP, indivizii ar putea resimți o lipsă de input pozitiv în evaluarea propriei vieți. Indirect, o prioritarizare scăzută a experiențelor pozitive ar putea însemna trăirea mai frecventă a unor experiențe negative sau nesatisfăcătoare, care nu conduc neapărat la simptome de psihopatologie, dar care pot diminua AP și, implicit, satisfacția cu viața.

3.4.4.1. Limite și direcții viitoare

În ciuda caracterului exploratoriu și a rezultatelor noi ale acestui studiu, trebuie avute în vedere câteva limite. În primul rând, studiul a utilizat un design transversal, ceea ce nu permite stabilirea relațiilor cauzale sau a precedenței temporale. De exemplu, cercetări anterioare au sugerat existența unei relații reciproce între PP și AP (Datu & King, 2016). Studii viitoare ar putea testa aceste legături reciproce în raport cu factori predictivi timpurii precum adversitățile sau experiențele pozitive din copilărie (Narayan et al., 2018). În al doilea rând, am utilizat o procedură de eșantionare de conveniență, ceea ce a restrâns diversitatea socio-demografică a eșantionului nostru. Prin urmare, studii viitoare ar trebui să încerce replicarea acestor rezultate în eșantioane mai diverse, pentru a crește gradul de generalizare. În al treilea rând, studiul nu a inclus o analiză a puterii statistice și o estimare a mărimii eșantionului înainte de testarea modelelor de mediere serială. Având în vedere că efectele indirecte observate au fost mici, puterea statistică de a le detecta s-ar putea să fi fost limitată. Cercetări viitoare ar trebui să adopte metode de simulare (e.g., simulări Monte Carlo) pentru a determina dimensiuni adecvate ale eșantionului care să permită detectarea efectelor indirecte în modelele de mediere secvențială (X. Liu & Wang, 2019). În cele din urmă, am utilizat exclusiv măsuri de tip auto-raportare, care sunt susceptibile la diverse tipuri de bias, cum ar fi inexactitățile de reamintire sau dezirabilitatea socială (e.g., Thabrew et al., 2011).

3.4.4.2. Concluzii și Implicații

În ciuda acestor limitări, studiul de față aduce mai multe contribuții semnificative. Din câte știm, acesta este primul studiu care investighează asocierea dintre MC și PP. Rezultatele noastre oferă susținere preliminară relației dintre PP și AP ca mecanism explicativ între MC și

ambii indicatori ai sănătății mintale. Astfel, studiul nostru sprijină rolul protector al PP pentru adulții cu un istoric de MC și evidențiază funcția sa de strategie de reglare a emoțiilor pozitive. De asemenea, acest studiu poate avea implicații practice, deschizând calea pentru viitoare direcții de cercetare care să testeze PP ca strategie de amplificare a AP, cu potențialul de a contribui la intervențiile existente ce vizează creșterea AP (Craske et al., 2019).

CAPITOLUL IV. CONCLUZII GENERALE ȘI DISCUȚII

Teza prezentă a urmărit să investigheze asocierea dintre adversitățile din copilărie și afectivitatea pozitivă, cu un accent deosebit pe rolul reglării emoțiilor pozitive în clarificarea acestei relații. În plus, am urmărit să investigăm modul în care aceste asocieri pot contribui la psihopatologie și starea de bine psihologică.

Cercetări extensive au evidențiat în mod solid legătura dintre AC și un risc mai mare, transdiagnostic și pe tot parcursul vieții, de dezvoltare a psihopatologiei (de exemplu, Sahle et al., 2022). Eforturile recente s-au concentrat pe identificarea mecanismelor care stau la baza relației dintre AC și psihopatologie, cu scopul de a informa intervenții adaptate (de exemplu, McLaughlin et al., 2020). Cu toate acestea, puține investigații s-au axat pe mecanisme din sfera psihologiei pozitive, cum ar fi AP.

Literatura privind asocierea dintre AC și AP este în stadiu incipient și este marcată de foarte puține dovezi empirice și de o eterogenitate considerabilă la nivelul studiilor. În plus, puține studii au explorat rolul mediator al AP disfuncționale (mai exact, AP scăzută) în relația dintre AC și psihopatologie. Pentru a aborda aceste lacune, am efectuat o meta-analiză cu scopul de a examina efectele directe și indirecte dintre AC, AP și psihopatologie (Studiul 1). Rezultatele noastre au indicat asocieri directe semnificative între variabile și, cel mai important, au susținut efectul indirect al AC asupra psihopatologiei prin AP diminuată. Acest model a adus o bază solidă pentru explorarea reglării emoțiilor pozitive ca factor potențial care ar putea clarifica și extinde legăturile dintre AC, AP și sănătatea mintală.

O literatură în continuă expansiune indică faptul că reglarea disfuncțională a emoțiilor pozitive constituie un factor contributiv semnificativ în atenuarea AP și în creșterea vulnerabilității la tulburări psihologice (Carl et al., 2013; Gilbert, 2012). Studii recente sugerează că AC poate influența și reglarea emoțiilor pozitive (e.g., Kiefer et al., 2023). Cu toate acestea, cercetările empirice din acest domeniu rămân limitate din punct de vedere conceptual, investigând un număr restrâns de strategii de reglare și acordând o atenție redusă AP. De asemenea, diversitatea metodologică este scăzută, majoritatea studiilor bazându-se pe designuri transversale. Pentru a aborda aceste lacune, prezenta teză a adoptat o abordare multi-metodică pentru a examina asocierile complexe dintre AC, AP, sănătatea mintală și diverse strategii de reglare a emoțiilor pozitive.

În primul rând, am examinat asocierile dintre maltratarea în copilărie (MC) și AP de moment, pe de o parte, și utilizarea spontană a ruminației pozitive (PR) și a atenuării, pe de altă parte (Studiul 2). În plus, am examinat asocierile dintre strategiile de reglare a emoțiilor pozitive și AP. Metodologia de eșantionare a experienței ne-a permis să examinăm atât nivelurile medii,

cât și variabilitatea temporală a rezultatelor. Rezultatele noastre au evidențiat asocieri semnificative între MC și niveluri medii mai scăzute de PR, precum și niveluri medii mai ridicate și o mai mare variabilitate în atenuare. În plus, constatările noastre extind dovezile existente, indicând faptul că PR, atât la nivel inter-individual, cât și la nivel intra-individual, este asociat cu o variabilitate redusă a AP, în timp ce atenuarea este relaționată cu fluctuațiile crescute ale AP în timp.

În al doilea rând, am testat dacă MC moderează eficiența savurării în creșterea AP într-un context de laborator (Studiul 3). De asemenea, am analizat efectul moderator al altor doi factori: experiențele pozitive din copilărie (EBC) și savurarea ca trăsătură. Rezultatele au arătat că MC a moderat pozitiv efectul savurării asupra intensificării AP, sugerând că persoanele expuse la maltratare în copilărie pot beneficia în mod particular de practicile de savurare. În schimb, EBC a moderat negativ acest efect, indicând faptul că cei care au trăit într-un mediu timpuriu mai favorabil pot obține, prin comparație, mai puține beneficii.

În cele din urmă, am investigat rolurile de mediere ale prioritizării pozitivității și AP în relația dintre MC și doi indicatori de sănătate mintală (psihopatologia și satisfacția cu viața) (Studiul 4). Rezultatele indică faptul că calea PP-AP mediază parțial asocierile dintre MC și psihopatologie și satisfacția cu viața. Următoarea secțiune detaliază implicațiile teoretice, metodologice și clinice derivate din constatările acestei teze.

4.1. Implicațiile Teoretice și Metodologice

Primul studiu a constatat într-o investigație meta-analitică a relațiilor directe și indirecte dintre AC, AP și psihopatologie. Rezultatele au arătat că legătura dintre AC și psihopatologie este parțial explicată de un nivel mai scăzut al AP, oferind sprijin pentru rolul de mecanism propus al AP în această asociere. Modelul corelațional indică faptul că asocierile dintre AC și AP, precum și între AP și psihopatologie, sunt mai slabe comparativ cu relația directă dintre AC și psihopatologie. Acest rezultat este în concordanță cu cercetările anterioare care sugerează că alți factori, precum reglarea emoțională disfuncțională, pot fi mai centrali în explicarea impactului AC asupra sănătății mintale (Miu et al., 2022).

Analizele de moderare au evidențiat că asocierile dintre AC, AP și psihopatologie nu sunt uniforme, ci variază semnificativ în funcție de mai mulți moderatori, reflectând o eterogenitate considerabilă între studii. Notabil, tipul de AC a apărut ca un moderator semnificativ al relațiilor observate, maltratarea din copilărie (MC) fiind mai puternic asociată cu psihopatologia, în timp ce alte experiențe adverse care nu implică maltratare (e.g., disfuncții familiale, adversitate comunitară) s-au asociat mai strâns cu AP diminuată. Această constatare ridică un considerent important pentru extinderea conceptualizării adversității timpurii pentru a include experiențe mai des trecute cu vederea (de exemplu, discriminarea sau violența din comunitate) care pot reprezenta o varianță unică în factorii psihologici. Mai mult, studiile care s-au concentrat pe experiențe afective pozitive discrete au raportat corelații mai modeste între AC și AP, comparativ cu cele care au investigat constructe mai largi, precum fericirea sau bunăstarea. Modelul rezultatelor a fost invers pentru relația dintre AC și psihopatologie. Conform literaturii existente,

AC pare a fi mai strâns legate de măsurători globale ale stării de bine emoționale (Yeo et al., 2024), în timp ce specificitatea afectivității pozitive poate explica mai bine varianța în psihopatologie (Stanton et al., 2016). Utilizarea măsurătorilor de auto-raportate, comparativ cu evaluările comportamentale ale AP, a fost asociată cu corelații mai slabe între AP și psihopatologie. Acest rezultat este în linie cu ideea conform căreia indicatorii auto-raportați și comportamentali ai emoției sunt doar parțial corelați și pot surprinde fațete distincte ale AP (Mauss et al., 2005). De asemenea, AP momentană, comparativ cu AP ca trăsătură, a fost asociată cu corelații mai mari între AC și psihopatologie. Aceasta sugerează că validitatea ecologică crescută și reducerea biasului retrospectiv în evaluările momentane pot surprinde mai fidel AP disfuncțională care contribuie la legătura dintre AC și psihopatologie (Myin-Germeys et al., 2018). Utilizarea unor măsurători validate atât pentru AC, cât și pentru AP, a reieșit ca moderator semnificativ în această meta-analiză, subliniind importanța rigurozității metodologice în avansarea acestui domeniu. Totodată, o contribuție metodologică importantă a acestui review constă în utilizarea unei abordări meta-analitice inovatoare (MASEM) care aplică modelarea ecuațiilor structurale pentru a estima relațiile dintre variabilele de interes în multiple studii, ținând cont de variabilitatea eșantionării. Prin agregarea dimensiunilor efectelor univariate într-o matrice de covarianță, această metodă a permis analiza multivariată a căilor interconectate, inclusiv efectele de mediere și moderare, în rândul mai multor studii (Jak, 2015; Jak & Cheung, 2020).

Având în vedere lipsa cercetărilor privind rolul reglării emoțiilor pozitive în relația dintre AC și AP și, prin extensie, sănătatea mintală, investigațiile empirice incluse în această teză au urmărit să aprofundeze această lacună. Astfel, în cadrul celui de-al doilea studiu, care a utilizat metoda eșantionării experienței, ne-am concentrat în mod specific asupra AP momentane, RP spontane și atenuării spontane în raport cu MC. Deși nu a fost identificată o asociere semnificativă între MC și nivelurile medii de AP, MC a prezis o variabilitate redusă a AP la nivel intra-individual, ceea ce poate sugera un profil afectiv atenuat în rândul persoanelor cu expunere crescută la MC (Kuzminskaite et al., 2024). În contrast cu studiile transversale anterioare (de exemplu, Stone & Sylvester, 2025), am identificat o asociere între MC și niveluri medii mai scăzute ale RP, un rezultat cel mai probabil facilitat de utilizarea metodei de eșantionare a experienței, care a permis surprinderea angajării spontane în această strategie. Mai mult, MC s-a asociat cu o utilizare medie mai ridicată a atenuării momentane, sugerând că impactul maltratării poate depăși răspunsurile de reglare habituale și se poate extinde la atenuarea spontană a AP. De asemenea, persoanele expuse la MC au prezentat fluctuații mai mari ale atenuării în timp, ceea ce poate reflecta o variabilitate dezadaptativă a reglării emoționale, caracterizată de instabilitate și inconsistență (Elkjær et al., 2022). RP s-a asociat cu niveluri medii mai ridicate de AP și o stabilitate crescută a acesteia în timp, susținând rolul său ca strategie adaptativă de reglare emoțională. În schimb, atenuarea nu a prezis nivelurile medii de AP, dar s-a asociat cu o variabilitate crescută a AP, subliniind potențialul său de a contribui la dereglarea emoțională prin subminarea stabilității afective (Grueber et al., 2013). Din punct de vedere metodologic, acest studiu aduce două contribuții esențiale. În primul rând, utilizarea metodei de eșantionare a

experienței a permis investigarea atât a nivelurilor medii, cât și a indicatorilor de variabilitate ai AP și ai reglării emoțiilor pozitive, oferind perspective ecologice valide asupra dinamicii lor de zi cu zi, în special în relație cu MC. În al doilea rând, includerea unei evaluări cuprinzătoare atât a RP, cât și a atenuării a permis o reprezentare mai nuanțată și mai precisă a acestor strategii distincte de reglare a emoțiilor pozitive. În ansamblu, acest studiu contribuie la extinderea literaturii privind reglarea spontană a emoțiilor în contextul AC și este primul care documentează asocierile dintre AC și utilizarea momentană atât a RP, cât și a atenuării.

Cercetările care investighează legătura dintre AC și savurare sunt limitate, dovezile existente reducându-se la un singur studiu corelațional (Ion et al., 2023). Astfel, în cel de-al treilea studiu al acestei teze, am investigat în principal dacă MC moderează eficiența savurării în creșterea AP într-un context controlat de laborator și, suplimentar, am explorat potențialele roluri moderatoare ale EBC și ale savurării ca trăsătură. Rezultatele noastre au arătat că MC a moderat pozitiv efectul grupului (experimental „SAV” vs. control „View”) asupra nivelului de AP. Această constatare sugerează că strategiile care vizează amplificarea AP prin savurare pot fi deosebit de benefice pentru persoanele cu un istoric de MC. Pornind de la studii anterioare care indică faptul că depășirea adversităților din trecut este asociată cu o capacitate crescută de savurare în prezent (Croft et al., 2014), rezultatele noastre sugerează că persoanele cu un istoric de MC nu savurează în mod habitual, dar pot totuși să își crească AP prin savurare atunci când sunt ghidate în acest sens (Wooten et al., 2022, 2024). În plus, beneficiile suplimentare observate în rândul persoanelor cu istoric de MC pot fi explicate parțial printr-un efect tip *floor*, în sensul că lipsa experiențelor anterioare de savurare și afect pozitiv (Xiang et al., 2021) a generat un spațiu mai mare pentru îmbunătățire emoțională, reflectat în niveluri mai ridicate de AP (Hurley & Kwon, 2013). În contrast cu MC, EBC a moderat negativ efectul savurării asupra AP, ceea ce sugerează că persoanele cu niveluri mai ridicate de EBC au beneficiat mai puțin de implementarea acestei strategii. Acest lucru poate reflecta un efect *ceiling*, întrucât cei cu experiențe pozitive timpurii tind să manifeste niveluri mai înalte de AP (Samji et al., 2024) și să utilizeze în mod obișnuit strategii adaptative de reglare emoțională (Hanson et al., 2024), reducând astfel beneficiul suplimentar oferit de savurare. Absența unui efect de moderare al savurării ca trăsătură sugerează că implementarea eficientă a savurării într-un context ghidat nu depinde de tendința dispozițională de a savura (Rosen & LaFreniere, 2023). Din punct de vedere metodologic, acest studiu a utilizat un design inter-subiect, în contrast cu cercetările anterioare care au abordat savurarea în laborator doar prin designuri intra-subiect (de exemplu, Wilson & MacNamara, 2021). Din câte cunoaștem, acesta este primul studiu care examinează influența a doi predictorii timpurii – MC și EBC – asupra capacității savurării de a amplifica AP într-un cadru experimental, oferind perspective noi asupra diferențelor individuale în utilizarea acestei strategii.

Dintre strategiile de reglare a emoțiilor pozitive, prioritizarea pozitivității (PP) este un construct emergent care nu a fost încă investigat în contextul experiențelor timpurii de maltratare. Prin urmare, în cel de-al patrulea studiu al prezentei teze, ne-am propus să examinăm asocierea dintre MC și PP, precum și să testăm rolul mediator al PP și AP în relația dintre MC și

doi indicatori ai sănătății mintale (i.e., simptomele de psihopatologie și satisfacția cu viața). Așa cum am anticipat, rezultatele noastre au evidențiat o asociere semnificativă între MC și niveluri mai scăzute de PP. Această constatare sugerează că modificările sistemului de recompensă asociate cu MC pot afecta atât anticiparea emoțiilor pozitive, cât și motivația de angajare în activități plăcute, limitând astfel implementarea eficientă a PP în viața de zi cu zi (Oltean, Șoflău, et al., 2022). De asemenea, modelul de mediere serială având ca outcome psihopatologia a fost susținut de date. Acest rezultat sugerează că MC poate afecta capacitatea de a folosi PP pentru a amplifica AP, posibil din cauza perturbărilor în reglarea emoțională adaptativă (J. Kim & Cicchetti, 2010), procesarea recompenselor (Oltean, Șoflău, et al., 2022) și funcțiile executive (Letkiewicz et al., 2021). Drept urmare, persoanele cu un istoric de MC pot avea mai puține oportunități de a trăi emoții pozitive, ceea ce limitează reziliența și crește vulnerabilitatea la probleme de sănătate mintală (e.g., Garland et al., 2010). În mod similar, datele noastre au susținut modelul de mediere serială propus, implicând PP și AP drept mediatori în relația dintre MC și satisfacția cu viața. AP diminuată, rezultată dintr-o prioritizare insuficientă a experiențelor pozitive, poate nu doar împiedica dezvoltarea resurselor psihologice necesare menținerii satisfacției cu viața (Fredrickson & Joiner, 2002), dar poate afecta și capacitatea indivizilor de a evalua viața ca fiind satisfăcătoare (Clore et al., 2001), în special în cazul celor cu istoric de MC. Din câte cunoaștem, acest studiu este primul care investighează legătura dintre MC și PP, oferind susținere preliminară pentru rolul protector și de mecanism al PP în relația dintre MC și sănătatea mintală.

4.2. Implicații Clinice

Dincolo de implicațiile teoretice și metodologice, prezenta teză oferă și o serie de implicații clinice. În primul rând, rezultatele meta-analizei subliniază importanța direcționării atenției către AP în cadrul intervențiilor terapeutice pentru persoanele expuse la AC. De asemenea, aceste rezultate pot ghida procedurile de evaluare a riscului, prin evidențierea AP diminuate ca factor de vulnerabilitate pentru dezvoltarea psihopatologiei în rândul celor cu istoric de AC. Constatările din analizele de moderare sugerează că o gamă mai largă de adversități poate perturba AP; prin urmare, clinicienii și persoanele responsabile pentru crearea politicilor de sănătate publică ar trebui să ia în considerare forme diverse de adversitate în elaborarea instrumentelor de evaluare și a practicilor de intervenție. Nu în ultimul rând, rezultatele susțin dezvoltarea unor politici publice care să promoveze creșterea AP în rândul tinerilor, ca potențial factor protector împotriva consecințelor psihopatologice de durată ale AC.

Rezultatele studiului ESM sugerează că sporirea PR și reducerea atenuării pot reprezenta ținte viabile în intervențiile clinice menite să îmbunătățească sănătatea mintală a persoanelor cu un istoric de AC. Având în vedere că atât PR, cât și atenuarea sunt strategii focalizate pe răspunsuri cognitive, tehnicile de reevaluare cognitivă ar fi deosebit de utile (Weytens et al., 2014). Studii anterioare au arătat că intervențiile centrate pe savurare sunt eficiente în reducerea simptomelor depresive și anxioase, în creșterea AP (de exemplu, Craske et al., 2019) și în îmbunătățirea stării de bine (J. L. Smith & Bryant, 2017). Rezultatele studiului nostru experimental oferă un suport preliminar pentru potențiala valoare benefică a integrării tehnicilor

de savurare în tratamentele destinate persoanelor cu istoric de AC. Considerăm că vizarea proceselor de savurare, precum *mulțumirea* (modularea recunoștinței ca răspuns la experiențe favorabile), sau promovarea unor strategii precum comparația temporală (încadrarea unei experiențe curente ca o îmbunătățire față de situații anterioare) ar putea fi utile persoanelor expuse la AC (Bryant & Veroff, 2007).

În cele din urmă, cel de-al patrulea studiu oferă un suport preliminar pentru elaborarea unor intervenții care să includă PP ca obiectiv central. Angajarea în PP presupune o componentă de activare comportamentală prin programarea activităților plăcute (Catalino et al., 2014). Studii anterioare au arătat în mod constant că activarea comportamentală reprezintă un tratament psihologic robust pentru depresie (Dimidjian et al., 2011) și are efecte benefice și în ceea ce privește îmbunătățirea stării de bine (Mazzucchelli et al., 2010). Cercetări mai recente sugerează că, prin adaptarea activării comportamentale astfel încât să cultive explicit emoțiile pozitive și procesarea recompensei, impactul său asupra AP poate fi semnificativ amplificat, extinzându-i utilitatea dincolo de reducerea simptomelor, către promovarea stării de bine emoționale (Craske et al., 2024). Astfel, PP ar putea juca un rol esențial în această abordare adaptată, consolidând beneficiile afective ale activării comportamentale.

Per ansamblu, această teză oferă rezultate convingătoare care nu doar că se aliniază, ci și extind literatura existentă privind intervențiile psihologice menite să sporească AP în rândul populațiilor vulnerabile (Craske et al., 2024). Un punct forte al acestei teze constă în investigarea unei game variate de strategii de reglare a emoțiilor pozitive și în accentul pus pe potențiala relevanță clinică.

4.3. Limite și Direcții viitoare

În ciuda contribuțiilor noi prezentate în această teză, trebuie avute în vedere câteva limite. În ceea ce privește meta-analiza, calitatea studiilor incluse a prezentat unele neajunsuri (de exemplu, utilizarea limitată a eșantioanelor reprezentative). Studiile viitoare ar trebui să țină cont de aceste limitări metodologice în proiectarea cercetărilor din acest domeniu. De asemenea, mai multe analize de moderare au fost restricționate de dimensiuni reduse ale subgrupurilor, ceea ce limitează capacitatea de a trage concluzii ferme cu privire la semnificația acestora. În secțiunea următoare, vom evidenția limitările generale ale studiilor noastre empirice, precum și direcții viitoare de cercetare care ar putea contribui la depășirea acestora.

Utilizarea eșantionării de conveniență a limitat diversitatea sociodemografică a participanților. Mai exact, eșantioanele noastre au fost alcătuite predominant din femei tinere și educate. Prin urmare, studiile viitoare ar trebui să vizeze replicarea rezultatelor în populații mai diverse, pentru a spori gradul de generalizare. De asemenea, este important de menționat că nu am luat în considerare severitatea sau cronicitatea AC în modelele noastre, aspecte care ar fi putut influența puterea sau natura asocierilor observate, posibil mascând modele mai nuanțate ale AP disfuncționale și ale reglării dezadaptative a emoțiilor pozitive (K. E. Smith & Pollak, 2021). Studiile viitoare ar trebui să includă măsurători ale severității și cronicității AC, întrucât acestea pot clarifica posibile relații de tip doză-răspuns. Modelele utilizate în studiile noastre s-au

concentrat exclusiv asupra intensității AP, fără a ține cont de alte dimensiuni precum frecvența sau specificitatea emoțională, care ar putea oferi o înțelegere mai detaliată a dinamicii emoțiilor pozitive și a tiparelor de reglare. Investigațiile viitoare ar putea beneficia de includerea unei evaluări mai cuprinzătoare a AP.

Mai mult, măsurătorile utilizate în această teză s-au bazat pe auto-raportare, care este supusă unor biasuri variate; totuși, includerea designului ESM și a celui experimental a contribuit la diminuarea parțială a acestor limitări. Evaluarea AC s-a bazat pe raportări retrospective, despre care literatura sugerează că pot fi vulnerabile la o serie de biasuri și că prezintă o concordanță slabă cu datele colectate prospectiv (Baldwin et al., 2019). Studiile viitoare ar trebui să adopte metode multimodale, incluzând evaluări prospective sau raportări din partea altor persoane, pentru a spori acuratețea măsurătorilor și a reduce biasurile potențiale. Deși această teză include designuri non-transversale, concluziile definitive privind temporalitatea rezultatelor — în special în ceea ce privește efectele AC — rămân limitate. Cercetările viitoare ar beneficia de designuri longitudinale, care ar permite evaluarea mai precisă a direcționalității și dinamicii temporale ale acestor asocieri.

În pofida acestor limitări, teza de față contribuie semnificativ la înțelegerea relației dintre AC și AP, oferind susținere empirică rolului de mecanism al AP diminuate în asocierea dintre AC și psihopatologie. Mai mult, rezultatele noastre evidențiază rolul reglării emoțiilor pozitive ca factor semnificativ în interacțiunea dintre AC, AP și sănătatea mintală.

REFERENCES

- Abate, B. B., Sendekie, A. K., Merchaw, A., Abebe, G. K., Azmeraw, M., Alamaw, A. W., Zemariam, A. B., Kitaw, T. A., Kassaw, A., Wodaynew, T., Kassie, A. M., Yilak, G., & Kassa, M. A. (2024). Adverse Childhood Experiences Are Associated with Mental Health Problems Later in Life: An Umbrella Review of Systematic Review and Meta-Analysis. *Neuropsychobiology*, 84(1), 48–63. <https://doi.org/10.1159/000542392>
- Altman, D. G., & Royston, P. (2006). The cost of dichotomising continuous variables. *British Medical Journal*, 332(7549), 1080. <https://doi.org/10.1136/bmj.332.7549.1080>
- Arslan, G. (2018). Psychological Maltreatment, Social Acceptance, Social Connectedness, and Subjective Well-Being in Adolescents. *Journal of Happiness Studies*, 19(4), 983–1001. <https://doi.org/10.1007/s10902-017-9856-z>
- Arslan, G., & Yıldırım, M. (2022). Psychological Maltreatment and Loneliness in Adolescents: Social Ostracism and Affective Experiences. *Psychological Reports*, 125(6), 3028–3048. <https://doi.org/10.1177/00332941211040430>
- Baldwin, J. R., Reuben, A., Newbury, J. B., & Danese, A. (2019). Agreement between prospective and retrospective measures of childhood maltreatment: A systematic review and meta-analysis. *JAMA Psychiatry*, 76(6), 584–593. <https://doi.org/10.1001/jamapsychiatry.2019.0097>
- Bann, D., Wright, L., & Cole, T. J. (2022). Risk factors relate to the variability of health outcomes as well as the mean: A GAMLSS tutorial. *ELife*, 11, 1–16. <https://doi.org/10.7554/eLife.72357>
- Barnett, D., Manly, J., & Cicchetti, D. (1993). Defining child maltreatment: the interface between policy and research. In D. Cicchetti & S. L. Toth (Eds.), *Advances in Applied Developmental Psychology: Child Abuse, Child Development and Social Policy* (Abbex, pp. 7–73).
- Bean, C. A. L., Summers, C. B., & Ciesla, J. A. (2022). Dampening of positive affect and depression: A meta-analysis of cross-sectional and longitudinal relationships. *Behaviour Research and Therapy*, 156(June), 104153. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2022.104153>
- Bernardes, E. T., Manitto, A. M., Miguel, E. C., Pan, P. M., Batistuzzo, M. C., Rohde, L. A., & Polanczyk, G. V. (2020). Relationships between childhood maltreatment, impairment in executive functions and disruptive behavior disorders in a community sample of children. *European Child and Adolescent Psychiatry*, 29(7), 969–978. <https://doi.org/10.1007/s00787-019-01408-3>
- Bernstein, D. P., Stein, J. A., Newcomb, M. D., Walker, E., Pogge, D., Ahluvalia, T., Stokes, J., Handelsman, L., Medrano, M., Desmond, D., & Zule, W. (2003). Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child Abuse and Neglect*, 27(2), 169–190. [https://doi.org/10.1016/S0145-2134\(02\)00541-0](https://doi.org/10.1016/S0145-2134(02)00541-0)
- Bijttebier, P., Raes, F., Vasey, M. W., & Feldman, G. C. (2012). Responses to positive affect predict mood symptoms in children under conditions of stress: A prospective study. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 40(3), 381–389. <https://doi.org/10.1007/s10802-011-9579-2>
- Blanke, E. S., Brose, A., Kalokerinos, E. K., Erbas, Y., Riediger, M., & Kuppens, P. (2020). Mix it to fix it: Emotion regulation variability in daily life. *Emotion*, 20(3), 473–485. <https://doi.org/10.1037/emo0000566>
- Boelen, P. A. (2021). Dampening of positive affect is associated with posttraumatic stress following stressful life events. *European Journal of Psychotraumatology*, 12(1).

- <https://doi.org/10.1080/20008198.2020.1851077>
- Borenstein, M., Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., & Rothstein, H. R. (2021). *Introduction to Meta-Analysis*. John Wiley & Sons.
- Bradley, B., Davis, T. A., Wingo, A. P., Mercer, K. B., & Ressler, K. J. (2013). Family environment and adult resilience: Contributions of positive parenting and the oxytocin receptor gene. *European Journal of Psychotraumatology*, 4, 1–10.
<https://doi.org/10.3402/ejpt.v4i0.21659>
- Brick, L., Nugent, N., & Armey, M. (2021). Affective variability and childhood abuse increase the risk for nonsuicidal self-injury following psychiatric hospitalization. *Journal of Traumatic Stress*, 34(6), 1118–1131. <https://doi.org/10.1002/jts.22739>
- Broekhof, R., Nordahl, H. M., Bjørnelv, S., & Selvik, S. G. (2022). Prevalence of adverse childhood experiences and their co-occurrence in a large population of adolescents: a Young HUNT 3 study. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 57(12), 2359–2366. <https://doi.org/10.1007/s00127-022-02277-z>
- Bryant, F. B. (2003). Savoring Beliefs Inventory (SBI): A scale for measuring beliefs about savouring. *Journal of Mental Health*, 12(2), 175–196.
<https://doi.org/10.1080/0963823031000103489>
- Bryant, F. B. (2021). Current Progress and Future Directions for Theory and Research on Savoring. *Frontiers in Psychology*, 12, 771698. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.771698>
- Bryant, F. B., & Smith, J. L. (2015). Appreciating Life in the Midst of Adversity: Savoring in Relation to Mindfulness, Reappraisal, and Meaning. *Psychological Inquiry*, 26(4), 315–321.
<https://doi.org/10.1080/1047840X.2015.1075351>
- Bryant, F. B., & Veroff, J. (2007). Savoring: A new model of positive experience. In *Savoring: A New Model of Positive Experience*. <https://doi.org/10.4324/9781315088426>
- Burzynska-Tatjewska, B., Stolarski, M., & Matthews, G. (2022). Do time perspectives moderate the effects of gratitude, savoring and prioritizing positivity on well-being? A test of the temporal match-mismatch model. *Personality and Individual Differences*, 189, 111501.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111501>
- Bylsma, L. M., Taylor-clift, A., & Rottenberg, J. (2011). Emotional Reactivity to Daily Events in Major and Minor Depression Emotional Reactivity to Daily Events in Major and Minor Depression. *Journal of Abnormal Psychology*, 120(1), 155–167.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1037/a0021662>
- Carl, J. R., Fairholme, C. P., Gallagher, M. W., Thompson-Hollands, J., & Barlow, D. H. (2014). The effects of anxiety and depressive symptoms on daily positive emotion regulation. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 36(2), 224–236.
<https://doi.org/10.1007/s10862-013-9387-9>
- Carl, J. R., Soskin, D. P., Kerns, C., & Barlow, D. H. (2013). Positive emotion regulation in emotional disorders: A theoretical review. *Clinical Psychology Review*, 33(3), 343–360.
<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2013.01.003>
- Catalino, L. I., Algae, S. B., & Fredrickson, B. L. (2014). Prioritizing positivity: An effective approach to pursuing happiness? *Emotion*, 14(6), 1155–1161.
<https://doi.org/10.1037/a0038029>
- Catalino, L. I., & Boulton, A. J. (2021). The Psychometric Properties of the Prioritizing Positivity Scale. *Journal of Personality Assessment*, 103(5), 705–715.
<https://doi.org/10.1080/00223891.2020.1828433>
- Chen, Y. (2024). The effects of child maltreatment and exposure to intimate partner violence on

- the co-occurrence of anxious/depressive symptoms and aggressive behavior. *Child Abuse and Neglect*, 149, 106655. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2024.106655>
- Cheung, M. W. L. (2015). *Meta-analysis: A structural equation modeling approach*. John Wiley & Sons.
- Chiesi, F., Tagliaferro, C., Marunic, G., & Lau, C. (2023). Prioritize positivity in Italians: a validation and measurement invariance study of an Italian version of the prioritizing positivity scale. *Current Psychology*, 42(35), 31378–31389. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-04150-3>
- Cicchetti, D. (2016). Socioemotional, personality, and biological development: Illustrations from a multilevel developmental psychopathology perspective on child maltreatment. *Annual Review of Psychology*, 67, 187–211. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-122414-033259>
- Cloitre, M., Miranda, R., Stovall-McClough, K. C., & Han, H. (2005). Beyond PTSD: Emotion regulation and interpersonal problems as predictors of functional impairment in survivors of childhood abuse. *Behavior Therapy*, 36(2), 119–124. [https://doi.org/10.1016/S0005-7894\(05\)80060-7](https://doi.org/10.1016/S0005-7894(05)80060-7)
- Clore, G. L., Gasper, K., & Garvin, E. (2001). Affect as information. In *Handbook of affect and social cognition*. (pp. 121–144). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Cohn, M. A., Fredrickson, B. L., Brown, S. L., Mikels, J. A., & Conway, A. M. (2009). Happiness Unpacked: Positive Emotions Increase Life Satisfaction by Building Resilience. *Emotion*, 9(3), 361–368. <https://doi.org/10.1037/a0015952>
- Craske, M. G., Dunn, B. D., Meuret, A. E., Rizvi, S. J., & Taylor, C. T. (2024). Positive affect and reward processing in the treatment of depression, anxiety and trauma. *Nature Reviews Psychology*, 3, 665–685. <https://doi.org/10.1038/s44159-024-00355-4>
- Craske, M. G., Meuret, A. E., Echiverri-cohen, A., Rosen, D., & Ritz, T. (2023). Positive Affect Treatment Targets Reward Sensitivity: A Randomized Controlled Trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 91(6), 350–366. <https://doi.org/10.1037/ccp0000805>
- Craske, M. G., Treanor, M., Dour, H., Meuret, A., & Ritz, T. (2019). Positive Affect Treatment for Depression and Anxiety: A Randomized Clinical Trial for a Core Feature of Anhedonia. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 87(5), 457–471. <https://doi.org/10.1037/ccp0000396>
- Crișan, Ș., Stoia, M., Predescu, E., Miu, A. C., & Szentágotai-Tătar, A. (2023). The association between adverse childhood events and cluster C personality disorders: A meta-analysis. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 30(6), 1193–1214. <https://doi.org/10.1002/cpp.2856>
- Croft, A., Dunn, E. W., & Quoidbach, J. (2014). From Tribulations to Appreciation: Experiencing Adversity in the Past Predicts Greater Savoring in the Present. *Social Psychological and Personality Science*, 5(5), 511–516. <https://doi.org/10.1177/1948550613512510>
- Cronholm, P. F., Forke, C. M., Wade, R., Bair-Merritt, M. H., Davis, M., Harkins-Schwarz, M., Pachter, L. M., & Fein, J. A. (2015). Adverse Childhood Experiences: Expanding the Concept of Adversity. *American Journal of Preventive Medicine*, 49(3), 354–361. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2015.02.001>
- Crouch, E., Probst, J. C., Radcliff, E., Bennett, K. J., & McKinney, S. H. (2019). Prevalence of adverse childhood experiences (ACEs) among US children. *Child Abuse and Neglect*, 92, 209–218. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.04.010>

- Dalenberg, C. J., Straus, E., & Carlson, E. B. (2017). Defining trauma. In *APA handbook of trauma psychology: Foundations in knowledge*, Vol. 1 (pp. 15–33). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000019-002>
- Datu, J. A. D., & King, R. B. (2016). Prioritizing positivity optimizes positive emotions and life satisfaction: A three-wave longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 96, 111–114. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.02.069>
- Debowska, A., Willmott, D., Boduszek, D., & Jones, A. D. (2017). What do we know about child abuse and neglect patterns of co-occurrence? A systematic review of profiling studies and recommendations for future research. *Child Abuse and Neglect*, 70, 100–111. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.06.014>
- Dennison, M., & McLaughlin, K. (2019). Protector and Casualty: The Dual Processes of Positive Emotion in Early-Life Adversity. In J. Gruber (Ed.), *The Oxford Handbook of Positive Emotion and Psychopathology* (pp. 495–522). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190653200.013.31>
- DePierro, J., D’Andrea, W., Frewen, P., & Todman, M. (2018). Alterations in positive affect: Relationship to symptoms, traumatic experiences, and affect ratings. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 10(5), 585–593. <https://doi.org/10.1037/tra0000317>
- Derogatis, L. (1992). SCL-90-R : Administration, scoring, and procedures manual-II for the (revised) version and other instruments of the psychopathology rating scale series. *Clinical Psychometric Research*, 1–16.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction With Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71–75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Diener, E., Larsen, R. J., Levine, S., & Emmons, R. A. (1985). Intensity and frequency: Dimensions underlying positive and negative affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48(5), 1253–1265. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.48.5.1253>
- Dimidjian, S., Barrera, M., Martell, C., Muñoz, R. F., & Lewinsohn, P. M. (2011). The origins and current status of behavioral activation treatments for depression. *Annual Review of Clinical Psychology*, 7, 1–38. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032210-104535>
- Docherty, M., Kubik, J., Herrera, C. M., & Boxer, P. (2018). Early maltreatment is associated with greater risk of conduct problems and lack of guilt in adolescence. *Child Abuse and Neglect*, 79, 173–182. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.01.032>
- Dokuz, G., Kani, A. S., Uysal, Ö., & Kuşcu, M. K. (2022). The impact of childhood trauma and daily life experiences on emotional and psychotic symptom intensity in psychosis: An experience sampling study. *Psychiatry Research*, 317, 114872. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2022.114872>
- Duval, S., & Tweedie, R. (2000). Trim and fill: A simple funnel-plot-based method of testing and adjusting for publication bias in meta-analysis. *Biometrics*, 56(2), 455–463. <https://doi.org/10.1111/j.0006-341X.2000.00455.x>
- Dvir, Y., Ford, J. D., Hill, M., & Frazier, J. A. (2014). Childhood maltreatment, emotional dysregulation, and psychiatric comorbidities. *Harvard Review of Psychiatry*, 22(3), 149–161. <https://doi.org/10.1097/HRP.0000000000000014>
- Dzubur, E., Ponnada, A., Nordgren, R., Yang, C. H., Intille, S., Dunton, G., & Hedeker, D. (2020). MixWILD: A program for examining the effects of variance and slope of time-varying variables in intensive longitudinal data. *Behavior Research Methods*, 52(4), 1403–

1427. <https://doi.org/10.3758/s13428-019-01322-1>
- Egger, M., Smith, G. D., Schneider, M., & Minder, C. (1997). Bias in meta-analysis detected by a simple, graphical test. *British Medical Journal*, 315(7109), 629–634. <https://doi.org/10.1136/bmj.315.7109.629>
- Eisner, L. R., Johnson, S. L., & Carver, C. S. (2009). Positive affect regulation in anxiety disorders. *Journal of Anxiety Disorders*, 23(5), 645–649. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2009.02.001>
- Elkjær, E., Mikkelsen, M. B., & O'Toole, M. S. (2022). Emotion regulation patterns: Capturing variability and flexibility in emotion regulation in an experience sampling study. *Scandinavian Journal of Psychology*, 63(4), 297–307. <https://doi.org/10.1111/sjop.12808>
- Etter, D. W., Gauthier, J. R., McDade-Montez, E., Cloitre, M., & Carlson, E. B. (2013). Positive affect, childhood adversity, and psychopathology in psychiatric inpatients. *European Journal of Psychotraumatology*, 4. <https://doi.org/10.3402/ejpt.v4i0.20771>
- Fanslow, J., Hashemi, L., Gulliver, P., & McIntosh, T. (2021). A century of sexual abuse victimisation: A birth cohort analysis. *Social Science and Medicine*, 270, 113574. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.113574>
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39(2), 175–191.
- Feldman, G. C., Joormann, J., & Johnson, S. L. (2008). Responses to positive affect: A self-report measure of rumination and dampening. *Cognitive Therapy and Research*, 32(4), 507–525. <https://doi.org/10.1007/s10608-006-9083-0>
- Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., Koss, M. P., & Marks, J. S. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American Journal of Preventive Medicine*, 4(14), 245–258. [https://doi.org/10.1016/s0749-3797\(98\)00017-8](https://doi.org/10.1016/s0749-3797(98)00017-8)
- Finkelhor, D., Shattuck, A., Turner, H., & Hamby, S. (2015). A revised inventory of Adverse Childhood Experiences. *Child Abuse and Neglect*, 48, 13–21. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.07.011>
- Fredrickson, B. L. (1998). What Good are Positive Emotions? *What Good Are Positive Emotions?*, 2(3), 300–319.
- Fredrickson, B. L. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychologist*, 53(3), 218.
- Fredrickson, B. L. (2013). Positive Emotions Broaden and Build. *Advances in Experimental Social Psychology*, 47, 1–53. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-407236-7.00001-2>
- Fredrickson, B. L., & Branigan, C. (2005). Positive emotions broaden the scope of attention and thought-action repertoires. *Cognition and Emotion*, 19(3), 313–332. <https://doi.org/10.1080/02699930441000238>
- Fredrickson, B. L., & Cohn, M. A. (2008). Positive Emotions. In M. Lewis, J. Haviland-Jones, & L. F. Barrett (Eds.), *Handbook of Emotions* (3rd ed., pp. 777–796). The Guilford Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199926725.003.0028>
- Fredrickson, B. L., & Joiner, T. (2002). Positive emotions trigger upward spirals toward emotional well-being. *Psychological Science*, 13(2), 172–175. <https://doi.org/10.1111/1467-9280.00431>
- Frewen, P. A., Dean, J. A., & Lanius, R. A. (2012). Assessment of anhedonia in psychological

- trauma: Development of the Hedonic Deficit and Interference Scale. *European Journal of Psychotraumatology*, 3, 1–8. <https://doi.org/10.3402/ejpt.v3i0.8585>
- Gabriel, A. S., Podsakoff, N. P., Beal, D. J., Scott, B. A., Sonnentag, S., Trougakos, J. P., & Butts, M. M. (2019). Experience Sampling Methods: A Discussion of Critical Trends and Considerations for Scholarly Advancement. *Organizational Research Methods*, 22(4), 969–1006. <https://doi.org/10.1177/1094428118802626>
- Gardner, M. J., Thomas, H. J., & Erskine, H. E. (2019). The association between five forms of child maltreatment and depressive and anxiety disorders: A systematic review and meta-analysis. *Child Abuse and Neglect*, 96, 104082. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104082>
- Garland, E. L., Fredrickson, B., Kring, A. M., Johnson, D. P., Meyer, P. S., & Penn, D. L. (2010b). Upward spirals of positive emotions counter downward spirals of negativity: Insights from the broaden-and-build theory and affective neuroscience on the treatment of emotion dysfunctions and deficits in psychopathology. *Clinical Psychology Review*, 30(7), 849–864. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2010.03.002>
- Gee, D. G. (2022). Neurodevelopmental Mechanisms Linking Early Experiences and Mental Health: Translating Science to Promote Well-Being Among Youth. *American Psychologist*, 77(9), 1033–1045. <https://doi.org/10.1037/amp0001107>
- Gilbert, K. E. (2012). The neglected role of positive emotion in adolescent psychopathology. *Clinical Psychology Review*, 32(6), 467–481. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.cpr.2012.05.005>
- Gilbert, K. E., Nolen-Hoeksema, S., & Gruber, J. (2013). Positive emotion dysregulation across mood disorders: How amplifying versus dampening predicts emotional reactivity and illness course. *Behaviour Research and Therapy*, 51(11), 736–741. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2013.08.004>
- Gilbert, R., Widom, C. S., Browne, K., Fergusson, D., Webb, E., & Janson, S. (2009). Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. *The Lancet*, 373(9657), 68–81. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(08\)61706-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(08)61706-7)
- Glaser, J. P., van Os, J., Portegijs, P. J. M., & Myin-Germeys, I. (2006). Childhood trauma and emotional reactivity to daily life stress in adult frequent attenders of general practitioners. *Journal of Psychosomatic Research*, 61(2), 229–236. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2006.04.014>
- Goff, B., Gee, D. G., Telzer, E. H., Humphreys, K. L., Gabard-Durnam, L., Flannery, J., & Tottenham, N. (2013). Reduced nucleus accumbens reactivity and adolescent depression following early-life stress. *Neuroscience*, 249, 129–138. <https://doi.org/10.1016/j.neuroscience.2012.12.010>
- Goncharenko, S., Forkus, S. R., Contractor, A. A., Kiefer, R., & Weiss, N. H. (2021). The role of positive emotion dysregulation in the relationship between childhood abuse and PTSD in a community sample of veterans. *Child Abuse and Neglect*, 114. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.104979>
- Green, J. G., McLaughlin, K. A., Berglund, P. A., Gruber, M. J., Sampson, N. A., Zaslavsky, A. M., & Kessler, R. C. (2010). Childhood adversities and adult psychiatric disorders in the national comorbidity survey replication I: Associations with first onset of DSM-IV disorders. *Archives of General Psychiatry*, 67(2), 113–123. <https://doi.org/10.1001/archgenpsychiatry.2009.186>
- Griffith, J. M., Farrell-Rosen, T. S., & Hankin, B. L. (2023). Daily Life Positive Affect

- Regulation in Early Adolescence: Associations With Symptoms of Depression. *Emotion*, 23(3), 664–677. <https://doi.org/10.1037/emo0001129>
- Gross, J. J. (1998). The emerging field of emotion regulation: An integrative review. *Review of General Psychology*, 2(3), 271–299. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>
- Gross, J. J. (2015). Emotion Regulation: Current Status and Future Prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1–26. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2014.940781>
- Gross, J. J. (2024). Conceptual Foundations of Emotion Regulation. In J. J. Gross & B. Q. Ford (Eds.), *Handbook of Emotion Regulation* (3rd ed., pp. 3–12). The Guilford Press.
- Grownney, C. M., Carstensen, L. L., & English, T. (2025). Momentary savoring in daily life in an adult life-span sample. *Emotion*, 25(1), 93–101. <https://doi.org/10.1037/emo0001423>
- Gruber, J., Tobias, M. R., Flux, M. C., & Gilbert, K. E. (2019). An Introduction to Positive Emotion and Psychopathology. In J. Gruber (Ed.), *The Oxford Handbook of Positive Emotion and Psychopathology* (pp. 1–9). Oxford Library of Psychology. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190653200.013.1>
- Gruhn, M. A., & Compas, B. E. (2020). Effects of maltreatment on coping and emotion regulation in childhood and adolescence: A meta-analytic review. *Child Abuse and Neglect*, 103, 104446. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104446>
- Grummitt, L., Barrett, E., Kelly, E., & Newton, N. (2022). An Umbrella Review of the Links Between Adverse Childhood Experiences and Substance Misuse: What, Why, and Where Do We Go from Here? *Substance Abuse and Rehabilitation*, 13, 83–100. <https://doi.org/10.2147/sar.s341818>
- Hamilton, J. L., Burke, T. A., Stange, J. P., Kleiman, E. M., Rubenstein, L. M., Scopelliti, K. A., & Abramson, L. Y. (2017). Trait Affect, Emotion Regulation, and the Generation of Negative and Positive Interpersonal Events. *Behavior Therapy*, 48(4), 435–447. <https://doi.org/10.1016/j.beth.2017.01.006>
- Han, D., Dieujeste, N., Doom, J. R., & Narayan, A. J. (2023). A systematic review of positive childhood experiences and adult outcomes: Promotive and protective processes for resilience in the context of childhood adversity. *Child Abuse and Neglect*, 144, 106346. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2023.106346>
- Hanson, C. L., Magnusson, B. M., Crandall, A. A., Barnes, M. D., McFarland, E., & Smith, M. (2024). Life experience pathways to college student emotional and mental health: A structural equation model. *Journal of American College Health*, 72(3), 826–833. <https://doi.org/10.1080/07448481.2022.2058328>
- Hayes, A. (2017). *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis* (2nd ed.). The Guilford Press. <http://www.guilford.com/ebooks>
- Herrenkohl, T. I., Klika, J. B., Herrenkohl, R. C., Russo, M. J., & Dee, T. (2012). A prospective investigation of the relationship between child maltreatment and indicators of adult psychological well-being. *Violence and Victims*, 27(5), 764–776. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.27.5.764>
- Hovens, J. G. F. M., Giltay, E. J., Wiersma, J. E., Spinhoven, P., Penninx, B. W. J. H., & Zitman, F. G. (2012). Impact of childhood life events and trauma on the course of depressive and anxiety disorders. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 126(3), 198–207. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2011.01828.x>
- Hu, D., & Tamir, M. (2025). Variability in emotion regulation strategy use in major depressive disorder: Flexibility or volatility? *Journal of Affective Disorders*, 372, 306–313. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.12.027>

- Hughes, K., Bellis, M. A., Hardcastle, K. A., Sethi, D., Butchart, A., Mikton, C., Jones, L., & Dunne, M. P. (2017). The effect of multiple adverse childhood experiences on health: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet Public Health*, 2(8), e356–e366. [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(17\)30118-4](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(17)30118-4)
- Humphrey, A., Szoka, R., & Bastian, B. (2022). When the pursuit of happiness backfires: The role of negative emotion valuation. *Journal of Positive Psychology*, 17(5), 611–619. <https://doi.org/10.1080/17439760.2021.1897869>
- Hunter, J. E., & Schmidt, F. I. (2004). *Methods of meta-analysis: Correcting error and bias in research findings*. Sage.
- Hurley, D. B., & Kwon, P. (2013). Savoring Helps Most When You Have Little: Interaction Between Savoring the Moment and Uplifts on Positive Affect and Satisfaction with Life. *Journal of Happiness Studies*, 14(4), 1261–1271. <https://doi.org/10.1007/s10902-012-9377-8>
- Iffland, B., Sansen, L. M., Catani, C., & Neuner, F. (2014). The trauma of peer abuse: Effects of relational peer victimization and social anxiety disorder on physiological and affective reactions to social exclusion. *Frontiers in Psychiatry*, 5, 1–9. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2014.00026>
- Infurna, F. J., Castro, S. A., Webster, B. A., Dolbin-MacNab, M. L., Smith, G. C., Crowley, D. M., & Musil, C. (2023). The Dynamics of Daily Life in Custodial Grandmothers. *Journals of Gerontology - Series B Psychological Sciences and Social Sciences*, 78(3), 456–468. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbac141>
- Infurna, F. J., Rivers, C. T., Reich, J., & Zautra, A. J. (2015). Childhood trauma and personal mastery: Their influence on emotional reactivity to everyday events in a community sample of middle-aged adults. *PLoS ONE*, 10(4), 1–21. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0121840>
- Infurna, M. R., Reichl, C., Parzer, P., Schimmenti, A., Bifulco, A., & Kaess, M. (2016). Associations between depression and specific childhood experiences of abuse and neglect: A meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, 190, 47–55. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2015.09.006>
- Ion, A., Bîlc, M. I., Pițur, S., Pop, C. F., Szentágotai-Tătar, A., & Miu, A. C. (2023b). Childhood maltreatment and emotion regulation in everyday life: an experience sampling study. *Scientific Reports*, 13(1), 7214. <https://doi.org/10.1038/s41598-023-34302-9>
- Jackson, L. E., Wilson, K. A., & MacNamara, A. (2024). Savoring mental imagery: Electrocortical effects and association with depression. *Behaviour Research and Therapy*, 179, 104559. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2024.104559>
- Jaffee, S. R. (2017). Child Maltreatment and Risk for Psychopathology in Childhood and Adulthood. *Annual Review of Clinical Psychology*, 13, 525–551. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032816-045005>
- Jak, S. (2015). *Meta-analytic structural equation modeling*. Springer International Publishing.
- Jak, S., & Cheung, M. W. (2020). Meta-Analytic Structural Equation Modeling With Moderating Effects on SEM Parameters. *Psychological Methods*, 25(4), 430–455. <https://doi.org/10.1037/met0000245.supp>
- Jak, S., & Cheung, M. W. L. (2018). Testing moderator hypotheses in meta-analytic structural equation modeling using subgroup analysis. *Behavior Research Methods*, 50(4), 1359–1373. <https://doi.org/10.3758/s13428-018-1046-3>
- Jak, S., & Cheung, M. W. L. (2022). Can findings from meta-analytic structural equation

- modeling in management and organizational psychology be trusted? *PsyArxiv*.
- Jak, S., Li, H., Kolbe, L., de Jonge, H., & Cheung, M. W. L. (2021). Meta-analytic structural equation modeling made easy: A tutorial and web application for one-stage MASEM. *Research Synthesis Methods*, 12(5), 590–606. <https://doi.org/10.1002/jrsm.1498>
- Jose, P. E., Lim, B. T., & Bryant, F. B. (2012). Does savoring increase happiness? A daily diary study. *Journal of Positive Psychology*, 7(3), 176–187. <https://doi.org/10.1080/17439760.2012.671345>
- Kasperek, S. W., Gastón-Panthaki, A., Hanford, L. C., Lengua, L. J., Sheridan, M. A., & McLaughlin, K. A. (2023). Does reward processing moderate or mediate the link between childhood adversity and psychopathology: A longitudinal study. *Development and Psychopathology*, 35(5), 2338–2351. <https://doi.org/10.1017/S0954579423000962>
- Kaspersen, K., Hol, G., & Jepsen, E. K. K. (2021). Negative affective responses to positive events and stimuli in patients with complex dissociative disorders: a mixed-methods pilot study. *European Journal of Psychotraumatology*, 12(1). <https://doi.org/10.1080/20008198.2021.1976954>
- Kesebir, P., & Diener, E. (2008). In Pursuit of Happiness: Empirical Answers to Philosophical Questions. *Perspectives on Psychological Science*, 3(2), 117–125. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6916.2008.00069.x>
- Kessler, R. C., McLaughlin, K. A., Green, J. G., Gruber, M. J., Sampson, N. A., Zaslavsky, A. M., Aguilar-Gaxiola, S., Alhamzawi, A. O., Alonso, J., Angermeyer, M., Benjet, C., Bromet, E., Chatterji, S., De Girolamo, G., Demyttenaere, K., Fayyad, J., Florescu, S., Gal, G., Gureje, O., ... Williams, D. R. (2010). Childhood adversities and adult psychopathology in the WHO world mental health surveys. *British Journal of Psychiatry*, 197(5), 378–385. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.110.080499>
- Keyes, K. M., Eaton, N. R., Krueger, R. F., McLaughlin, K. A., Wall, M. M., Grant, B. F., & Hasin, D. S. (2012). Childhood maltreatment and the structure of common psychiatric disorders. *British Journal of Psychiatry*, 200(2), 107–115. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.111.093062>
- Khazanov, G. K., & Ruscio, A. M. (2016). Is low positive emotionality a specific risk factor for depression? A meta-Analysis of longitudinal studies. *Psychological Bulletin*, 142(9), 991–1015. <https://doi.org/10.1037/bul0000059>
- Kiefer, R., Goncharenko, S., Forkus, S. R., Contractor, A. A., LeBlanc, N., & Weiss, N. H. (2023b). Role of positive emotion regulation strategies in the association between childhood trauma and posttraumatic stress disorder among trauma-exposed individuals who use substances. *Anxiety, Stress and Coping*, 36(3), 366–381. <https://doi.org/10.1080/10615806.2022.2079636>
- Kim, B., & Royle, M. (2024). Annual Research Review: Mapping the multifaceted approaches and impacts of adverse childhood experiences – an umbrella review of meta-analyses. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*. <https://doi.org/10.1111/jcpp.14022>
- Kim, J., & Cicchetti, D. (2010). Longitudinal pathways linking child maltreatment, emotion regulation, peer relations, and psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 51(6), 706–716. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2009.02202.x>
- Kirlic, N., Cohen, Z. P., & Singh, M. K. (2020). Is There an Ace Up Our Sleeve? A Review of Interventions and Strategies for Addressing Behavioral and Neurobiological Effects of

- Adverse Childhood Experiences in Youth. *Adversity and Resilience Science*, 1(1), 5–28.
<https://doi.org/10.1007/s42844-020-00001-x>
- Kolar, D. R., Monteleone, A. M., Cascino, G., Ertl, S., Meule, A., Naab, S., & Voderholzer, U. (2024). Pathways between Child Maltreatment, Psychological Symptoms, and Life Satisfaction: A Network Analysis in Adolescent Inpatients. *Research on Child and Adolescent Psychopathology*, 52(6), 969–982. <https://doi.org/10.1007/s10802-024-01172-2>
- Kumar, D., Corner, S., Kim, R., & Meuret, A. (2024). A randomized controlled trial of brief behavioral activation plus savoring for positive affect dysregulation in university students. *Behaviour Research and Therapy*, 177, 104525. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2024.104525>
- Kuzminskaite, E., Vinkers, C. H., Smit, A. C., Van Ballegooijen, W., Elzinga, B. M., Riese, H., Milaneschi, Y., & Penninx, B. W. J. H. (2024). Day-to-day affect fluctuations in adults with childhood trauma history: A two-week ecological momentary assessment study. *Psychological Medicine*, 54(6), 1160–1171. <https://doi.org/10.1017/S0033291723002969>
- Lacey, R. E., & Minnis, H. (2020). Practitioner Review: Twenty years of research with adverse childhood experience scores – Advantages, disadvantages and applications to practice. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 61(2), 116–130. <https://doi.org/10.1111/jcpp.13135>
- LaFreniere, L. S., & Newman, M. G. (2023). Upregulating Positive Emotion in Generalized Anxiety Disorder: A Randomized Controlled Trial of the SkillJoy Ecological Momentary Intervention. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 91(6), 381–387. <https://doi.org/10.1037/ccp0000794>
- Lamers, F., Swendsen, J., Cui, L., Husky, M., Johns, J., Zipunnikov, V., & Merikangas, K. R. (2018). Mood reactivity and affective dynamics in mood and anxiety disorders. *Journal of Abnormal Psychology*, 127(7), 659–669. <https://doi.org/10.1037/abn0000378>
- Lang, P. J., Bradley, M. M., & Cuthbert, B. N. (2008). *International affective picture system (IAPS): Affective ratings of pictures and instruction manual. Technical Report A-8*. University of Florida, Gainesville, FL. 2008.
- Lavi, I., Katz, L. F., Ozer, E. J., & Gross, J. J. (2019). Emotion Reactivity and Regulation in Maltreated Children: A Meta-Analysis. *Child Development*, 90(5), 1503–1524. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/cdev.13272>
- Lavi, I., Ozer, E. J., Katz, L. F., & Gross, J. J. (2021). The role of parental emotion reactivity and regulation in child maltreatment and maltreatment risk: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review Journal*, 90, 102099. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.cpr.2021.102099>
- Leeb, R. T., Paulozzi, L. J., Melanson, C., Simon, T. R., & Arias, I. (2008). Child maltreatment surveillance: Uniform definitions for public health and recommended data elements, version 1.0. *Annual Review of Clinical Psychology*, 1, 409–438. <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-33744936533&partnerID=40>
- Lenferink, L. I. M., Wessel, I., & Boelen, P. A. (2018). Exploration of the Associations between Responses to Affective States and Psychopathology in Two Samples of People Confronted with the Loss of a Loved One. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 206(2), 108–115. <https://doi.org/10.1097/NMD.0000000000000781>
- Letkiewicz, A. M., Weldon, A. L., Tengshe, C., Niznikiewicz, M. A., & Heller, W. (2021). Cumulative Childhood Maltreatment and Executive Functioning in Adulthood. *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma*, 30(4), 547–563. <https://doi.org/10.1080/10926771.2020.1832171>

- Li, M., D'Arcy, C., & Meng, X. (2016). Maltreatment in childhood substantially increases the risk of adult depression and anxiety in prospective cohort studies: Systematic review, meta-analysis, and proportional attributable fractions. *Psychological Medicine*, 46(4), 717–730. <https://doi.org/10.1017/S0033291715002743>
- Li, Muzi, Gao, T., Su, Y., Zhang, Y., Yang, G., D'Arcy, C., & Meng, X. (2023). The Timing Effect of Childhood Maltreatment in Depression: A Systematic Review and meta-Analysis. *Trauma, Violence, and Abuse*, 24(4), 2560–2580. <https://doi.org/10.1177/15248380221102558>
- Li, Q., & Xiang, Y. (2020). How is childhood maltreatment linked to benign envy/malicious envy? The mediating role of self-esteem, authentic pride and hubristic pride. *Personality and Mental Health*, 14(4), 376–387. <https://doi.org/10.1002/pmh.1492>
- Li, Y. I., Starr, L. R., & Hershenberg, R. (2017). Responses to Positive Affect in Daily Life: Positive Rumination and Dampening Moderate the Association Between Daily Events and Depressive Symptoms. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 39(3), 412–425. <https://doi.org/10.1007/s10862-017-9593-y>
- Lipsey, M. W., & Wilson, D. B. (2001). Practical meta-analysis. In *Sage Publications*.
- Lipsky, R. K., McDonald, C. C., Souders, M. C., Carpio, C. C., & Teitelman, A. M. (2022). Adverse childhood experiences, the serotonergic system, and depressive and anxiety disorders in adulthood: A systematic literature review. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 134, 104495. <https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2021.12.018>
- Liu, J., Deng, J., Zhang, H., & Tang, X. (2023). The relationship between child maltreatment and social anxiety: A meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, 329(February), 157–167. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.02.081>
- Liu, X., & Wang, L. (2019). Sample Size Planning for Detecting Mediation Effects: A Power Analysis Procedure Considering Uncertainty in Effect Size Estimates. *Multivariate Behavioral Research*, 54(6), 822–839. <https://doi.org/10.1080/00273171.2019.1593814>
- Livingstone, K. M., & Srivastava, S. (2012). Up-regulating positive emotions in everyday life: Strategies, individual differences, and associations with positive emotion and well-being. *Journal of Research in Personality*, 46(5), 504–516. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2012.05.009>
- Lyubomirsky, S., King, L., & Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological Bulletin*, 131(6), 803–855. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.131.6.803>
- Machlah, J., & Zięba, M. (2021). Prioritizing Positivity Scale: Psychometric Properties of the Polish Adaptation (Pps-Pl). *Annals of Psychology*, 24(2), 159–172. <https://doi.org/10.18290/rpsych21242-2>
- Madigan, S., Deneault, A.-A., Racine, N., Park, J., Thiemann, R., Zhu, J., Dimitropoulos, G., Williamson, T., Fearon, P., Cénat, J. M., McDonald, S., Devereux, C., & Neville, R. D. (2023). Adverse childhood experiences: a meta-analysis of prevalence and moderators among half a million adults in 206 studies. *World Psychiatry*, 3(22), 463–471.
- Maher, J. P., Ra, C. K., Leventhal, A. M., Huh, J., Chou, C., & Dunton, G. F. (2018). Mean Level of Positive Affect Moderates Associations Between Volatility in Positive Affect, Mental Health, and Alcohol Consumption Among Mothers. *Journal of Abnormal Psychology*, 127(7), 639–649. <https://doi.org/10.1037/abn0000374.supp>
- Malivoire, B. L., Marcotte-Beaumier, G., Sumantry, D., & Koerner, N. (2022). Correlates of Dampening and Savoring in Generalized Anxiety Disorder. *International Journal of*

- Cognitive Therapy*, 15(4), 414–433. <https://doi.org/10.1007/s41811-022-00145-x>
- Massullo, C., De Rossi, E., Carbone, G. A., Imperatori, C., Ardito, R. B., Adenzato, M., & Farina, B. (2023). Child Maltreatment, abuse, and neglect: an umbrella review of their prevalence and definitions. *Clinical Neuropsychiatry*, 20(2), 72–99. <https://doi.org/10.36131/cnfioritieditore20230201>
- Mauss, I. B., McCarter, L., Levenson, R. W., Wilhelm, F. H., & Gross, J. J. (2005). The tie that binds? Coherence among emotion experience, behavior, and physiology. *Emotion*, 5(2), 175–190. <https://doi.org/10.1037/1528-3542.5.2.175>
- Mazzucchelli, T. G., Kane, R. T., & Rees, C. S. (2010). Behavioral activation interventions for well-being: A meta-analysis. *Journal of Positive Psychology*, 5(2), 105–121. <https://doi.org/10.1080/17439760903569154>
- McCrory, E. J., Gerin, M. I., & Viding, E. (2017). Annual Research Review: Childhood maltreatment, latent vulnerability and the shift to preventative psychiatry – the contribution of functional brain imaging. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 58(4), 338–357. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12713>
- McKay, M. T., Kilmartin, L., Meagher, A., Cannon, M., Healy, C., & Clarke, M. C. (2022). A revised and extended systematic review and meta-analysis of the relationship between childhood adversity and adult psychiatric disorder. *Journal of Psychiatric Research*, 156, 268–283. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2022.10.015>
- McLaughlin, K. A., Green, J. G., Gruber, M. J., Sampson, N. A., Zaslavsky, A. M., & Kessler, R. C. (2010). Childhood adversities and adult psychopathology in the National Comorbidity Survey Replication (NCS-R) III: Associations with functional impairment related to DSM-IV disorders. *Psychological Medicine*, 40(5), 847–859. <https://doi.org/10.1017/S0033291709991115>
- McLaughlin, Katie A. (2016). Future Directions in Childhood Adversity and Youth Psychopathology. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 45(3), 361–382. <https://doi.org/10.1080/15374416.2015.1110823>
- McLaughlin, Katie A., Colich, N. L., Rodman, A. M., & Weissman, D. G. (2020). Mechanisms linking childhood trauma exposure and psychopathology: A transdiagnostic model of risk and resilience. *BMC Medicine*, 18(1), 1–11. <https://doi.org/10.1186/s12916-020-01561-6>
- McLaughlin, Katie A., Green, J. G., Gruber, M. J., Sampson, N. A., Zaslavsky, A. M., & Kessler, R. C. (2010). Childhood Adversities and Adult Psychiatric Disorders in the National Comorbidity Survey Replication II Associations With Persistence of DSM-IV Disorders. *Archives of General Psychiatry*, 67(2), 124–132. <https://doi.org/10.1001/archgenpsychiatry.2009.186>
- McLaughlin, Katie A., & Lambert, H. K. (2017). Child trauma exposure and psychopathology: mechanisms of risk and resilience. *Current Opinion in Psychology*, 14, 29–34. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.10.004>
- Merrick, M. T., Ford, D. C., Ports, K. A., & Guinn, A. S. (2018). Prevalence of Adverse Childhood Experiences from the 2011-2014 Behavioral Risk Factor Surveillance System in 23 States. *JAMA Pediatrics*, 172(11), 1038–1044. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2018.2537>
- Meteyard, L., & Davies, R. A. I. (2020). Best practice guidance for linear mixed-effects models in psychological science. *Journal of Memory and Language*, 112, 104092. <https://doi.org/10.1016/j.jml.2020.104092>
- Miu, A. C., Szentágotai-Tătar, A., Balázs, R., Nechita, D., Bunea, I., & Pollak, S. D. (2022).

- Emotion regulation as mediator between childhood adversity and psychopathology: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 93, 102141.
<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102141>
- Molendijk, M. L., Hoek, H. W., Brewerton, T. D., & Elzinga, B. M. (2017). Childhood maltreatment and eating disorder pathology: A systematic review and dose-response meta-analysis. *Psychological Medicine*, 47(8), 1402–1416.
<https://doi.org/10.1017/S0033291716003561>
- Monteleone, A. M., Cascino, G., Meule, A., Barone, E., Voderholzer, U., & Kolar, D. R. (2023). Pathways between childhood maltreatment and life satisfaction in adolescents with eating disorders: A network analysis. *European Eating Disorders Review*, 31(5), 724–733.
<https://doi.org/10.1002/erv.3000>
- Moore, S. E., Scott, J. G., Ferrari, A. J., Mills, R., Dunne, M. P., Erskine, H. E., Devries, K. M., Degenhardt, L., Vos, T., Whiteford, H. A., McCarthy, M., & Norman, R. E. (2015). Burden attributable to child maltreatment in Australia. *Child Abuse and Neglect*, 48, 208–220.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.05.006>
- Moran, K. M., Root, A. E., Vizzy, B. K., Wilson, T. K., & Gentzler, A. L. (2019). Maternal socialization of children's positive affect regulation: Associations with children's savoring, dampening, and depressive symptoms. *Social Development*, 28(2), 306–322.
<https://doi.org/10.1111/sode.12338>
- Moreira, D., Moreira, D. S., Oliveira, S., Ribeiro, F. N., Barbosa, F., Fávero, M., & Gomes, V. (2020). Relationship between adverse childhood experiences and psychopathy: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 53, 101452.
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2020.101452>
- Morelen, D., Shaffer, A., & Suveg, C. (2016). Maternal Emotion Regulation: Links to Emotion Parenting and Child Emotion Regulation. *Journal of Family Issues*, 37(13), 1891–1916.
<https://doi.org/10.1177/0192513X14546720>
- Mosley-Johnson, E., Garacci, E., Wagner, N., Mendez, C., Williams, J. S., & Egede, L. E. (2019). Assessing the relationship between adverse childhood experiences and life satisfaction, psychological well-being, and social well-being: United States Longitudinal Cohort 1995–2014. *Quality of Life Research*, 28(4), 907–914.
<https://doi.org/10.1007/s11136-018-2054-6>
- Myin-Germeyns, I., Kasanova, Z., Vaessen, T., Vachon, H., Kirtley, O., Viechtbauer, W., & Reininghaus, U. (2018). Experience sampling methodology in mental health research: new insights and technical developments. *World Psychiatry*, 17(2), 123–132.
<https://doi.org/10.1002/wps.20513>
- Nair, T. K., Kuma, N. A. A., Brumariu, L. E., & Bureau, J. F. (2025). The Childhood Experiences of Disorganization and Role Reversal Scale: Relations with Childhood Adversity, Internalizing Problems, and Well-Being in Young Adulthood. *Journal of Adult Development*, 32, 15–29. <https://doi.org/10.1007/s10804-024-09474-x>
- Nanni, V., Uher, R., & Danese, A. (2012). Childhood maltreatment predicts unfavorable course of illness and treatment outcome in depression: A meta-analysis. *American Journal of Psychiatry*, 169(2), 141–151. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2011.11020335>
- Naragon-Gainey, K., McMahon, T. P., & Park, J. (2018). The contributions of affective traits and emotion regulation to internalizing disorders: Current state of the literature and measurement challenges. *American Psychologist*, 73(9), 1175–1186.
<https://doi.org/10.1037/amp0000371>

- Narayan, A. J., Merrick, J. S., Lane, A. S., & Larson, M. D. (2023). A multisystem, dimensional interplay of assets versus adversities: Revised benevolent childhood experiences (BCEs) in the context of childhood maltreatment, threat, and deprivation. *Development and Psychopathology*, 35(5), 2444–2463. <https://doi.org/10.1017/S0954579423000536>
- Narayan, A. J., Rivera, L. M., Bernstein, R. E., Harris, W. W., & Lieberman, A. F. (2018). Positive childhood experiences predict less psychopathology and stress in pregnant women with childhood adversity: A pilot study of the benevolent childhood experiences (BCEs) scale. *Child Abuse and Neglect*, 78, 19–30. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.09.022>
- Nelis, D., Quoidbach, J., Hansenne, M., & Mikolajczak, M. (2011). Measuring individual differences in emotion regulation: The Emotion Regulation Profile-Revised (ERP-R). *Psychologica Belgica*, 51(1), 49–91. <https://doi.org/10.5334/pb-51-1-49>
- Nelis, S., Bastin, M., Raes, F., & Bijttebier, P. (2019). How do my parents react when I feel happy? Longitudinal associations with adolescent depressive symptoms, anhedonia, and positive affect regulation. *Social Development*, 28(2), 255–273. <https://doi.org/10.1111/sode.12318>
- Nelis, S., Holmes, E. A., & Raes, F. (2015). Response Styles to Positive Affect and Depression: Concurrent and Prospective Associations in a Community Sample. *Cognitive Therapy and Research*, 39(4), 480–491. <https://doi.org/10.1007/s10608-015-9671-y>
- Nelis, S., Luyckx, K., Feldman, G., Bastin, M., Raes, F., & Bijttebier, P. (2016). Assessing response styles to positive affect: One or two dimensions of positive rumination in the Responses to Positive Affect questionnaire? *Personality and Individual Differences*, 89, 40–46. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.09.031>
- Nelson, J., Klumpparendt, A., Doebler, P., & Ehring, T. (2017). Childhood maltreatment and characteristics of adult depression: Meta-analysis. *British Journal of Psychiatry*, 210(2), 96–104. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.115.180752>
- Nelson, J., Klumpparendt, A., Doebler, P., & Ehring, T. (2020). Everyday Emotional Dynamics in Major Depression. *Emotion*, 20(2), 179–191. <https://doi.org/10.1037/emo0000541>
- Nordgren, R., Hedeker, D., Dunton, G., & Yang, C. H. (2020). Extending the mixed-effects model to consider within-subject variance for Ecological Momentary Assessment data. *Statistics in Medicine*, 39(5), 577–590. <https://doi.org/10.1002/sim.8429>
- Novick, A. M., Levandowski, M. L., Laumann, L. E., Philip, N. S., Price, L. H., & Tyrka, A. R. (2018). The effects of early life stress on reward processing. *Journal of Psychiatric Research*, 101, 80–103. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2018.02.002>
- Oltean, L. E., Miu, A. C., Șoflău, R., & Szentágotai-Tătar, A. (2022). Tailoring Gratitude Interventions. How and for Whom Do They Work? The Potential Mediating Role of Reward Processing and the Moderating Role of Childhood Adversity and Trait Gratitude. *Journal of Happiness Studies*, 23(6), 3007–3030. <https://doi.org/10.1007/s10902-022-00530-5>
- Oltean, L. E., Șoflău, R., Miu, A. C., & Szentágotai-Tătar, A. (2022). Childhood adversity and impaired reward processing: A meta-analysis. *Child Abuse and Neglect*, 142, 105596. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105596>
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., ... Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *The BMJ*, 372. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>

- Palmier-Claus, J. E., Berry, K., Bucci, S., Mansell, W., & Varese, F. (2016). Relationship between childhood adversity and bipolar affective disorder: Systematic review and meta-analysis. *British Journal of Psychiatry*, 209(6), 454–459. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.115.179655>
- Peirce, J., Gray, J. R., Simpson, S., MacAskill, M., Höchenberger, R., Sogo, H., Kastman, E., & Lindeløv, J. K. (2019). PsychoPy2: Experiments in behavior made easy. *Behavior Research Methods*, 51(1), 195–203. <https://doi.org/10.3758/s13428-018-01193-y>
- Peterson, R. A., & Brown, S. P. (2005). On the use of beta coefficients in meta-analysis. *Journal of Applied Psychology*, 90(1), 175–181. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.90.1.175>
- Pilkington, P. D., Bishop, A., & Younan, R. (2021). Adverse childhood experiences and early maladaptive schemas in adulthood: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 28(3), 569–584. <https://doi.org/10.1002/cpp.2533>
- Pole, N., Neylan, T. C., Otte, C., Metzler, T. J., Best, S. R., Henn-Haase, C., & Marmar, C. R. (2007). Associations between childhood trauma and emotion-modulated psychophysiological responses to startling sounds: A study of police cadets. *Journal of Abnormal Psychology*, 116(2), 352–361. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.116.2.352>
- Porter, C., Palmier-Claus, J., Branitsky, A., Mansell, W., Warwick, H., & Varese, F. (2020). Childhood adversity and borderline personality disorder: a meta-analysis. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 141(1), 6–20. <https://doi.org/10.1111/acps.13118>
- Pressman, S. D., & Cohen, S. (2005). Does positive affect influence health? *Psychological Bulletin*, 131(6), 925–971. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.131.6.925>
- Pries, L. K., Klingenberg, B., Menne-Lothmann, C., Decoster, J., van Winkel, R., Collip, D., Delespaul, P., De Hert, M., Derom, C., Thiery, E., Jacobs, N., Wichers, M., Cinar, O., Lin, B. D., Luykx, J. J., Rutten, B. P. F., van Os, J., & Guloksuz, S. (2020). Polygenic liability for schizophrenia and childhood adversity influences daily-life emotion dysregulation and psychosis proneness. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 141(5), 465–475. <https://doi.org/10.1111/acps.13158>
- Pugach, C. P., May, C. L., & Wisco, B. E. (2023). Positive emotion in posttraumatic stress disorder: A global or context-specific problem? *Journal of Traumatic Stress*, 36(2), 444–456. <https://doi.org/10.1002/jts.22928>
- Quoidbach, J., Berry, E. V., Hansenne, M., & Mikolajczak, M. (2010). Positive emotion regulation and well-being: Comparing the impact of eight savoring and dampening strategies. *Personality and Individual Differences*, 49(5), 368–373. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.03.048>
- Quoidbach, J., Mikolajczak, M., & Gross, J. J. (2015). Positive interventions: An emotion regulation perspective. *Psychological Bulletin*, 141(3), 655–693. <https://doi.org/10.1037/a0038648>
- Rahapsari, S., & Levita, L. (2024). The Impact of Adverse Childhood Experiences on Cognitive Control Across the Lifespan: A Systematic Review and Meta-analysis of Prospective Studies. *Trauma, Violence, and Abuse*. <https://doi.org/10.1177/15248380241286812>
- Rameckers, S. A., van Emmerik, A. A. P., Bachrach, N., Lee, C. W., Morina, N., & Arntz, A. (2021). The Impact of childhood maltreatment on the severity of childhood-related posttraumatic stress disorder in adults. *Child Abuse and Neglect*, 120, 105208. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105208>
- Reuben, A., Moffitt, T. E., Caspi, A., Belsky, D. W., Harrington, H., Schroeder, F., Hogan, S., Ramrakha, S., Poulton, R., & Danese, A. (2016). Lest we forget: comparing retrospective

- and prospective assessments of adverse childhood experiences in the prediction of adult health. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 57(10), 1103–1112. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12621>
- Riley, F., Wright, M., Boksztzanin, A., & Essau, C. A. (2020). Poly-Victimization in Polish Adolescents: Risk Factors and the Moderating Role of Coping. *Journal of Interpersonal Violence*, 35(5–6), 1515–1538. <https://doi.org/10.1177/0886260517696868>
- Rosen, F. N., & LaFreniere, L. S. (2023). Savoring, worry, and positive emotion duration in generalized anxiety disorder: Assessment and interventional experiment. *Journal of Anxiety Disorders*, 97, 102724. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2023.102724>
- Rowe, G., Hirsh, J. B., & Anderson, A. K. (2007). Positive affect increases the breadth of attentional selection. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 104(1), 383–388. <https://doi.org/10.1073/pnas.0605198104>
- Ruge, J., Ehlers, M. R., Kastrinogiannis, A., Klingelhöfer-Jens, M., Koppold, A., Abend, R., & Lonsdorf, T. B. (2024). How adverse childhood experiences get under the skin: A systematic review, integration and methodological discussion on threat and reward learning mechanisms. *ELife*, 13, 1–35. <https://doi.org/10.7554/ELIFE.92700>
- Russell, J. A. (2003). Core Affect and the Psychological Construction of Emotion. *Psychological Review*, 110(1), 145–172. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.110.1.145>
- Russo-Netzer, P. (2019). Prioritizing Meaning as a Pathway to Meaning in Life and Well-Being. *Journal of Happiness Studies*, 20(6), 1863–1891. <https://doi.org/10.1007/s10902-018-0031-y>
- Russo-Netzer, P., & Shoshani, A. (2020). Authentic inner compass, well-being, and prioritization of positivity and meaning among adolescents. *Personality and Individual Differences*, 167(March). <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110248>
- Sahle, B. W., Reavley, N. J., Li, W., Morgan, A. J., Yap, M. B. H., Reupert, A., & Jorm, A. F. (2022). The association between adverse childhood experiences and common mental disorders and suicidality: an umbrella review of systematic reviews and meta-analyses. *European Child and Adolescent Psychiatry*, 31(10), 1489–1499. <https://doi.org/10.1007/s00787-021-01745-2>
- Samji, H., Long, D., Herring, J., Correia, R., & Maloney, J. (2024). Positive childhood experiences serve as protective factors for mental health in pandemic-era youth with adverse childhood experiences. *Child Abuse and Neglect*, 106640. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2024.106640>
- Schoevers, R. A., Van Borkulo, C. D., Lamers, F., Servaas, M. N., Bastiaansen, J. A., Beekman, A. T. F., Van Hemert, A. M., Smit, J. H., Penninx, B. W. J. H., & Riese, H. (2021). Affect fluctuations examined with ecological momentary assessment in patients with current or remitted depression and anxiety disorders. *Psychological Medicine*, 51(11), 1906–1915. <https://doi.org/10.1017/S0033291720000689>
- Shaw, L., Hansen, H., & St Clair-Thompson, H. (2023). Mental toughness is a mediator of the relationship between positive childhood experiences and wellbeing. *European Journal of Developmental Psychology*, 20(1), 130–146. <https://doi.org/10.1080/17405629.2022.2058485>
- Simons, J. S., Simons, R. M., Grimm, K. J., Keith, J. A., & Stoltenberg, S. F. (2021). Affective dynamics among veterans: Associations with distress tolerance and posttraumatic stress symptoms. *Emotion*, 21(4), 757–771. <https://doi.org/10.1037/emo0000745>
- Sin, N., & Lyubormisky, S. (2009). Enhancing Well-Being and Alleviating Depressive

- Symptoms With Positive Psychology Interventions: A Practice-Friendly Meta-Analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 65(5), 467–487.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1002/jclp.20593>
- Smith, J. L., & Bryant, F. B. (2017). Savoring and Well-Being: Mapping the Cognitive-Emotional Terrain of the Happy Mind. In M. D. Robinson & M. Eid (Eds.), *The Happy Mind: Cognitive Contributions to Well-Being* (pp. 139–156). Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-58763-9>
- Smith, J. L., Harrison, P. R., Kurtz, J. L., & Bryant, F. B. (2014). Nurturing the Capacity to Savor: Interventions to Enhance the Enjoyment of Positive Experiences. In A. C. Parks & S. M. Schueller (Eds.), *The Wiley Blackwell Handbook of Positive Psychological Interventions* (pp. 42–65). <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/9781118315927.ch3>
- Smith, K. E., & Pollak, S. D. (2021). Rethinking Concepts and Categories for Understanding the Neurodevelopmental Effects of Childhood Adversity. *Perspectives on Psychological Science*, 16(1), 67–93. <https://doi.org/10.1177/1745691620920725>
- Somers, J. A., Ibrahim, M. H., & Luecken, L. J. (2017). Biological Sensitivity to the Effects of Childhood Family Adversity on Psychological Well-Being in Young Adulthood. *Child Maltreatment*, 22(3), 236–244. <https://doi.org/10.1177/1077559517711041>
- Stanton, K., Stasik-O'Brien, S. M., Ellickson-Larew, S., & Watson, D. (2016). Positive Affectivity: Specificity of Its Facet Level Relations with Psychopathology. *Cognitive Therapy and Research*, 40, 593–605.
- Stevens, M. J., Lambru, I., Sandu, C. G., Constantinescu, P.-M., Butucescu, A., & Uscătescu, L. (2012). Romanian adaptation of the Satisfaction with Life Scale. *Journal of Psychological and Educational Research*, 20(1), 17–33.
- Stevenson, J. (2024). A review of positive psychological factors in the relationship between adverse childhood experiences and outcomes for university students. *Child Protection and Practice*, 100009. <https://doi.org/10.1016/j.chipro.2024.100009>
- Stoltenborgh, M., Bakermans-Kranenburg, M. J., Alink, L. R. A., & van IJzendoorn, M. H. (2015). The Prevalence of Child Maltreatment across the Globe: Review of a Series of Meta-Analyses. *Child Abuse Review*, 24(1), 37–50.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1002/car.2353>
- Stone, L. B., & Sylvester, A. (2025). Dampening of positive affect partially accounts for the association between women's history of child maltreatment and current depressive symptoms. *BMC Psychology*, 13(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02503-8>
- Straus, M. A., & Kantor, G. K. (2005). Definition and measurement of neglectful behavior: Some principles and guidelines. *Child Abuse and Neglect*, 29(1), 19–29.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2004.08.005>
- Teicher, M. H., Ohashi, K., Lowen, S. B., Polcari, A., & Fitzmaurice, G. M. (2015). Mood dysregulation and affective instability in emerging adults with childhood maltreatment: An ecological momentary assessment study. *Journal of Psychiatric Research*, 70, 1–8.
<https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2015.08.012>
- Thabrew, H., De Sylva, S., & Romans, S. E. (2011). Evaluating childhood adversity. *The Psychosomatic Assessment: Strategies to Improve Clinical Practice*, 32, 35–57.
<https://doi.org/10.1159/000330002>
- Thornberry, T. P., Knight, K. E., & Lovegrove, P. J. (2012). Does Maltreatment Beget Maltreatment? A Systematic Review of the Intergenerational Literature. *Trauma, Violence, and Abuse*, 13(3), 135–152. <https://doi.org/10.1177/1524838012447697>

- Toth, S. L., Handley, E. D., Manly, J. T., Sturm, R., Adams, T. R., Demeusy, E. M., & Cicchetti, D. (2020). The Moderating Role of Child Maltreatment in Treatment Efficacy for Adolescent Depression. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 48(10), 1351–1365. <https://doi.org/10.1007/s10802-020-00682-z>
- Tugade, M. M., & Fredrickson, B. L. (2004). Resilient Individuals Use Positive Emotions to Bounce Back From Negative Emotional Experiences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86(2), 320–333. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.86.2.320>
- Turiano, N. A., Silva, N. M., McDonald, C., & Hill, P. L. (2017). Retrospective Reports of Childhood Misfortune Are Associated with Positive and Negative Affect in Adulthood: Exploring the Moderating Role of Control Beliefs. *International Journal of Aging and Human Development*, 84(3), 276–293. <https://doi.org/10.1177/0091415016688480>
- Vanderlind, W. M., Everaert, J., & Joormann, J. (2022). Positive Emotion in Daily Life: Emotion Regulation and Depression. *Emotion*, 22(7), 1614–1624. <https://doi.org/10.1037/emo0000944>
- Vanderlind, W. M., Millgram, Y., Baskin-Sommers, A. R., Clark, M. S., & Joormann, J. (2020). Understanding positive emotion deficits in depression: From emotion preferences to emotion regulation. *Clinical Psychology Review*, 76, 101826. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2020.101826>
- Varese, F., Smeets, F., Drukker, M., Lieveerse, R., Lataster, T., Viechtbauer, W., Read, J., Van Os, J., & Bentall, R. P. (2012). Childhood adversities increase the risk of psychosis: A meta-analysis of patient-control, prospective-and cross-sectional cohort studies. *Schizophrenia Bulletin*, 38(4), 661–671. <https://doi.org/10.1093/schbul/sbs050>
- Viechtbauer, W. (2010). Conducting meta-analyses in R with the metafor. *Journal of Statistical Software*, 36(3), 1–48. <https://doi.org/https://doi.org/10.18637/jss.v036.i03>
- Wade, R., Cronholm, P. F., Fein, J. A., Forke, C. M., Davis, M. B., Harkins-Schwarz, M., Pachter, L. M., & Bair-Merritt, M. H. (2016). Household and community-level Adverse Childhood Experiences and adult health outcomes in a diverse urban population. *Child Abuse and Neglect*, 52, 135–145. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.11.021>
- Wang, L., Yu, Z., Chen, W., Zhang, J., & Bettencourt, A. F. (2022). Higher exposure to childhood adversity associates with lower adult flourishing. *BMC Public Health*, 22(1), 1–10. <https://doi.org/10.1186/s12889-022-13063-6>
- Warmingham, J. M., Duprey, E. B., Handley, E. D., Rogosch, F. A., & Cicchetti, D. (2023). Patterns of childhood maltreatment predict emotion processing and regulation in emerging adulthood. *Development and Psychopathology*, 35(2), 766–781. <https://doi.org/DOI:10.1017/S0954579422000025>
- Watson, D. (1988). The Vicissitudes of Mood Measurement: Effects of Varying Descriptors, Time Frames, and Response Formats on Measures of Positive and Negative Affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55(1), 128–141. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.55.1.128>
- Watson, D., Clark, L. A., & Carey, G. (1988). Positive and negative affectivity and their relation to anxiety and depressive disorders. In *Journal of Abnormal Psychology* (Vol. 97, Issue 3, pp. 346–353). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.97.3.346>
- Watson, D., & Naragon-Gainey, K. (2010). On the specificity of positive emotional dysfunction in psychopathology: Evidence from the mood and anxiety disorders and schizophrenia/schizotypy. *Clinical Psychology Review*, 30(7), 839–848.

- <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.11.002>
- Weytens, F., Luminet, O., Verhofstadt, L. L., & Mikolajczak, M. (2014). An integrative theory-driven positive emotion regulation intervention. *PLoS ONE*, 9(4).
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0095677>
- Widom, C. S., DuMont, K., & Czaja, S. J. (2007). A prospective investigation of major depressive disorder and comorbidity in abused and neglected children grown up. *Archives of General Psychiatry*, 64(1), 49–56. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.64.1.49>
- Wilson, K. A., & MacNamara, A. (2021). Savor the moment: Willful increase in positive emotion and the persistence of this effect across time. *Psychophysiology*, 58(3), 1–13.
<https://doi.org/10.1111/psyp.13754>
- Wilson, K. A., & MacNamara, A. (2024). Generalization of savoring to novel positive stimuli. *Psychophysiology*, 61(6), 1–13. <https://doi.org/10.1111/psyp.14537>
- Wolkenstein, L., Sommerhoff, A., & Voss, M. (2022). Positive Emotion Dysregulation in Posttraumatic Stress Disorder. *Journal of Anxiety Disorders*, 86, 102534.
<https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2022.102534>
- Wooten, W., Heyn, S., & Herringa, R. (2024). A comparison of reappraisal and self-compassion as an emotion regulation strategy in the context of maltreatment. *Child Abuse and Neglect*, November 2023, 107063. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2024.107063>
- Wooten, W., Laubaucher, C., George, G. C., Heyn, S., & Herringa, R. J. (2022). The impact of childhood maltreatment on adaptive emotion regulation strategies. *Child Abuse and Neglect*, 125, 105494. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105494>
- Wu, Q., Chi, P., Lin, X., & Du, H. (2018). Child maltreatment and adult depressive symptoms: Roles of self-compassion and gratitude. *Child Abuse and Neglect*, 80, 62–69.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.03.013>
- Xiang, Y., Yuan, R., & Zhao, J. (2021). Childhood maltreatment and life satisfaction in adulthood: The mediating effect of emotional intelligence, positive affect and negative affect. *Journal of Health Psychology*, 26(31), 2460–2469.
<https://doi.org/10.1177/1359105320914381>
- Yeo, G. H., Lansford, J. E., Hirshberg, M. J., & Tong, E. M. W. (2024). Associations of childhood adversity with emotional well-being and educational achievement: A review and meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, 347, 387–398.
<https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.11.083>
- Zhang, H., Li, J., Sun, B., & Wei, Q. (2023). Effects of Childhood Maltreatment on Self-Compassion: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Trauma, Violence, and Abuse*, 24(2), 873–885. <https://doi.org/10.1177/15248380211043825>
- Zhao, Y., Han, L., Teopiz, K. M., McIntyre, R. S., Ma, R., & Cao, B. (2022). The psychological factors mediating/moderating the association between childhood adversity and depression: A systematic review. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 137, 104663.
<https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2022.104663>
- Zheng, J., Zaremohzzabieh, Z., & Roslan, S. (2025). Examining the Influence of Savoring Interventions on Positive Emotions in University Students: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Asian Social Science*, 21(1). <https://doi.org/10.5539/ass.v21n1p103>
- Zhu, N., Ye, Y., Li, C., Wang, R., & Kong, F. (2024). Childhood Maltreatment and Gratitude: A Multilevel, Meta-Analytic Review. *Trauma, Violence, and Abuse*, 25(2), 1496–1510.
<https://doi.org/10.1177/15248380231185305>

